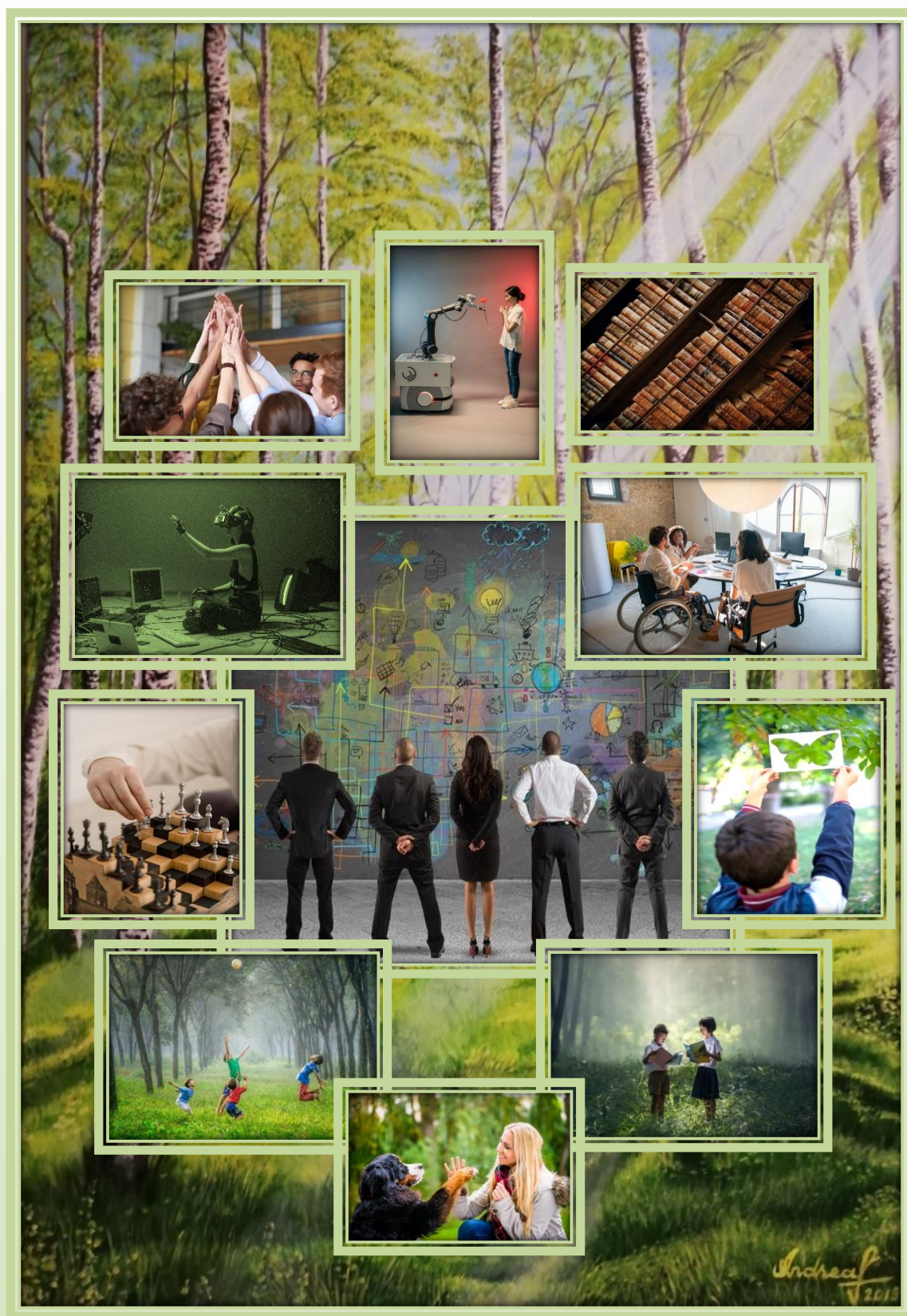

ȘCOALA
VREMII

CUPRINS

Argument	Echipa Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad	5
Alternative educaționale		6
Alternative Educaționale: O Abordare Holistică a Educației	Profesor Elena Vasii, Liceul cu Program Sportiv, Arad	7
Transformări și perspective în educație	Informatician Livia Sfărăilă, Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad	9
Step by Step: O Abordare Gradată și Personalizată în Educație	Profesor învățământ primar Birla Mirela, Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad	12
Ce este educația financiară și de ce este aceasta importantă	Economist Mihaela Alina Neghina, Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad	14
Cercetări, studii, reflecții		19
Începuturile presei arădene	Profesor Alina Popescu, Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad	20
Greva regală din 1945-1946 văzută prin ochii presei comuniste arădene	Profesor Sergiu Duma, Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad	23
Puterea bunătății și a perseverenței în romanul „Minunea” de R.J. Palacio	Profesor învățământ primar Nicoleta Georgiana Candice Marc, Școala Gimnazială „Caius Iacob”, Arad	26
Porecla în romanul „Moromeții”	Profesor Felicia Barbura, Colegiul Economic Arad	29
Modernismul- Contribuția lui Eugen Lovinescu în literatura română	Profesor Gianina-Aurora Stana, Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad	32
Viitorul în limbile romanice (viitor 1)	Profesor Raluca Militaru, Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad	35
Efectul băuturilor energizante asupra sănătății organismului la adolescenți	Profesor Cristina Lulușa, Liceul Teoretic Sebiș	38
Problematica inegalității mediilor	Profesor Ștefan Nicoară, Școala Gimnazială „Aurel Sebeșan” Felna	41
Marea Teoremă a lui Fermat	Profesor Ștefan Nicoară, Școala Gimnazială „Aurel Sebeșan” Felna	44
Studiu privind specializarea pe postul de mijlocas în jocul de fotbal	Profesor Daniel Tulea, Școala Gimnazială Vladimirescu	46
Educație formală și nonformală		49
Educația nonformală caracteristici, principii, forme de realizare	Profesor Cosmin-Mircea Julan, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad	50
Cum ne poate ajuta filmul în procesul de predare- învățare a limbii engleze ?	Profesor dr. Larisa-Bianca Budea, Colegiul Economic Arad	53
Rolul povestirilor în dezvoltarea limbajului preșcolarilor	Profesor Claudia Florentina Miheț Grădinița P.P. nr.2 Sântana	55
Sensul basmului	Profesor Adriana Emanuela Rada, Școala Gimnazială Groșeni	57
Cititul – exercițiu de respirație (fără mască!)	Profesor Carina A. Baba, Liceul Special „Sfânta Maria” Arad	60
Oportunități nonformale de învățare la fizică	Profesor Loredana Ana Caragea, Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad	63

Management educațional	66
Ce înțelegem prin <i>management educațional</i> ?	Profesor Ștefan Nicoară, Școala Gimnazială „Aurel Sebeșan” Felnac 67
Calitatea serviciului educațional în plan european	Profesor Cosmin-Mircea Julan, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad 70
Disciplina „Educație Europeană”: Curriculum la decizia școlii pentru învățământul primar	Profesor învățământ primar Valeria Roman, Liceul Tehnologic de Construcții și Protecția Mediului Arad 73
Rolul contabilului și importanța contabilității	Economist Mihaela Alina Neghina, Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad 79
Rolul banilor în viața copilului	Economist Alina Lucia Göczö, Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad 85
Rolul disciplinelor economice în învățământul liceal	Profesor Lăcrămioara Grosu, Liceul Tehnologic „Ion Creangă”, Curtici 86
Educația financiară – importanța ei în viață și societate	Economist Mihaela Haiduc, Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad 88
Managementul comunicării în instituțiile de învățământ: aspecte ale circuitului informației și al documentelor	Economist Aurica Radu, Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad 91
Parteneriate și proiecte	94
Erasmus + -strategie de dezvoltare instituțională	Profesor Daniel Lupu, Liceul Tehnologic Chișineu-Criș 95
Oportunități de formare pentru o carieră de succes la Colegiul Național „Preparandia – Dimitrie Țichindeal”	Profesor Ștefana Șerban, Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad 98
”Să știi mai multe, să ai un viitor mai bun” ROSE – Colegiul Economic Arad	Profesor Monica Băltărețu, Profesor Adriana Vădăsan, Colegiul Economic Arad 100
Stagiu de practică în Granada pentru elevii Tehnologic „Francisc Neuman” Arad	Profesor inginer Anca-Marilena Lupei Profesor Cosmin-Mircea Julan, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad 102
Arta teatrală ca mijloc de educație și incluziune	Profesor învățământ primar Daniela Chandler Profesor dr. Ana Höniges, Liceul Tehnologic „Ștefan Hell” Sântana 105
”De la joc ...la educație financiară!” (activitate de antreprenoriat)	Profesor învățământ primar Laura Muntean, Grădinița P.P. Andrei Șaguna, com. Zimandu Nou 108
Să cunoaștem activitățile economice din orizontul local	Profesor învățământ primar Adela Roxana Chirteș, Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad 111
Pedagogie interactivă, practici pedagogice	116
Învățarea prin cooperare – formă a gândirii critice	Profesor învățământ primar Valeria Roman, Liceul Tehnologic de Construcții și Protecția Mediului Arad 117
Ora de matematică: atractivă	Profesor Mirela Liliana Aldescu, Colegiul Național “Vasile Goldiș” Arad 132
Exemple de bune practici în predarea holocaustului	Profesor Sergiu Duma, Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad 134
Dezvoltarea competențelor personale, sociale și de a învăța să înveți	Profesor învățământ primar Simona-Florina Bonca Liceul cu Program Sportiv Arad 136
Cărțile de joc „Zestrea” - romanul „Ion”	Profesor Ionela Cristina Mateș, Liceul Tehnologic „Moga Voievod” Hălmațiu, Arad 138

Școală, cultură și tradiție

142

Rolul educației interculturale	Profesor Crina Valentina Dima, Colegiul „Csiky Gergely” Arad	143
Neumanii și activitățile caritabile	Profesor Mihaela Veronica Vizental, Școala Gimnazială „Sabin Manuilă”, Sâmbăteni	146
Sărbătorile creștine – manifest pentru pace	Profesor Alina Davidhazy, Școala Gimnazială „N.icolae Bălcescu” – Arad	148
Troița de la Iosășel	Profesor Corina Tulea, Liceul „Ioan Buteanu” Gurahonț	150

Sprijin, suport și asistență educațională și psihologică

152

Specificul predării și învățării în educația integrată și incluzivă. Bariere în educația copiilor cu CES	Profesor Cosmin-Mircea Julan, Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad	153
Rolul Profesorului Diriginte în relația cu părinții: O legătură esențială pentru succesul elevilor	Profesor Diana Cornelia Tira, Colegiul Național „Elena Ghica Birta” Arad	156
Tehnici de dezvoltare a motivației la elevi	Profesor Aura Comorașu, Școala Gimnazială „Explorator Teodor Gheorghe Negoită” Săscut, jud. Bacău	158
Animalele – ajutoare ale oamenilor	Profesor Andreea Ioana Colțiș, Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” -Șofronea	161

Dragi cititori,

Revista Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad, „**Școala Vremii**”, publicație periodică de învățământ, cultură, știință, opinie și divertisment, cuprinde lucrări ale colegilor care-și desfășoară activitatea profesională în sistemul de învățământ, articole prin care aceștia au dorit să-și expună în mod autentic parte din cunoștințele lor ce li s-au părut a fi cele mai interesante pentru a fi împărtășite cu noi, experiențe profesionale, spirituale și pedagogice, gânduri și trăiri proprii.

Articolele selecționate pentru a-și ocupa locul în paginile revistei sunt unele care pot stârni interesul fiecărui coleg, indiferent de aria cunoașterii în care profesează, pentru că „**Școala Vremii**” se dorește a fi sursă și resursă de și pentru *interesant, frumos, valoros*, dar și de și pentru *nou, altfel, experimental, inedit* – sperând a fi mijloc de împărtășire a experiențelor, a bunelor practici și a oricăror cunoștințe ce pot fi utile sau poate „doar” interesante pentru noi toți aceia care ne dorim ca **Școala să țină pasul cu vremea!**

Paginile revistei „**Școala vremii**” cuprind articole ce-au fost așezate în mai multe secțiuni:

- *Alternative educaționale*
- *Cercetări, studii, reflecții*
- *Educație formală și nonformală*
- *Management educațional*
- *Parteneriate și proiecte*
- *Pedagogie interactivă, practici pedagogice*
- *Școală, cultură și tradiție*
- *Sprijin, suport și asistență educațională și psihologică.*

Adeseori însă, cum este și firesc, același articol – atingând diferite arii de interes – și-ar fi putut găsi locul în mai multe, diferite capitole, secțiuni. Așadar, pentru a nu scăpa din vedere nici una dintre gândurile interesante ale celor ce-au vrut să ni le împărtășească, sugerăm să parcurgeți revista în întregimea ei: cu siguranță veți putea fi surprinși de conținutul măcar și al unui articol care, altminteri – dacă ar fi să vă opriți la citirea unei singure secțiuni – ar scăpa atenției dumneavoastră!

Vă invităm să lecturați cu plăcere această revistă și ne dorim ca fiecare cititor să găsească între paginile ei acel *ceva* care să o facă demnă de atenție și pentru viitor și – de ce nu? – care să vă stârnească pofta de a participa la realizarea ei prin creațiile dumneavoastră proprii pe care să doriți să ni le faceți cunoscute nouă, colegilor interesați de vocea acelor profesioniști care au *ceva* de spus, care doresc să-și împărtășească gândul cu celălalt!

Echipa Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Alternative educazionale

Alternative educaționale: o abordare holistică a educației

Educația alternativă este un termen ce cuprinde o varietate de abordări și metodologii care diferă semnificativ de cadrul educațional tradițional. Aceste alternative au apărut ca răspuns la nemulțumirile privind eficiența sistemului convențional de învățământ, și au ca obiectiv crearea unor medii care să răspundă mai bine nevoilor și aspirațiilor individuale ale elevilor. Scopul acestui articol este de a explora diferitele tipuri de educație alternativă și impactul lor asupra dezvoltării elevilor.

Principalele tipuri de educație alternativă

1. Educația Montessori

Bazată pe principiile dezvoltate de Maria Montessori, această abordare se concentrează pe dezvoltarea holistică a copilului, oferind o autonomie sporită și încurajând învățarea auto-direcționată. Clasele sunt mixte ca vârstă, iar mediul de învățare este structurat astfel încât să permită copiilor să exploreze și să învețe în ritmul lor propriu.

2. Educația Waldorf

Rudolf Steiner a dezvoltat această metodă în care accentul cade pe dezvoltarea intelectuală, artistică și practică a elevilor, cu o abordare etapizată care corespunde nevoilor specifice fiecărei vârste. Waldorf promovează învățarea experiențială și artele, punând accent pe creativitate și empatie.

3. Educația Democratică

În școlile democratice, cum ar fi Școala Summerhill sau cele bazate pe modelul Sudbury, elevii sunt încurajați să își asume responsabilitatea pentru propria lor învățare și să participe activ la luarea deciziilor în cadrul școlii. Acest model este conceput să dezvolte autonomia, gândirea critică și abilitățile de colaborare.

4. Unschooling

Acest concept radical se bazează pe ideea că învățarea este un proces natural, care nu ar trebui structurat sau forțat. Elevii explorează subiectele care îi interesează, învățând din experiențe cotidiene, conversații și explorări independente. Această abordare este susținută de părinți care oferă un mediu de încurajare și resurse pentru dezvoltare.

5. Educația Experiențială

Concentrându-se pe învățarea prin practică, educația experiențială folosește metode precum excursii, proiecte comunitare sau stagii pentru a ajuta elevii să dezvolte abilități practice și să lege învățarea de contextul real al vieții.

Impactul educației alternative

1. Dezvoltare personală

Abordările alternative oferă copiilor spațiul pentru a se dezvolta în propriul ritm și pentru a-și descoperi pasiunile. Acest lucru promovează încrederea în sine și motivația intrinsecă pentru învățare.

2. Abilități sociale

Fiecare metodă promovează interacțiunea, comunicarea și colaborarea în contexte diferite. Elevii sunt încurajați să colaboreze pentru a-și rezolva conflictele, să lucreze în echipe sau să participe activ la comunitatea lor.

3. Creativitate și inovare

Prin reducerea presiunii academice și oferirea unui mediu stimulat, educația alternativă încurajează gândirea creativă și inovarea. Elevii învață să abordeze problemele într-un mod original și să găsească soluții creative.

4. Gândire critică și rezolvare a problemelor

Prin încurajarea autodirijării în procesul de învățare, elevii dezvoltă abilități de gândire critică și devin mai capabili să găsească și să analizeze informații pentru a rezolva probleme complexe.

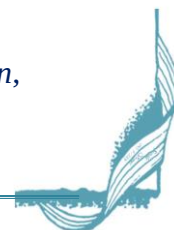
Concluzii:

Educația alternativă oferă o perspectivă diferită asupra procesului de învățare, răspunzând mai bine nevoilor individuale ale elevilor oferindu-le oportunități de a-și dezvolta potențialul. Prin promovarea autonomiei, creativității și învățării bazate pe experiență, aceste metode pot pregăti mai bine tinerii pentru provocările lumii contemporane. Cu toate acestea, eficacitatea lor depinde în mare măsură de aplicarea corectă și de sprijinul comunității. Într-o lume în schimbare rapidă, educația alternativă oferă un răspuns adaptabil la provocările globale.

**Profesor Elena Vasii,
Liceul cu Program Sportiv, Arad**

Bibliografie:

1. Holt, John, *How Children Learn*, Da Capo Press, 1995.
2. Montessori, Maria, *The Absorbent Mind*, Henry Holt & Co, 1995.
3. Steiner, Rudolf, *The Education of the Child: And Early Lectures on Education*, Anthroposophic Press, 1996.

Transformări și perspective în educație

Pandemia de Coronavirus a accelerat adoptarea educației online la o scară globală fără precedent. Profesorii s-au văzut nevoiți să abordeze procesului didactic dintr-o perspectivă cu totul și cu totul nouă, înlocuind în totalitate interacțiunile față în față cu elevii cu întâlnirile mijlocite de tehnologie, ceea ce s-a dovedit a fi o adevărată provocare. Școlile au fost forțate să se adapteze rapid și să regândească structurarea organizării predării, învățării și evaluării, asigurării mijloacelor necesare instruirii și utilizării tehnologiei. Pentru a continua învățarea chiar și în aceste condiții, unitățile școlare au implementat diverse modalități de interacțiune educațională între cadre didactice și elevi, accesându-se diferite platforme educaționale (Whatsapp, Facebook, E-mail, Zoom, Google

Meet, Google Classroom, Microsoft Teams Moodle etc.), iar la nivel național a fost organizat programul educațional Teleșcoala.

Trecerea la derularea activităților didactice, exclusiv online, s-a dovedit a fi una destul de dificilă atât pentru cadrele didactice cât și pentru elevi, nefiind pregătiți pentru învățarea în totalitate în mediul

online. Profesorii au fost nevoiți să își adapteze stilul de predare la noul mediu de învățare, bazat pe instrumente și tehnologii digitale și să își dezvolte rapid abilitățile de utilizare a computerului și a resurselor online, să integreze TIC în orele de predare și să încurajeze elevii să învețe independent.

Această schimbare forțată a deschis calea pentru inovații și transformări în modul în care educația este percepută și implementată. Post-pandemie, educația online continuă să joace un rol esențial, înlocuind din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale, prin utilizarea tehnicilor moderne și a tehnologiei în scopul atingerii unui nivel superior al procesului de predare-învățare-evaluare.

După pandemie, multe instituții de învățământ au adoptat un model hibrid, combinând învățarea online cu cea tradițională. Acest model flexibil permite elevilor și studenților să beneficieze de avantajele ambelor abordări, cum ar fi accesibilitatea resurselor online și interacțiunea directă cu profesorii și colegii.

Educația online a demonstrat că poate reduce barierele geografice și socio-economice, permițând accesul la educație pentru un număr mai mare de elevi din diverse medii. Aceasta a fost o schimbare semnificativă, promovând incluziunea și egalitatea în educație.

Pandemia a evidențiat importanța flexibilității în educație. Posibilitatea de a accesa cursurile și materialele didactice online, în orice moment, a devenit esențială pentru mulți elevi.

Utilizarea IA în educație a crescut, oferind platforme de învățare adaptivă care ajustează materialele didactice în funcție de performanțele și nevoile individuale ale elevilor. Aceste tehnologii au potențialul de a personaliza experiența educațională și de a îmbunătăți rezultatele academice.

Tehnologiile VR și AR sunt utilizate pentru a crea noi experiențe educaționale, care facilitează învățarea prin practică și explorare. Aceste tehnologii sunt deosebit de valoroase în domenii precum științele, medicina și ingineria, unde experiențele practice sunt esențiale.

Pandemia a stimulat dezvoltarea și îmbunătățirea platformelor de colaborare și comunicare online. Aceste instrumente au devenit esențiale pentru desfășurarea cursurilor, colaborarea între elevi și profesori și gestionarea activităților educaționale.

O provocare majoră rămâne accesul inegal la tehnologie și internet. Pentru a asigura echitatea în educație, guvernele și instituțiile trebuie să investească în infrastructură și să ofere suport pentru

elevii din medii defavorizate.

Asigurarea calității educației online este crucială. Acest lucru necesită formarea continuă a profesorilor în utilizarea tehnologiilor digitale, dezvoltarea de materiale didactice de înaltă calitate și implementarea de metode de evaluare eficiente și corecte.

Pandemia a evidențiat importanța sănătății mintale în rândul elevilor și profesorilor. Instituțiile educaționale trebuie să ofere suport psihologic adecvat și să promoveze un echilibru sănătos între viața personală și cea profesională.

Educația online a făcut învățarea continuă mai accesibilă pentru cei care doresc să își îmbunătățească competențele sau să învețe lucruri noi. Cursurile online au devenit din ce în ce mai populare, oferind oportunități flexibile de dezvoltare personală și profesională.

Educația online facilitează colaborarea internațională, permițând elevilor și profesorilor din diferite părți ale lumii să colaboreze, să facă schimb de idei și să participe la proiecte comune.

Curriculumul educațional trebuie să evolueze pentru a include competențe digitale esențiale, gândire critică și abilități de rezolvare a problemelor. Educația online oferă oportunități pentru inovații curriculare care să răspundă cerințelor viitorului.

În concluzie, pandemia a accelerat tranziția către educația online și a demonstrat potențialul acesteia de a transforma sistemele educaționale globale. În urma acestei experiențe, am învățat cu toții să ne adaptăm la situațiile noi, să comunicăm într-un mediu nou, dar și să apreciem orele și explicațiile de la școală și interacțiunea cu colegii și profesorii. În perioada post-pandemică, integrarea tehnologiilor digitale și a inovațiilor pedagogice va juca un rol crucial în modelarea viitorului educației. Educația online poate oferi o experiență de învățare mai accesibilă, personalizată și eficientă pentru toți elevii și studenții.

**Informatician Livia Sfârăilă,
Colegiul Național „Preparandia – Dimitrie Țichindeal” - Arad**

Bibliografie:

1. Erich, Geissler, 1977, *Mijloace de educație*, București, EDP
2. Oprea, Crenguța, 2008, *Strategii didactice interactive*, București, EDP
3. <https://www.edupedu.ro/a-fi-sau-a-nu-fi-despre-scoala-romaneasca-online/>
4. <https://edict.ro/studiu-comparativ-intre-metodele-traditionale-si-moderne-utilizate-in-procesul-de-predare-invatare/>
5. <https://youth.md/tema-de-dezbatare-pro-sau-contra-orelor-online-sau-studiilor-la-distanța/>

Step by Step: o abordare gradată și personalizată în educație

În peisajul vast al alternativelor educaționale, o metodă care câștigă tot mai multă atenție este abordarea Step by Step. Inspirată de conceptul de învățare graduală și personalizată, această metodă își propune să ofere copiilor o bază solidă în educație, în timp ce îi încurajează să-și dezvolte propriile lor abilități și interese.

Clasa Step by Step reprezintă o alternativă educațională dinamică și personalizată pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani, oferind o abordare inovatoare în procesul de învățare și dezvoltare a acestora. Bazată pe ideea că fiecare copil este unic și că ritmul său de învățare ar trebui să fie respectat, această clasă își propune să ofere un mediu stimulant și susținător, în care fiecare elev să-și poată atinge potențialul maxim.

Fundamentată pe ideea că fiecare copil are un stil de învățare distinct și că acesta ar trebui integrat în procesul educațional, abordarea Step by Step se bazează pe structurarea curriculumului în etape mici și progresive. Această metodă permite elevilor să avanseze în propriul lor ritm și să se concentreze pe domeniile care îi pasionează cel mai mult, încurajându-i să exploreze și să își dezvolte interesele într-un mod autonom și încrezător. Prin urmare, Clasa Step by Step devine un spațiu în care fiecare copil poate experimenta o învățare autentică și să se dezvolte în deplină armonie cu potențialul său individual.

Curriculumul adaptat individual se concentrează pe nevoile și interesele specifice ale fiecărui copil. În loc să urmeze un plan de studiu rigid, elevii sunt încurajați să exploreze subiecte care îi pasionează și să-și dezvolte abilitățile în propriul lor ritm. Aceasta implică adesea proiecte de cercetare, activități practice și colaborative, care să îi încurajeze pe elevi să-și asume inițiativa în propriul lor proces de învățare.

O caracteristică distinctivă a abordării Step by Step este personalizarea învățării, educatorii își adaptează instrucțiunile și materialele în funcție de nevoile și interesele individuale ale fiecărui elev. Aceasta implică adesea lucrul în grupuri mici sau chiar individual, oferind o atenție mai mare fiecărui elev și creând un mediu de învățare mai intim și interactiv. Învățătorii sunt instruiți să fie nu

doar mentori și ghizi în procesul de învățare al elevilor, ci și să ofere sprijin emoțional și să încurajeze dezvoltarea personală a fiecărui copil. Educatorii își ajută elevii să-și construiască încrederea în sine, să-și exploreze interesele și să-și îndeplinească obiectivele academice și personale.

Un alt aspect important al abordării Step by Step este integrarea experiențelor practice și a activităților de învățare activă în curriculum. Elevii sunt încurajați să participe la experimente, proiecte și excursii care să le ofere oportunități de a aplica cunoștințele în contexte reale și de a-și dezvolta abilitățile practice.

Prin promovarea unei învățări progresive, personalizate și practice, abordarea Step by Step își propune să cultive nu doar cunoștințe academice, ci și abilități critice și creativitate în rândul elevilor. Această metodă încurajează autonomia, inițiativa și gândirea independentă, pregătind elevii pentru a deveni cetățeni activi și adaptați într-o lume în continuă schimbare.

Clasa Step by Step oferă o abordare inovatoare și personalizată în educația primară, punând accentul pe nevoile individuale ale fiecărui copil și pe dezvoltarea lor holistică. Prin integrarea curriculumului adaptat individual, învățării active și suportului emoțional din partea educatorilor, această clasă își propune să pregătească elevii pentru a deveni gânditori critici, creativi și încrezători în ei înșiși, pregătiți să facă față provocărilor și oportunităților din lumea lor în continuă schimbare.

În concluzie, abordarea Step by Step reprezintă o alternativă educațională promițătoare pentru cei care caută să ofere copiilor o educație personalizată și holistică. Prin concentrarea pe progresul individual al fiecărui elev și pe dezvoltarea abilităților practice și critice, această metodă își propune să îi pregătească pe copii pentru a deveni învățători și lideri într-o lume complexă și dinamică.

**Profesor pentru învățământul primar: Bîrla Mirela,
Școala Gimnazială "Caius Iacob", Arad**

Bibliografie:

1. Albulescu, Ion, *Alternativa educațională Step-by-Step: ghid metodologic*, Ediția a II-a, Editura Trend, 2016
2. Montessori, Maria, *Copilul ființă divină, dar neînțeleasă (pentru parinți și educatori)*, Editura CEDC, București, 1991.
3. Rădulescu, Mihaela, *Pedagogia Freinet. Un demers inovator*, Editura Polirom, Iași, 1999

Ce este educația financiară și de ce este aceasta importantă?

Educația financiară înseamnă înțelegerea, pe deplin, a conceptelor precum „economisire”, „investiție” și „datorie”, termeni care duc la un sentiment general de bunăstare financiară și încredere în sine. Bazele acestora se consolidează prin deprinderea cunoștințelor de bază despre chestiunile financiare.

Cuprins:

- 1. Ce înseamnă educația financiară
- 2. Importanța educației financiare
- 3. Cum se dobândește educația financiară
- 4. Legătura dintre credite și educația financiară

1. Ce înseamnă educația financiară

Scopul educației financiare este acela de a asigura un sentiment de control asupra finanțelor fiecărei persoane, folosind, de asemenea, banii ca pe un instrument pentru a face alegeri libere, care creează o mai mare satisfacție în viață, potrivit unui raport din 2015 al Biroului pentru Protecția Financiară a Consumatorului. Obiectivele suplimentare ale educației financiare includ abilitatea de a aborda probleme neașteptate, cum ar fi pierderea locului de muncă, și stabilirea și parcurgerea demersurilor necesare în vederea îndeplinirii obiectivelor financiare.

Atunci când o persoană este educată din punct de vedere financiar, aceasta înțelege cum să-și aloce veniturile către diverse obiective în mod simultan – nu doar pentru cheltuielile curente, ci și pentru economii, rambursarea datoriilor și un fond de urgență. Totodată, aceasta deține instrumentele necesare pentru a cerceta și evalua în mod amănunțit împrumuturile, cardurile de credit și oportunitățile de investiții. Chiar dacă o persoană nu are prea multe venituri disponibile, care să o ajute să își atingă toate obiectivele financiare, educația financiară o va ajuta să știe cum să le acorde prioritate și să facă pașii necesari atunci când va putea.

Educația financiară aplicată se poate prezenta astfel:

- creșterea ratei de economii pentru pensii, de fiecare dată când o persoană obține o mărire de salariu;

- menținerea cheltuielilor aferente pentru trei (sau chiar până la șase) luni într-un fond de urgență și completarea acestuia după ce au fost retrași banii din cont;
- compararea perioadelor promoționale pe cardurile de credit, astfel încât o persoană să aibă un timp extins pentru achitarea datoriei;
- verificarea regulată a raportului personal de credit.

2. Importanța educației financiare

Oamenii care dețin cunoștințe financiare nu numai că gestionează banii cu mai multă încredere, dar au și o șansă mai mare de a face față inevitabilelor sușuri și coborâșuri ale vieții lor financiare, înțelegând cum să prevină și să gestioneze problemele, pe măsură ce acestea apar. Acest lucru poate însemna ca aceștia să urmărească cu atenție conturile bancare și ale cardurilor de credit, astfel încât să fie conștienți de potențiala fraudă cât mai curând posibil sau să se poată recupera rapid după o reparație neașteptată a mașinii costisitoare, datorită economiilor ample de numerar. Pe de altă parte, educația financiară poate ajuta oamenii să economisească cu sârguință pentru lucruri care contează pentru ei, cum ar fi o vacanță sau studiile universitare ale copilului lor.

Iată modurile în care educația financiară poate să influențeze viața unui om:

- atunci când deține cunoștințe financiare, un om poate să înțeleagă cât câștigă și cât cheltuie. Atunci când sunt construite cunoștințele financiare, realizarea unui buget este o modalitate importantă de a stabili o înțelegere reală a veniturilor și cheltuielilor personale. Odată ce o persoană deține un anumit buget, aceasta poate continua să urmărească cheltuielile și să își revizuiască, în mod regulat, planul de cheltuieli. Există multe metode de bugetare, cum ar fi planurile bazate pe zero sau 50/30/20, așa că un om o poate alege pe cea la care este cel mai probabil să rămână pe viitor;
- rambursarea și evitarea datoriilor – căutarea celor mai mici rate ale dobânzii, atunci când o persoană compară termenii împrumutului, poate economisi o sumă substanțială în timp, la fel și plata soldurilor cardurilor de credit în fiecare lună, astfel încât să nu se acumuleze dobânzi. Dacă un om are deja datorii, cunoștințele financiare îl pot ajuta să aleagă cele mai bune metode de a scăpa de datorii, fie pe cont propriu, fie cu ajutorul unui expert reputat, cum ar fi un consilier de credit nonprofit
- protejarea în fața datoriilor și a falimentului – o modalitate crucială de a preveni apariția datoriilor este reprezentată de crearea unui cont de economii de urgență. Un economisitor cu cunoștințe financiare știe cât să pună deoparte – în mod ideal, cheltuieli de trei până la șase luni – și își propune să mențină contul de economii de urgență la acel nivel în orice moment;

- munca în vederea asigurării unei pensii – oricare ar fi celelalte planuri pe termen scurt, este recomandat ca, în același timp, o persoană să facă și economiile necesare pentru pensie. Atunci când un om va deveni educat din punct de vedere financiar, acesta va avea o idee mai bună despre cât să economisești, ce tip de pensie dorește și cum să ajungă acolo.

Avantajele educației financiare

Există multe beneficii ale educației financiare, inclusiv:

- bugetul stabilit – unul dintre primii pași în învățarea cunoștințelor financiare este să creezi un buget care să se potrivească veniturilor și cheltuielilor tale, iar un buget te poate ghida cu privire la câți bani rămân după orice cheltuieți necesare, cum ar fi chiria sau ipoteca, utilitățile, costurile de transport și alimentele. Dacă ești nou în cunoștințele financiare, bugetele pot părea copleșitoare, dar, adesea, acestea sunt foarte simple dacă vrei să îți enumeri veniturile și cheltuielile și să îți faci un plan pentru banii care ți-au mai rămas;
- mai multe economii – oamenii care au cunoștințe financiare au, adesea, abilitățile de a economisi mai eficient. Folosind bugetul tău, poți stabili un plan pentru cum să economisești bani. S-ar putea să ai un anumit obiectiv de economisire, cum ar fi să faci o achiziție mare sau, pur și simplu, dorești să economisești în caz de urgență. Educația financiară te poate învăța ceea ce trebuie să știi pentru a îți reduce cheltuielile, astfel încât să ai mai mult de economisit. Înființarea unui cont de economii poate însemna că nu trebuie să apelezi la carduri de credit sau la împrumuturi până la salariu, în caz de urgență;
- mai puține cheltuieli inutile – utilizarea cunoștințelor financiare pentru a îți evalua obiceiurile de cheltuieli îți poate permite să vezi unde cheltuiești prea mult sau unde ai putea reduce cheltuielile. Cunoștințele financiare și un buget îți pot arăta cum se pot adăuga chiar și cheltuielile mici. Examinându-ți cheltuielile, poți reduce acei bani pierduți în domenii care nu sunt necesare sau care sunt mai puțin importante pentru tine decât obiectivele tale financiare;
- planul de pensionare – crearea unui plan cuprinzător de pensionare îți poate permite să te pensionezi atunci când dorești, cu suma potrivită de bani de care vei avea nevoie pentru a trăi viața de pensionare la care visezi. Folosind cunoștințele financiare, poți să îți examinezi stilul de viață și câștigurile actuale și să le compari cu ceea ce ai dori să fie pensionarea. De acolo, poți vedea ce opțiuni de plan de pensie sunt disponibile, prin intermediul angajatorului tău, sau alte opțiuni de economii pentru pensie;
- accesibilitatea investițiilor – investițiile pot fi o modalitate excelentă de a-ți crește averea, dar pot părea greu de înțeles. Cu toate acestea, există multe resurse care te pot învăța cum

funcționează investițiile și cel mai bun mod de a începe să investești. Majoritatea planurilor de pensionare sunt planuri de investiții, dar poți investi și în afara unui plan de pensie. Investițiile pot include acțiuni, obligațiuni și proprietăți. Prin abilitățile tale, dobândite în urma deprinderilor cunoștințelor din sfera educației financiare, poți decide care sunt cele mai bune modalități de a investi.

3. Cum se dobândește educația financiară

Teama de a pătrunde în lumea financiară sau sentimentul că un o persoană pur și simplu nu deține pricepere în ceea ce privește lucrul cu banii nu trebuie să împiedice dorința de îmbunătățire a cunoștințelor financiare. Există pași mici, pe care oricine îi poate face, și resurse care pot ajuta pe parcurs. Iată care sunt etapele:

- verificarea cu angajatorul personal – află dacă compania pentru care lucrezi oferă consiliere financiară gratuită sau un program de bunăstare financiară a angajaților. Este posibil să poți vorbi cu un profesionist financiar, ca parte a sumei tale de beneficii la locul de muncă, care îți poate oferi – din timp – o perspectivă asupra domeniilor pe care trebuie să te concentrezi cel mai mult (cum ar fi economisirea, pensionarea, bugetul sau reducerea datoriilor);
- căutarea consilierii pentru credit – asistența de specialitate este disponibilă și din partea agențiilor de consiliere în materie de credit, care angajează consilieri certificați în tehnici de bugetare și de achitare a datoriilor. Dacă deții mijloacele necesare, ai putea lua în considerare și colaborarea cu un consilier financiar, cum ar fi un planificator financiar certificat. Aceștia pot ajuta la stabilirea obiectivelor financiare, planificarea fiscală, economisirea pentru facultate și pensie și plata datoriilor. Caută un planificator financiar certificat din zona ta sau unul cu care poți lucra de la distanță, folosind anumite baze de date specializate în domeniile economice și financiare;
- căutarea resurselor de la organizațiile nonprofit și de la agențiile respectate – oamenii care țin de aceste nișe te pot învăța, în timpul liber, noțiunile de bază despre finanțe. Unele dintre aceste organizații includ:
- biroul pentru protecția financiară a consumatorilor – această agenție comunitară oferă multe resurse online pentru consumatori, inclusiv ghiduri despre cum să abordezi deciziile financiare majore, cum ar fi plata pentru facultate și obținerea unui împrumut auto;
- asociația de planificare financiară – această organizație de membru pentru profesioniștii în planificare financiară postează resurse cu informații utile despre diverse evenimente de viață și subiecte financiare complexe, cum ar fi planificarea succesiunii și divorțul;

- Fundația Națională pentru Consiliere de Credit – organizațiile membre ale Fundației Naționale pentru Consiliere de Credit oferă consiliere de credit la nivel local și de la distanță, iar site-ul web al Fundației Naționale pentru Consiliere de Credit include instrumente și calculatoare gratuite de planificare, care te pot ajuta să realizezi bugetul și să planifici pensia.

4. Legătura dintre credite și educația financiară

Unul dintre motivele centrale pentru a dezvolta cunoștințele financiare este acela de a crește din punct de vedere personal și de a proteja scorul de credit, care este o componentă crucială a vieții financiare a fiecărui individ în parte. Cu un scor de credit bun sau excelent, te poți califica pentru dobânzi mai mici la împrumuturi și carduri de credit, carduri de credit cu avantaje atractive și de economisire a banilor și o gamă de oferte pentru produse financiare, care îți oferă șansa de a alege cea mai bună ofertă. Totuși, pentru a îmbunătăți creditul, trebuie să știi ce factori contribuie la scorul tău. Istoricul plăților are cel mai mare impact asupra creditului, scorul de credit cel mai frecvent utilizat de către creditorii reprezentând 35% din acesta. Pentru a menține acest element important al creditului tău cât mai puternic posibil, este bine dacă reușești să plătești toate facturile la timp. În continuare, vei dori să te concentrezi asupra utilizării creditului sau asupra cantității de credit pe care o utilizezi, în comparație cu limitele tale de credit. Acesta este un alt factor important în scorul de credit. În mod ideal, plătește soldurile cardurilor de credit în fiecare lună, pentru a îți menține utilizarea creditului cât mai scăzută posibil. Verifică, în mod regulat, scorul de credit, conturile bancare și soldurile cardurilor de credit, pentru a menține o înțelegere clară a finanțelor tale. Atunci când vei vedea raportul tău de credit, vei putea observa dacă soldurile cardului tău de credit sunt prea mari, de exemplu, sau dacă ai ratat o plată și trebuie să corectezi cursul, astfel încât să nu mai ratezi nimic.

Așadar, cel mai bun rezultat al angajamentului tău față de educația financiară va fi o încredere sporită în tine. Deținând cunoștințele de care ai nevoie pentru a lua decizii informate, vei putea avea încredere că poți evita să te îndatorezi sau să investești cu prea mult risc. De acolo, îți vei crea și urmări obiective financiare care îți vor sprijini cel mai mult viziunea pentru o viață fericită.

Economist Mihaela Alina Neghina
Administrator financiar CCD Arad

Cercetări, studii, reflectii

Începuturile presei arădene

Ideea presei și necesitatea apariției ziarului, întâi ca foaie volantă, apoi ca și gazetă sau sub forma unor buletine de știri, au apărut din timpuri vechi, pe măsura dezvoltării sociale, când statele aveau nevoie să aducă la cunoștință cetățenilor diferite legi și acte guvernamentale și să cunoască ce se petrece în rândul poporului. Deși tiparul a fost cunoscut la noi din 1508 presa a apărut mult mai târziu decât în celelalte țări europene datorită contextului istoric și social-politic. Primele încercări de a publica ziare în limba română au avut loc în Transilvania la sfârșitul secolului al XVIII-lea și sunt legate de activitatea Școlii Ardelene, în contextul luptei românilor pentru drepturi politice și naționale.

Primele încercări de a scoate o publicație românească la Arad datează din 1814, la numai 2 ani de la înființarea Preparandiei, prima școală pedagogică românească din Banat și Crișana. Aceasta urma să se numească „Efemeridele Valahice”, inițiatorii acțiunii fiind Dimitrie Țichindeal, Constantin Diaconovici – Loga, Iosif Iorgovici – primii profesori ai Preparandiei arădene. Ideea nu a fost părăsită fiind reactualizată în 1833 tot de profesorii Preparandiei printre care, un rol de seama l-a avut Alexandru Gavra. El urmărea înființarea unei edituri pentru tipărirea unor cărți în limba română. În acest sens el a organizat o asociație numită Ortăcie. Ziarul pe care urma să-l scoată trebuia să se numească „Ateneul național”, de două ori pe an, fiind un organ al Societății literare „Cabinetul muzeelor române”. Însă aceste demersuri nu au fost finalizate datorită lipsurilor materiale.

Ca o evadare din cotidian, dar cu accent satiric pronunțat, apare publicația „Gura Satului” revistă umoristică, editată de Iosif Vulcan la Budapesta, iar în 7 iulie 1870 de către M.V. Stănescu. Din 7/19 martie 1871 revista a fost editată la Arad până în 30 septembrie 1879. Din 1881 publicația se mută la Gherla apărând concomitent la Arad și Gherla. Seria a II-a a *Gurii Satului* din 1901 – 1903 a apărut la Arad sub redacția lui Ioan Russu Șirianu și Nicu Ștefu (acestui în datorăm și apariția foi umoristice *Cucu din Ardeal*). Între 5 ianuarie 1912 și 19 septembrie 1914 *Gura Satului* apare ca supliment al *Poporului Român*, care din 13 august 1911 se mutase de la Budapesta la Arad.

„Speranța”, foaie literară bisericească. Organul Societății de lectură a teologilor români din Arad (17 februarie 1869 – 15 /27 decembrie 1869) este prima gazetă periodică tipărită la Arad în limba română și se consideră „unica și prima foaie bisericească a românilor ortodocși din Ungaria și Ardeal”. Aria sa tematică cuprinde probleme bisericești, istoria bisericească, probleme școlare,

culturale, lingvistice, viață politică punând accentul deosebit pe lupta de eliberare socială și națională a poporului român. Dintre colaboratorii de seamă ai revistei reținem numele lui Ioan Slavici, Ioan Rusu, Iosif Goldiș, Ilarion Pușcașiu, Miron Românul, revista fiind recomandată îndeosebi clericilor de către mitropolitul Andrei Șaguna și George Barițiu. Episcopia Aradului considera necesară înființarea unui organ oficial, editând în acest scop revista „Lumina” – foaie bisericească, scolastică, literară și economică între 1 august 1872 și 29 iunie 1875, bisăptămânal, redactori responsabili fiind Georgiu Popa, Iosif Goldiș, Vicențiu Mangra. Foaia conține o parte oficială (acte și documente eclesiastice ale forumurilor bisericești, informații diverse ale forurilor bisericești) și o parte neoficială (știință, literatură, cultură, corespondențe). Astfel în numărul 28 din 1873 este republicată din „Telegraful român” *Oda 10 mai* închinată domnitorului Carol de către Alexandru Macedonski.

Tot ca organ oficial apare „Biserica și Școala”, foaie bisericească, scolastică, literară și economică, cea mai longevivă revistă arădeană, cu tonalitate tematică variată de la probleme teologice la învățământ, istorie, cultură, filosofie, literatură, artă, actualitate politică, probleme administrative. „Biserica și Școala” apare săptămânal la Arad- numărul 1 la 30 ianuarie 1877 sub directa îndrumare a episcopului Ioan Mețianu. Profilul publicației a fost definit plastic de Roman Ciorogariu „Tribuna discuțiilor publice asupra așezămintelor noastre bisericești și școlare”.

În contextul în care sunt înlăturați din redacția *Tribunei sibiene* - în ianuarie 1896 - arădenii T. Albani, Gheorghe Bogdan Dinică, Ioan Russu Șirianu, Ilarie Chendi datorită orientării lor politice – activismul și colaborarea cu Partidul Național Liberal din România pentru apărarea drepturilor politice ale românilor din Transilvania – la Arad apare „Tribuna poporului” sub conducerea lui Ioan Russu Șirianu. „Tribuna poporului” din Arad a fost scoasă de grupul de vechi tribuniși care au părăsit Sibiul și de fruntașii arădeni ai Partidului Național Român convinși că acolo unde este „ziar românesc, este și viață românească”. Din 1904 publicația își schimbă numele în „Tribuna” după publicația cu același nume de la Sibiu, care dispăruse în 1903. Dar această publicație a apărut mai presus de orice atitudini individuale sau de grup, dintr-o necesitate obiectivă a momentului istoric de a continua lupta pentru unitate națională.

Până la apariția celui alt mare cotidian Românul în 1911 cititorii s-au informat din paginile „Veseliei” - 1900 sau ale „Adevărului” – 1900, editate la Curtici. La puțin timp - în 1903 - a apărut la Șeitin și apoi la Arad în 1904 Lumina și adevărul, Reuniunea învățătorilor, Răvașul. În 1905 apare și „revista umoristică populară” „Cucu” la Budapesta, dar redacția se va muta în 1910 la Arad fiind condusă de Nicu Stejărel.

Una dintre cele mai importante publicații românești arădene „Românul” apare la 1 ianuarie 1911 sub conducerea lui Vasile Goldiș, propunându-și realizarea unității de acțiune a tuturor

forțelor naționale din Transilvania. Departă de a-și limita preocupările la nivelul unui ziar local, el se adresează tuturor românilor, fără a ține seama de spațiul geografic. Printre cei mai distinși colaboratori amintim: N. Iorga, A.D. Xenopol, Al. Vlahuță, I. Agârbiceanu, O. Goga, V. Lucaciu, Șt. Cicio Pop, Șt. O. Iosif, Ilarie Chendi. Aria tematică a ziarului e dominată de problemele politice (45%), probleme economice (20%), probleme ale școlii și culturii (10%), activitatea politică a slovacilor și sârbilor (10%) și relații și vești din România (15%). Însă lupta pentru obținerea drepturilor cetățenești, realizarea Marii Uniri erau liniile de forță tematice ale ziarului.

De o popularitate bine meritată s-a bucurat ziarul *Poporul român*. Foaie politică, socială și economică. Organ al Partidului Național Român apare de 2 – 3 ori pe săptămână la Arad între 13 august / 31 iulie 1911 – 19 septembrie / 2 octombrie 1914, cu întrerupere din ianuarie 1908 – decembrie 1909 sub redacția lui Dimitrie Birăuțiu (proprietar și editor). A fost un ziar tipărit în 12000 de exemplare ceea ce arată capacitatea de absorbție culturală a românilor din părțile Aradului. În perioada apariției sale are ca supliment revista *Cucu* 1905-1920, *Gura Satului* 1911-1914, *Foaie ilustrată* 1907-1910.

După Marea Unire își continuă apariția „Biserica” și „Școala și Românul”. Alături de acestea apar multe altele dintre care se pot aminti: „Gazeta Oficială a județului Arad”, „Gazeta Aradului”, „Tribuna Aradului”, „Voința poporului”, „Cuvântul Ardealului”, „Frontul românesc al Aradului”, „Frontul de Vest”, „Tribuna română”. Presa arădeană se va dezvolta vertiginos în perioada interbelică, astfel că numai la tipografia Diecezană s-au imprimat în această perioadă 189610 publicații periodice și 683 de cărți literare, științifice și religioase într-un tiraj total de 2641845 de exemplare în raport cu 638 de cărți câte s-au tipărit la Arad în 300 de ani, până în 1918. S-a estimat că între 1862 – 1917 au apărut succesiv aproximativ 14 publicații românești la Arad. Pe baza fondului existent la Biblioteca Județeană A.D. Xenopol Arad și la Episcopia Ortodoxă Română Arad au fost atestate în perioada 1833-1917 un număr de 46 titluri.

Aradul a dispus în perioada dualismului auto-ungar de o presă activă, care a avut o arie largă de acțiune în comunitatea românească din Transilvania: politică, socială, culturală, literară și pedagogică. Ea a modelat conștiința publică românească în spiritul valorilor culturale românești și al marilor aspirații de libertate și unitate națională. Presa arădeană a avut un caracter militant, a propagat idei în masele românești și le-a chemat la acțiunile politice menite să contribuie la realizarea idealului unității naționale. Oricât de diversă a fost problematica ei în timp, ea a îndeplinit o funcție național culturală care a făcut din ea un factor de educație națională a maselor populare românești.

**Profesor, Alina Popescu,
Colegiul Național Moise Nicoară Arad**

Bibliografie :

1. Hangiu, I., *Dicționarul presei literare românești 1790-1990*, ediția a II-a revizuită și completată, editura Fundației Culturale Române, București, 1996
2. Negrilă, Iulian, *Istoria presei*, editura Multimedia, Arad, 1997
3. Nica, Melente, Groza Gabriela, Șimandan Emil, *Evoluția și tipologia presei arădene 1883-2002*, editura Fundației Ioan Slavici, Arad, 2006
4. Răduică, Georgeta, Răduică Nicolin, *Dicționarul presei românești (1731-1918)*, editura Științifică, București, 1995

Greva regală din 1945-1946 văzută prin ochii presei comuniste arădene

Moartea președintelui Roosevelt la 12 aprilie 1945 și venirea la conducerea Statelor Unite a fostului vicepreședinte Harry Truman, a marcat într-o oarecare măsură și o schimbare în politica externă americană. De fapt schimbarea începuse să se simtă de mai devreme, încă din lunile martie și aprilie 1945, când devenise deja clar că iluzia Yaltei se spulberă, iar mult sperata pace care avea să vină asupra Europei, devenise nimic mai mult decât o himeră. În acest sens istoricul român Florin Constantiniu în lucrarea sa „*O istorie sinceră a poporului român*” afirmă că 6 martie 1945 ar reprezenta în realitate prima manifestare a Războiului Rece, cel puțin în Europa, dacă nu la nivel mondial, cu mai bine de un an înainte de celebrul discurs al lui Winston Churchill de la Fulton, Missouri, în care avea să formuleze celebra expresie a „Cortinei de Fier”.¹

Pentru regele Mihai, această schimbare de atitudine a Washingtonului a constituit semnalul unei acțiuni mai hotărâte împotriva guvernului Groza, impus cu forța de către Andrei Vișinski, cu câteva luni mai devreme. La 20 august regele îi cere lui Groza să demisioneze, cerându-i să permită astfel formarea unui guvern recunoscut de către cele trei puteri, SUA, URSS și Marea Britanie și astfel să se poată debloca negocierile privind viitorul tratat de pace. Așa cum poate era de așteptat,

¹ Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, editura Univers Enciclopedic, București, 2000, p. 428-429

Petru Groza refuză, putându-se în continuare baza pe sprijinul deosebit de puternic al Moscovei și al lui Stalin. Groza îi telegrafiază lui Molotov pe 12 septembrie, iar răspunsul era bineînțeles încurajator, ”Trebuie să te ții tare; nici o concesie în privința României”. Era de fapt pentru prima oară, de la formarea statului român modern, când un președinte al Consiliului de Miniștri refuza să demisioneze atunci când regele îi cerea acest lucru.

Suveranul a reacționat ca un mare om politic, deși nu trecuse de 30 de ani. Impasibil la gestul de frondă a guvernului a hotărât să continue pe această cale, deși probabil știa el însuși că speranțele de a realiza ceva erau mici. La sfârșitul lui august, regele a hotărât să rupă relațiile cu guvernul și să refuze semnarea vreunui decret prezentat de către miniștri. Impasul politic total în care se afla România, poartă azi numele de „greva regală”.

Dar chiar în aceste momente critice, tânărul suveran este lipsit de sprijinul aliaților occidentali. Guvernul englez a refuzat să ia poziție clară, fără sprijinul Washingtonului, iar acesta din urmă, considerând că situația a mers prea departe, a început să facă pași înapoi și a căutat o soluție de compromis, prin care să salveze situația în favoarea sa, dar să păstreze și aparențele.

Londra merge chiar mai departe, iar pe 17 septembrie cere să fie introdusă prevedere prin care sovieticii să poată menține trupe în România, chiar și după semnarea tratatului de pace. Oficial pretextul era de a menține astfel căile de comunicații cu trupele de ocupație din centrul Europei, în special din Austria. În realitate propunerea i-a căzut ca o mânășă lui Stalin, care primea astfel o acoperire legală pentru a menține trupele Armatei Roșii în România și astfel de a le folosi ca un mijloc de presiune.

Pentru suveranul României situația a devenit certă odată cu propunerile Conferinței miniștrilor de Externe ai Marii Britanii, SUA și URSS de la Moscova, desfășurată între 16-26 decembrie 1945. Aici s-a propus ca guvernul Groza să fie recunoscut oficial de către SUA și Marea Britanie, în schimbul includerii în cadrul guvernului, ca miniștri fără portofoliu a câte unui reprezentat al PNT și PNL. Aceștia însă deveneau miniștri fără portofoliu, ba mai mult rușii au cerut insistent și au obținut ca nici Iuliu Maniu, Constantin I.C. Brătianu și nici Nicolae Lupu să nu fie acești reprezentanți. În cadrul negocierilor ulterioare au fost respinși și Ion Mihalache sau Bebe Brătianu, pentru ca în final să fie acceptați Emil Hațieganu (PNT) și Mihai Romniceanu (PNL). Era de fapt o simplă operație cosmetică, fondul rămânea același pentru că cei doi reprezentanți ai opoziției, cu toate bunele lor intenții și cu toate eforturile lor, erau doar simpli figuranți într-o piesă de teatru care avea un rezultat cert.²

În ceea ce privește reprezentarea acestor momente în presa arădeană din acea perioadă, apelăm la oficiosul comunist *Patriotul*. Mențiunile acestui ziar despre acele zile foarte tensionate de

² *Ibidem*, p. 434-436

la București sunt lacunare, cel mult. De fapt pentru lungi momente de timp pentru ziarele arădene aceste evenimente nu existau. Abia la 10 septembrie este făcută o mențiune despre acest lucru. Dar ea este acoperită sub un titlu cel puțin înșelător „Ziarul Izvestia despre guvernul Groza – motivele care au determinat pe M.S. Regele Mihai de a se adresa guvernelor celor trei mari puteri – Uniunea Sovietică contra ingerinței în afacerile interne ale României”. Abia din cuprinsul articolului aflăm că regele ar fi cerut demisia guvernului Groza, dar până și acest lucru este sugerat, preferându-se termeni vagi precum: „Regele Mihai I al României s-a adresat guvernelor Marii Britanii, Statelor Unite și Uniunii Sovietice, să-l ajute să formeze un guvern în România, care să fie recunoscut de cele trei mari puteri și cu care acestea ar fi hotărât să semneze tratatul de pace”. Articolul continuă și afirmă „Adevărul este că intervenția regelui este rezultatul presiunii exercitată asupra lui de reprezentanții Statelor Unite și marii Britanii din Comisia Aliată de Control. Aceștia au insistat ca Regele să ceară demisia guvernului Groza, arătând că guvernele lor nu recunosc acest guvern”. În continuare se afirmă susținerea guvernului Groza de către populație, „de muncitori și țărani, dar și de intelectuali, cler și chiar și de cercurile comerciale și industriale”. Singurii care cer demisia guvernului sunt, în viziunea oficiosului comunist, „o mână de falimentari politici”. În final se reafirmă, așa cum era de așteptat, sprijinul Uniunii Sovietice.³

Această teză a sprijinului guvernului Groza de către populație este reluată și în săptămâna următoare, când pe 21 septembrie același periodic titra: „Guvernul român se sprijină pe marea majoritate a populației”. În cuprinsul articolului sunt reluate afirmațiile unui ziarist american, de la postul de radio Steel, care mai afirmă și că guvernul duce o politică de sprijinire a populației, fiind amintite așa zisele *măsuri benefice ale guvernului*, precum reforma agrară care a fost un real sprijin pentru țărănime. Despre rege se spune că nu ar avea nimic împotriva guvernului, iar despre cererea de demisie (care nu este nici acum menționată explicit) se spune în continuare că s-ar datora presiunilor anglo-americe.⁴

Următoarea remarcă a Patriotului despre acest eveniment este abia pe 9 ianuarie 1946, când se anunță intrarea în guvern a celor doi miniștri fără portofoliu, amoniți mai sus.⁵ O săptămână mai târziu este anunțat faptul că recunoașterea guvernului este iminentă, amintind de declarațiile lui Averell Harriman. Articolul continuă doar cu problema nerecunoașterii de către Aliați a guvernului de la Sofia, despre care se afirmă totuși că nu este decât o chestiune de timp.⁶

Recunoașterea efectivă a guvernului Groza este anunțată de Patriotul, pe 7 februarie 1946, sub titlul „O victorie a democrației românești – Guvernul Groza a fost recunoscut de Marea

³ Patriotul, anul II, nr. 293, din 10 septembrie 1945, p. 1

⁴ Idem, anul II, nr. 307, din 21 septembrie 1945, p. 1

⁵ Idem, anul III, nr. 401, din 9 ianuarie 1946, p. 1

⁶ Idem, anul III, nr. 407, din 16 ianuarie 1946, p. 1

Britanie și Statele Unite”. Articolul reia ideea titlului, conținând aceleași cuvinte din limba de lemn comunistă, cu nimic de diferit de alte articole ale aceluiași ziar: „*recunoașterea guvernului Groza este o nouă victorie a forțelor democratice din România, în același timp un nou eșec al reacțiunii. O nouă lovitură dată reacțiunii, dar o confirmare a politicii juste duse de guvernul Groza*”.⁷

**Profesor Sergiu Duma,
Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad**

Bibliografie:

1. Baci, Nicolae, *Agonia României*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1990
2. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, editura Univers Enciclopedic, București, 2000
3. Deletant, Dennis, *România sub regimul Comunist*, Fundația Academia Civică, București, 2006
4. Hitchins, Keith, *România 1866-1947*, Humanitas, ediția a IV-a, București, 2013
5. *Patriotul*, numerele din 1945, 1946

Puterea bunătății și a perseverenței în romanul „Minunea” de R.J. Palacio

Romanul „Minunea” este un roman pentru copii, al autorului *R.J. Palacio*, fiind scris într-un stil oratoric accesibil și ușor de înțeles. Complexitatea temelor și a situațiilor explorate, îi va face pe elevi să râdă și să plângă, să nu dorească să se oprească din citit.

August Pullman este un personaj central foarte simpatic, înzestrat cu un simț al umorului deosebit, care aduce în fața cititorului povestea fascinantă a unui copil obișnuit, care trăiește într-o lume care nu este obișnuită cu oamenii care arată diferit. Cu toate acestea, personajul va învăța importanța de a fi sincer cu sine, de a-și prețui individualitatea, de a-și trăi viața cu încredere și curaj și de a nu permite aspectului său să-l definească.

Unul dintre lucrurile frumoase, pe care le oferă această lectură, este *lecția*, învățătura morală. Îndrumarea elevilor spre a identifica aceste „mesaje ascunse” va aduce multă profunzime

⁷ *Idem*, anul III, nr. 125, din 7 februarie 1946, p. 1

experiențelor lor literare.

Romanul prezintă abordări importante și profunde despre intimidare, prietenie, familie, menirea de a fi diferit, curaj, acceptare, bunătate, empatie, reziliență.

Puterea bunătății este o temă majoră edificată prin experiențele personajului principal, August, dar susținută și de celelalte personaje din roman. Poveștile paralele, spuse din perspectiva mai multor personaje, îl ajută pe cititor să înțeleagă mai bine evenimentele și întriga romanului, prin faptul că oferă puncte de vedere diferite asupra aceluiași subiect. De-a lungul poveștii, Auggie se confruntă cu multe provocări și impedimente ca urmare a înfățișării deformate a chipului său, fiind capabil să le depășească prin bunătatea sa, dar și prin sprijinul celor din jurul său. Părinții și sora lui, Via, îi arată în mod constant dragoste și susținere, iar prietenii și colegii de școală vor fi, în cele din urmă, capabili să-l accepte și să-l prețuiască pentru valoarea lui umană, depășind barierele diformității sale fizice. Bunătatea are puterea de a devansa prejudecățile și de a facilita empatia și acceptarea diferențelor.

Curajul este prezentat într-o varietate de forme. Remarcăm curajul personal al lui Auggie când decide să frecventeze cursurile unei școli publice și să își facă prieteni, în ciuda reacțiilor ostile ale colegilor. Complicațiile medicale și multitudinea operațiilor din prima parte a copilăriei sale, îl rețin departe de școală și de interacțiunea cu cei de vârsta lui. El rămâne un băiat blând și înțelegător, inteligent și amuzant, militând spre o viață normală. Puterea lui interioară, dar și curajul de a se apăra pe sine, îl determină să facă față fricilor, să fie plin de compasiune față de ceilalți, chiar și atunci când aceștia s-ar putea să nu merite. August luptă să fie acceptat și înfruntă provocările sociale, rămâne persistent și nu renunță niciodată la visul de a merge la școală și de a-și face prieteni, prin *puterea perseverenței*. Primul său an de școală gimnazială îi aduce în cale obstacole și multe lupte, iar încheierea acestuia devine prilej de acceptare din partea comunității școlare, prin intermediul premiului pentru curaj și perseverență.

Romanul lui R.J. Palacio abundă de o multitudine de *simboluri*, cu incidență asupra unor obiecte și evenimente, care ascund semnificații mult mai profunde decât ceea ce apare menționat în text. *Măștile*, sub care personajul principal își ascunde chipul – Auggie poartă doi ani o cască de astronaut – simbolizează dorința lui de a se ascunde de ceilalți, modalitatea de a-și proteja înfățișarea. Pentru că se simte desconsiderat și e convins că ceilalți nu pot să-l placă din cauza aspectului său, cu ocazia sărbătorii lui preferate, Halloween, alege să își acopere chipul sub masca însângерată „Scream”. Un alt simbol este și *codița de Padawan*, pe care August o poartă, fiind un element inspirat din „Războiul stelelor”. La rangul de Padawan ajunge orice tânăr pregătit să absolve studii riguroase și mult mai mature. Renunțarea lui Auggie la această codiță de păr împletit, are loc spontan, acest lucru simbolizând creșterea personală, inițierea sa. Momentul acesta coincide

și cu începerea cursurilor la școala publică și lăsarea în urmă a școlii de acasă, prezidată doar de spiritul didactic al mamei sale. Până la vârsta de 10 ani, singurele interacțiuni cu oamenii s-au redus la familie, la cei câțiva prieteni ocazionali și la personalul din spitale. *Pantofii* sunt menționați de foarte multe ori și ocupă o simbolistică distinctă. Orice relaționare socială pe care August o are cu ceilalți, îl determină să-și orienteze privirea în jos, refuzând contactul vizual direct. Este conștient de sine și nu dorește să vadă reacțiile celor din jur, în momentul în care aceștia îi privesc fața.

„Minunea” rămâne un roman plin de speranță, în care personajele cresc, se maturizează, se inițiază și se schimbă. De-a lungul acțiunii, cititorul este introdus într-o varietate de prerogative și idei cu privire la optimizarea vieții de zi cu zi, la armonia dintre noi și semenii noștri. Aceste gânduri sunt introduse de către autor drept *Principiile domnului Browne*. Domnul Browne este profesorul de limba engleză al lui August, de la școala Beecher Prep, acel tip de profesor de care elevii își vor aminti toată viața. Cursul de engleză este grozav, mai ales datorită faptului că domnul Browne consideră că la baza studierii literaturii stă principiul de a învăța să fii om.

În fiecare lună, domnul Browne oferă clasei sale un set de principii pentru a-i motiva și îndruma. El își încurajează în mod covârșitor elevii, să fie prieteni buni, să fie amabili și să fie curioși. Le oferă un an de sfaturi de viață, înțelepciune, pe care să le aibă alături în fiecare zi.

Principiul lunii septembrie: „*Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun!*” (Dr. Wayne W. Dyer). Prestigiul umanității s-ar îmbunătăți foarte mult dacă oamenii ar fi amabili, mai ales în lumea lui August, cu chipul lui atât de abstract și diferit.

„*Știi că nu pot schimba felul în care arăt. Dar poate, poate că oamenii își pot schimba modul în care văd...*” (August Pullman)

„Minunea” rămâne una dintre acele cărți care îți atinge sufletul și îți schimbă pentru totdeauna viața. O carte care te obligă să găsești empatie și înțelegere nu numai pentru cei diferiți, ci și pentru egoiști sau bătauși. Te face să intri în rolul de prieten, dar și de spectator, să înveți că totul nu este doar alb și negru. Și cel mai profund, te învață că *bunătatea* învinge întotdeauna.

**Profesor învățământ primar Nicoleta Georgiana Candice Marc,
Școala Gimnazială „Caius Iacob”, Arad**

Bibliografie:

1. Palacio, R.J., *Minunea*, Editura Arthur, București, 2023

Porecla în romanul *Moromeții*

În înțelegerea și interpretarea unui text epic sau dramatic, personajele au un rol fundamental. Ele sunt rodul imaginației scriitorului, după cum afirma Marin Preda în *Viața ca o pradă*⁸, fiind construite „ca o cvasi-persoană care realizează acțiunea, participă sau o suportă, care joacă rolul imaginat de autor.”⁹ Fie că sunt concepute după modelul realului, fie că sunt plăsmuiri ale scriitorului, ele au o identitate: un nume care denumește, identifică și individualizează personajele, un statut social, psihologic și moral. Poți cunoaște bine un personaj „cu inima”, „împrietenindu-te ” cu el, dar și cu rațiunea, urmând tehnicile de caracterizare a unui personaj, care îți pot dezvălui aspecte relevante cu privire la semnificația personajului.¹⁰

Un aspect important în caracterizarea unui personaj îl reprezintă numele personajelor, porecla, în special, și apelativele care completează portretul personajului. Încă din vremurile străvechi s-a stabilit o echivalență între numele personajului și înfățișare sau comportamentul acestuia. „Pentru egiptenii din antichitate, numele personal este cu mult mai mult decât un semn de identificare, el este o dimensiune esențială a individului [...] Numele este un lucru viu.”¹¹

În romanul *Moromeții*, scris de Marin Preda, atât numele, cât și porecla unor personaje poartă diferite semnificații, având o forță expresivă. Porecla are o funcție individualizatoare a personajelor și scoate în evidență defecte fizice sau morale, aducând în text o informație suplimentară. Ea apare ca o necesitate socială și psihologică de a determina și a indica individul prin calificativul cel mai distinctiv rezultat din obiceiurile sale, din ticurile verbale sau expresiile utilizate mai des, ori din anumite întâmplări.

Denumită în termen latinesc *cognomina*, „porecla este cea mai expresivă lingvistic vorbind și mai personală, întrucât este spontană și aparține unui singur individ.”¹² Denominația, în romanul lui Marin Preda, denotă ironia, umorul și simțul critic al autorului, servind scopurilor sale artistice. Având în vedere că romanul *Moromeții* are ca temă satul românesc din Câmpia Dunării, alegerea numelor personajelor are caracter motivat, constituie un mijloc stilistic de caracterizare a personajelor. Așadar, fie că sunt personaje permanente, fie că sunt episodice și dispar după consumarea evenimentelor, numele personajelor sunt marcate expresiv. Unele personaje sunt doar

⁸ Marin Preda, *Viața ca o pradă*, București, Editura Albatros, 1977, p. 302.

⁹ Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române. Ghid pentru susținerea examenelor de definitivare și de acordare a gradelor didactice*, București, Corint, 2010, p. 185.

¹⁰ Vezi, *Personajul literar și caracterizarea lui* în Gheorghe Lazăr, *Înțelegerea textului literar*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2023, p. 9-15.

¹¹ Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Volumul 2, București, Editura Artemis, 1955, p. 354.

¹² Teodor Oancă, *Geneza poreclei în Onomastică și dialectologie*, Craiova, Editura Fundația Scrisul Românesc, 1999, p.16.

amintite, cum sunt cele strigate la premilitară de către învățătorul Toderici. Nume ca *Pleașcă Ilie*, *Pielelungă Constantin*, *Rață Ion*, *Tărbacă Anghel*, *Terci Mitică* și altele, provin dintr-o poreclă devenită supranume, iar apoi nume de familie. O altă situație este când porecla nu este auzită de nimeni, apare doar în gândul personajului care o emite: „Pe mă-ta și pe tine, *chiorule!*”, șoptise Moromete pentru el însuși (referindu-se la vecinul său din spatele casei, Tudor Bălosu).

Ilie Moromete este cel care are pentru fiecare un cuvânt ironic. De multe ori, cuvântul aruncat asupra unui personaj îi va demasca cusurul sau năravul. Niculae Moromete este numit de tatăl său *dosăditul* (MDA: înv. „muștrat”, „batjocorit”, „întristat”; reg. „care provoacă supărare, suferință”), iar uneori *zăpăcit*, *puturos*. Și Ilinca, exprimându-și supărarea, recurge la apelative făcându-l *dezghiogat*. Atunci când Niculae ia premiul întâi, întâmpinat de Ilinca, cu un glas batjocoritor, aceasta exclamă: *țestosule* (apelativul trimite la portretul fizic al personajului: „avea un cap ca de dovleac”), putând fi considerat un semn. Toate celelalte apelative (semne) completează *matricea psihosocială* a lui Niculae Moromete. Informația despre personaj rămâne doar în cadrul familiei, nefiind cunoscută de colectivitate. Nici cei trei băieți ai lui Moromete nu sunt iertați de tatăl lor atunci când își exprimă mânia și disperarea în finalul volumului întâi. El îl numește pe Paraschiv „nenorocit”, „smintit”, „bolnav de avere”, iar cei trei sunt considerați împreună „orbi și sălbatici la minte”.

În cartea *Onomastică și dialectologie*, autorul Teodor Oancă subliniază că aproape toate personajele din *Moromeții* exteriorizează semne care pot constitui surse de porecle, dar nu toate întrunesc condițiile optime pentru a genera porecle sau sunt acceptate de grup. Maria Moromete, sora mai mare a lui Moromete, de care se temeau toți din sat „pentru că cunoștea păcatele tuturor și avea limba ascutită”¹³ era poreclită de către un mocan Guica. Dacă *Guica* este o poreclă cunoscută de săteni, nu la fel stau lucrurile cu *Pațanghel* (porecla lui Moromete dată de o fată după ce a tăiat salcâmul și pe care nimeni nu a avut curajul să i-o spună). *Pațanghel* este și numele unui personaj din nuvela *O adunare liniștită*.

Un semn distinctiv are și Jupuitul, băiatul văduvei Albuleasa. „I se spunea Jupuitu din pricină că atunci când se bărbiera, fața lui părea jupuită.”¹⁴

Un alt personaj este Parizianul, rudă cu Moromete, căruia Catrina îi spunea „Guica al doilea mai prost.” Porecla lui este explicată de autor: „Mama lui Parizianu era soră cu nevasta dintâi a lui Moromete și pe vremuri ea însoțise la Paris, ca servitoare, pe cucoana Marica. La câteva luni după ce se întorsese de acolo născuse, nemăritată fiind, un băiat pe care Moromete, îl poreclise

¹³ Marin Preda, *Moromeții*, vol. I, București, Editura Cartex Serv, 2005, p. 32.

¹⁴ Marin Preda, op. cit., p. 95.

Parizianul.”¹⁵

La baza poreclei Marmoroșblanc stă tot o întâmplare. Personajul fusese ceferist, iar cu „Banca Marmorosch-Blank încă nu se știa ce afaceri învârtea”.¹⁶

Nici animalele nu sunt scutite de porecle: oaia neagră și cornută care mergea în fruntea celorlalte, oaia bezmetică era botezată de Achim, **Bisisica**, iar calul este poreclit **Bigică**.

Reținem că toate porecelele sun expresive întrucât dezvoltă sensuri figurate ale cuvintelor. „O poreclă atribuită cuiva reprezintă rezultatul unei comparații, este expresia unei metafore sau rezultatul unei metonimii. Cu cât comparația este mai neașteptată, metafora mai sugestivă, metonimia mai șocantă, cuvântul ales să exprime un semn fizic, psihic sau comportamental capătă valențe expresive nebănuite când devine poreclă.”¹⁷

Profesor dr. Felicia Barbura,
Colegiul Economic Arad

Bibliografie:

1. Chevalier, Jean , Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Volumul 2, București, Editura Artemis, 1955.
2. Lazăr, Gheorghe, *Înțelegerea textului literar*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2023.
3. MDA 2002, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Micul dicționar academic (D-H)*, vol. II, Literele D-H, București, Editura Univers Enciclopedic.
4. Oancă, Teodor, *Onomastică și dialectologie*, Craiova, Editura Fundația Scrisul Românesc, 1999.
5. Pavelescu, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române. Ghid pentru susținerea examenelor de definitivare și de acordare a gradelor didactice*, București, Corint, 2010.
6. Preda, Marin, *Moromeții*, vol. I, București, Editura Cartex Serv, 2005.
7. Preda, Marin, *Viața ca o pradă*, București, Editura Albatros, 1977.

¹⁵ Idem, *ibidem*, p. 131.

¹⁶ Idem, p. 75.

¹⁷ Teodor Oancă, *op. cit.* p.37.

Modernismul- Contribuția lui Eugen Lovinescu în literatura română

Vocea cea mai autoritară în analiza fenomenului literar din perioada interbelică, fiind considerat a fi „ultimul nostru mare critic de direcție” este Eugen Lovinescu.¹⁸ Și-a mobilizat întreaga inteligență, talent, tărie morală, incisivitatea polemică în sprijinul orientării moderniste. În literatura română, Eugen Lovinescu este cel care teoretizează modernismul, punând bazele acestui curent prin intermediul revistei și al cenacului „Sburătorul”. În cadrul acestui cenac s-au promovat tendințele moderniste în literatură, „Sburătorul” constituind centrul de iradiere a direcției moderniste în cultura și literatura română, colaborând cu scriitori care doreau să se delimiteze de traditional, să depășească orizontul problematicei rurale.

În lucrarea „Istoria civilizației române moderne”, publicată în perioada 1924-1925, Lovinescu elaborează teoria sincronismului, care este în concepția lui Eugen Lovinescu, nu o teorie a adaptării întâmplătoare la ritmul culturii europene moderne, ci a „trăirii în același spațiu sufletească”¹⁹.

Criticul considera că legea dezvoltării civilizației era imitația. Preia această idee de la sociologul francez Gabriel Tarde care era de părere că viața omului este una psihică, căutând în reacțiile sale explicația faptelor umane. Tot în concepția lui Tarde, colectivitatea nu are o viață de sine stătătoare, societatea fiind suma activităților indivizilor care o compun. Astfel că, el observă că omul are o tendință de a se imita, inconștient el preia ideile, dorințele, credințele personalităților mai puternice. Pornind de la aceste considerente, Lovinescu crede că există un spirit al veacului, saeculum, care presupune „totalitate de condiții materiale și morale configuratoare ale vieții popoarelor europene într-o epocă dată”²⁰. În epoca modernă această omogenizare are loc mult mai repede datorită dezvoltării mijloacelor de comunicație, aceasta ilustrând de fapt, legea sincronismului, denumită de Eugen Lovinescu și legea interdependenței.

Această lege el o aplica situației românești, precizând că imitația se face de sus în jos, de la superior la inferior: popoarele inferioare imită pe cele superioare, satul imită orașul. De asemenea,

¹⁸ Ov.S.Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. III, București, Editura Minerva, 1975, pp.119

¹⁹ E.Lovinescu, *Critice 1*, București, Editura Minerva, 1982

²⁰ idem, *Istoria civilizației române moderne*, București, Editura Științifică, 1972, p.408.

procesul imitației era integral, deoarece fazele evoluției nu erau refăcute, ci se prelua direct ultimele produse ale culturii europene.

Lovinescu critica profund toate încercările celor care se situau împotriva progresului, împotriva imitației valorilor apusene. Arăta o ostilitate sinceră celor care idilizau trecutul istoric, mitizarea rămășițelor feudale din societatea românească, situându-se vehement împotriva tradiționalismului.

În studiile sale, criticul Lovinescu realizează și o diferențiere între estetic și etnic, care sprijină principiul sincronismului. El considera că literatura națională se situează contra influențelor străine, contra modernizării. Temele acestui tip de literatură – satul, țăranul umil- nu ajută literatura română la sincronizarea cu Occidentul. Ilustrarea de către scriitori a durerii țăranului, a suferințelor săteanului constituie un obiectiv etnic și nu unul estetic, aceste sentimente având „o finalitate socială și o concepție politică”.²¹

În planul liricii, Lovinescu încurajează poezia „nouă”, poezia sincronizată cu tendințele liricii europene. Acest tip de poezie dorește în primul rând să sondeze zone sufletești neexplorate până atunci, se dorește o intelectualizare a sentimentelor, o încifrare a sensurilor, cultivarea unui limbaj propriu, ermetic, rolul poezia moderne e acela de a vrăji cititorul, de a-l supune unui ritual magic.

În ceea ce privește proza, criticul optează pentru inefabil, pentru explorarea universului lăuntric, pentru subiectivism. Specia epică preferată este romanul în care se investighează psihologii complicate, evaluate, intelectual aflat în mediu citadin: „Nu putem trăi (...) mereu în lumea haiducilor, a hoților de cai, în care se desfășoară romantismul literaturii sămănătoriste (...) nu putem reduce hrana sufletească numai la o astfel de literatură rudimentară, de bătrâni sfătoși, de mătuși limbute, de ducuci romanțioase, de boieri ce-și plimbă vidul sufletesc de ici până colo, sorbind din ceașca de cafea și trăgând din lulea.”²²

Proza modernistă cultivată de Eugen Lovinescu pune accentul pe domeniul psihologicului, pe problematica existențialistă, include retrospecția și introspecția, analiza conștientului și subconștientului. Temele romanului urmăresc existența interioară a personajului, cazurile de conștiință: cunoașterea, iubirea, creația, moartea, războiul, alienarea. Literatura modernă este o literatură a autenticității cu formule estetice proprii: principiul memoriei afective, timpul subiectiv, relatarea la persoana întâi, fluxul memoriei, discontinuitate narativă. Personajele prozei moderne devin niște ipostaze existențiale ale omului modern: vulnerabilitatea ființei umane în fața morții, căutarea absolutului, solitudinea, obsesiile.

²¹ Ov.S.Crohmalniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol I, Editura Minerva, București, 1972, p.33

²² Eugen Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane*, Editura Litera, Chișinău, 1998, p.226

Prin modernizare, Lovinescu înțelege depășirea unui spirit provincial, realizat numai prin sincronizarea literaturii cu spiritul veacului, deci cu ritmul de dezvoltare a propriei societăți, cu ideile, forțele și problemele ei.

Modernismul lovinescian, bazat pe principiul sincronismului și pe teoria imitației, aplicând cu consecvență criteriul estetic în judecata operei de artă, fără neglijarea celorlalți factori, militând pentru integrarea tradiției, a specificului național într-o formulă estetică aflată la nivelul de dezvoltare al sensibilității europene, acceptând schimbul de valori și elemente care conferă noutate și modernitate creațiilor artistice românești, poate fi considerat un moment pozitiv în evoluția culturii și a literaturii române.

Cei mai reprezentativi scriitori moderniști aflați sub amprenta marelui critic Lovinescu sunt Hortensia Papadat Bengescu, Camil Petrescu și Ion Barbu. Lui Eugen Lovinescu i se datorează impunerea în fața opiniei publice a lui Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, George Călinescu, prin aprecierea pătrunzătoare și dreaptă a scrierilor acestora de către critic. Alți scriitori caracteristici și strânși legați de cenaclul „Sburătorul” sunt Gh.Brăescu, Felix Aderca, Mihail Celarianu, Camil Baltazar, Anton Holban, Sanda Movilă, Lucia Demetrius, Dan Petrașincu, Cicerone Theodorescu, H.Y.Stahl.

**Profesor Gianina-Aurora Stana,
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu” Arad**

Bibliografie:

1. Crohmălniceanu, Ovid S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, Vol. III, Editura Minerva, București, 1975,
2. Lovinescu, Eugen, *Critice 1*, Editura Minerva, București, 1982
3. Lovinescu, Eugen, *Istoria civilizației române moderne*, Editura Științifică, București, 1972
4. Lovinescu, Eugen, *Istoria literaturii române contemporane*, Editura Minerva, București, 1981

Viitorul în limbile romanice (viitor 1)

Mulți cercetători s-au concentrat asupra procesului prin care latina s-a metamorfozat în cele zece idiomuri romanice și asupra modalității în care s-a manifestat în fiecare dintre acestea. Acești cercetători au abordat această problemă din perspective variate, atât istorico-culturale, cât și lingvistice, reflectând și discutând aspecte diverse ale acestei transformări.

Faptele lingvistice importante apărute în latina populară și nu numai, sunt esențiale pentru înțelegerea formelor verbale actuale ale viitorului. O importanță deosebită în reorganizarea viitorului revine verbelor auxiliare. Apariția noilor auxiliare în limbile romanice a permis o inovație majoră: temporalizarea perifrizei modale latine.

O parte din perifrazele care exprimau în latină ideea de viitor au fost continuate de limbile romanice, fiecare regiune a României făcând o selecție a acestor construcții.

De cea mai mare răspândire s-a bucurat, atât în latină cât și în limbile romanice, perifraza formată din infinitiv și auxiliarul *habeo* (*cantare habeo*). Poziția lui *habeo*, postpusă infinitivului, devine fixă și obligatorie, fapt ce face posibilă contopirea auxiliarului cu infinitivul, ajungându-se astfel la o nouă flexiune, romanică, aparent sintetică : it. *canterò*, fr. *chanterai*, ptg. *cantarei*, cat. *cantaré*, occ. *cantarei*, friul. *Cjantarai*.

Primul exemplu preromanic de sudare a celor două componente este oferit de un text din compilația istorică zisă a lui Fredegarius (sec. VII) : *daras* < *dare* + *as*²³ . Puțin mai târziu, în Galia, se întâlnesc de asemenea, forme de viitor sintetic : *salvarai*, *prindrai*. (*Jurămintele de Strasbourg*, sec. IX)²⁴.

În portugheză, dacă spunem: *comerei* = voi mânca, *sairás* = vei ieși, *compraremos* = vom cumpăra, este ca și când am spune: *hei de comer* (*comer-hei*), *hás de sair* (*sair-hás*), *hemos de comprar* (*comprar-hemos*). Viitorul este de fapt un timp compus criptologic, formându-se direct de la infinitiv, la care se adaugă persoanele prezentului indicativ ale verbului *haver* fără consoana *h*-. Doar trei verbe fac excepție: *dizer*, *direi*; *fazer*, *farei*; *trazer*, *trarei*, care elimină *-ze-*.

Viitorul din franceza contemporană cunoaște aproape aceleași forme cu cel din limba veche.

²³ Marius Sala, *Enciclopedia limbilor romanice*, București, Editura Științifică și Pedagogică, 1989, p. 322.

²⁴ Edouard Bourciez, *Éléments de linguistique romane*, Paris, Librairie C. Klincksieck, 1923, p. 262.

Evoluțiile fonetice complexe care au avut loc în această limbă au provocat modificări la nivelul

radicalului. În cazul verbelor terminate în *-are*, ca urmare a aglutinării auxiliarului cu participiul verbului, infinitivul își pierde accentul, iar *a*, devenit protonic intern, se transformă în *e* : *portare habeo* > **portarayo* > *porterai* ²⁵. Unele forme de viitor sunt refăcute prin analogie cu prezentul indicativului (*je mènèrai, je tiendrai, je viendrai*), sau cu alte forme de viitor (*enverrai*, sub influența lui *verrai*). Desinențele viitorului francez sunt, de fapt, formele reduse ale auxiliarului latin *habere* : **-ayo, *-as, *-at, *-emus, *-etis, *-aunt* ²⁶.

De același mod de formare a viitorului dispune și italiana : *canterò, canterai, canterà, canteremo, canterete, canteranno*. Referitor la structura radicalului, se remarcă închiderea lui *a* la *e*, modificare considerată a fi *un changement conditionné, en position de a avant* ²⁷. Căderea vocalei desinenței specifice infinitivului și analogia sunt fapte care au dus la apariția unor forme de tipul : *avrò, potrò, cadrò / sarò, după darò, starò, farò* ²⁸.

În limba spaniolă, formele de viitor au la bază aceeași perifrază latină de tipul *habeo* + infinitiv : *cantaré, cantarás, cantarà, cantaremos, cantareis, cantarán*.

Spre deosebire de celelalte limbi romanice, care îl folosesc pe *a avea*, provenit din latinescul *habere*, pentru a indica posesia, apartenența, limba spaniolă folosește un alt verb, *tener*. Verbul *haber* are doar statut de auxiliar morfologic.

În portugheză, separarea auxiliarului de infinitiv este frecventă în cazul verbelor reflexive; între auxiliarul redus la o simplă desinență, se intercalează un pronume : *queixar – me – i*.

Occitana actuală nu prezintă modificări majore față de cea veche: *cantarai, cantarà, cantarem, cantaretz, cantaràn* ²⁹. Se impune precizarea că limba occitană veche utiliza și forme de viitor analitice : *servir l'ai, pregar vos ai* ³⁰.

În formele de viitor ale catalenei, se poate identifica aceeași perifrază latină, formată din infinitiv și *habere* : *cantare, cantaras, cantara, cantarem, cantareu, cantaran* ³¹.

Viitorul romanic de tipul *cantare habeo* se regăsește și în dialectal engandinez (*puttarà, puttarast, puttarà, puttarans, puttarat, puttaran*) și friulian (*portarai, portaras, portara, portarin, portarios, portaran*).

În limba română, formele de viitor, alcătuite pornind de la *habeo* + infinitiv, sunt fie cele

²⁵ Jaqueline Picoche, *Précis de morphologie historique du française.*, Paris, Nathan, [1979], p. 42.

²⁶ Idem, *ibidem*, p. 411.

²⁷ Pierre Bec, *Manuel pratique de philologie romane*, tome I-II, A&J Picard, 1970., p. 152.

²⁸ Idem, *ibidem*.

²⁹ Idem, *ibidem*, p. 374.

³⁰ Edouard Bourciez, *op. cit.*, p. 357.

³¹ Maria Iliescu, Louis Mourin, *Typologie de la morphologie verbale romane*, I, *Vue synchronique*, Innsbruck, p. 253.

alcătuite cu ajutorul prepozițiilor (*am a cânta, am a citi*), fie cele construite cu ajutorul conjunctivului (

am să citesc, ai să citești, are să citească, avem să citim, aveți să citiți, au să citească); aceste forme sunt atestate pentru prima dată în secolul al XVII³², dar continuă să fie folosite și în zilele noastre. Textele secolului al XVI-lea oferă câteva exemple de forme de viitor de acest tip : *am a bea* (Coresi, *Tetraevanghelul*), *are a întreba* (Idem, *Carte de învățătură*), *aveți a vedea* (*Codicele Voronețian*)³³.

Partea de est a României folosea construcția *volo* + infinitiv pentru a exprima viitorul. Această construcție reprezintă punctul de plecare al formei literare de viitor, specific limbii române contemporane : *voi cânta, vei cânta, va cânta, vom cânta, veți cânta, vor cânta*. Unii lingviști au explicat această construcție prin influență greacă, limbă care avea forme similare de viitor, însă, utilizarea acestei perifraze în idiomurile din România centrală, precum și apariția în textele latine târzii a viitorului exprimat cu ajutorul lui *volo*, reprezintă dovezi importante pentru recunoașterea caracterului romanic a viitorului românesc format cu verbul auxiliar *a vrea* (< *lat. volo*).

Viitorul de tipul *voi cânta* este cea mai veche variantă paradigmatică, ea datând încă din epoca românei comune. Alături de aceste variante, tot în acea perioadă, circula și varianta de viitor compusă din verbul auxiliar *a vrea*, având forme paradigmactice omonime cu cele ale verbului predicative : *vremū ūcide* (*Codicele Voronețian*), *vreți lăsa* (Coresi, *Carte cu învățătură*).

Varianta, preferată de limba vorbită, chiar în zilele noastre, cu auxiliarul redus prin afereza consoanei inițiale (*oi /ăi / ei / om / ăți / or cânta*) apare în secolul al XVII-lea³⁴.

Limba română dispune și de o variantă de tip conjunctival a viitorului format cu verbul auxiliar *a vrea* (*voi să cânt*) atestată încă din primele texte : *voiu să iubesc* (Antim Ivireanul), *vrei să pleci* (*Palia de la Orăștie*), *vrea să fie* (*Codicele Voronețian*), *vom să ducem* (Varlaam, *Cazania*)³⁵.

În dialectele sud – dunărene, unde procesul de înlocuire a infinitivului cu modul conjunctiv s-a generalizat, sunt folosite forme de tip conjunctival pentru exprimarea viitorului: arom. *si cont*; megl. *va s-cîntu*³⁶.

La fel ca varianta cu infinitivul, și cea cu verbul la conjunctiv prezintă forme cu auxiliarul

³² Florica Dimitrescu,), *Istoria limbii române. Fonetică, morfosintaxă, lexic*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978 , p. 315.

³³ Apud Valeria Guțu – Romalo, *Le futur roumain aux XVIe – XVIIe siècles*, în „Revue romane de linguistique”, tome XIII, 1968, nr. 5, p.429.

³⁴ Idem, *ibidem*.

³⁵ Valeria Guțu – Romalo, *lucr. cit.*, p. 428.

³⁶ Vasile Frățilă, *Probleme de dialectologie română*, Timișoara, TUT, p. 203, 224.

redus : *oi să cânt*. Această formă este considerată forma dialectală specifică Munteniei; cea mai frecvent utilizată este cea corespunzătoare persoanei a III-a plural : *or să cânte*³⁷.

Specific limbii române este și viitorul alcătuit din auxiliarul invariabil *o* urmat de conjunctivul prezent al verbului de conjugat : *o să cânt / cânți / cânte / cântăm / cântați / cânte*.

În limba română contemporană s-au menținut trei forme de viitor : *voi cânta, o să cânt, am să cânt*.

Profesor Raluca Militaru,
Școala Gimnazială "Caius Iacob", Arad

Efectul băuturilor energizante asupra sănătății organismului la adolescenți

Scopul lucrării constă în identificarea unor elevi de la Liceul Teoretic Sebiș care consumă băuturi energizante, în vederea instruirii acestora privind efectele negative ale acestora.

Motivația este dată de:

1. Numărul foarte mare de consumatori de băuturi energizante, care beau aceste produse de la vârste fragede.
2. Necesitatea aflării unei posibile corelații între numărul orelor de somn și predispoziția elevilor la diverse boli.
3. Dorința identificării motivației care determină consumul acestor băuturi de către adolescenți.

Forma cea mai eficientă de odihnă după activitatea din timpul zilei este odihna prin somn. În timpul somnului se reface capacitatea de muncă a celulelor nervoase și a întregului organism.

Energizantele au apărut pe piața românească în ultimii ani și au fost privite ca o soluție bună pentru oboseală sau lipsa de energie cu care ne confruntăm din ce în ce mai mult în zilele noastre, în loc ca soluția să fie găsită printr-o atenție sporită acordată alimentației și ritmului de viață. Băuturile energizante pe bază de taurina par a fi, într-adevăr, cea mai simplă și rapidă soluție într-un secol al vitezei, mai ales că acestea sunt recunoscute pentru cantitatea mare de energie pe care o furnizează corpului într-un timp scurt. Te ajută atunci când te simți epuizat, dar câți dintre

³⁷ Elena Berea – Găgeanu, *Observații privind structura și evoluția viitorului în limba română*, p. 512, nota 22.

noi se gândesc la efectele nocive pe care le pot avea ingredientele acestor băuturi asupra sănătății noastre?

În încercarea lor de a fructifica timpul la maximum și datorită efectului revigorant al băuturilor energizante, din ce în ce mai mulți adolescenți consumă aceste băuturi. Datorită conținutului ridicat de cofeină, acestea nu oferă energie, ci o epuizează pe cea a organismului, slăbind sistemul imunitar. Având un conținut mare de zahăr, pot fi foarte periculoase pentru cei care suferă de diabet sau pentru cei care au variații ale glicemiei. De asemenea, consumul în cantități mari de băuturi energizante afectează puternic inima, crescând considerabil riscul apariției tahicardiei. Totodată, cantitățile mari de vitamine B conținute de energizante, pot determina palpitații și tremurături ale mâinilor și picioarelor. Fanii fitness-ului ar trebui să-și amintească faptul că, cofeina este un bun diuretic, de aceea consumul acestor băuturi asociat cu exercițiile fizice pot duce la pierderi importante de apă, ceea ce duce la stări de oboseală și performanțe scăzute.

Materiale și metode

Ipoteza de la care am pornit este aceea că înlocuirea somnului/odihnei cu folosirea băuturilor energizante în exces, conduc la apariția unor dezechilibre în organismul adolescenților.

În scopul atingerii obiectivului propus, au fost selecționate două loturi de elevi de gimnaziu și liceu:

- Un lot martor(de control), alcătuit din douăzeci elevi care nu consumă energizante;
- Un lot testat, cu același număr de elevi, dar care consumă energizante, la care am efectuat măsurători ale presiunii sangvine(tensiunii arteriale) și ale pulsului.

Studiul a fost efectuat în anul școlar 2022-2023, în modulul IV, la Liceul Teoretic Sebiș, timp de patru săptămâni, în cadrul unității de învățare „Sănătatea omului și a mediului” la clasa a VIII - a, respectiv la clasa a X-a în cadrul capitolului „Structura și funcțiile fundamentale ale organismelor vii” referitor la patologia sistemelor de organe.

Partea practică a debutat cu chestionarea unor elevi din gimnaziu și liceu de la Liceul Teoretic Sebiș, județul Arad, cu privire la mai multe aspecte legate de somnul acestora, de starea de sănătate, precum și de opinia lor în legătură cu o zicală populară, legată de somn: „Noaptea este un sfetnic bun”.

În urma chestionării elevilor s-a constatat că majoritatea dintre ei dorm între 6 și 8 ore pe noapte, și că au trecut prin diverse boli (imunitatea scăzută datorându-se insuficienței de somn).

După ce s-a sesizat prezența unui număr ridicat de persoane care nu își respectă somnul cum se cuvine, s-au pus alte întrebări, cu privire la ce ar putea înlocui somnul, în cazul persoanelor care îl neglijează. Astfel, proiectul s-a continuat cu chestionarea elevilor ce au fost depistați cu ore

insuficiente de somn. După centralizarea răspunsurilor, s-au obținut rezultatele următoare: jumătate dintre elevii chestionați consumă energizante sau cofeină, din care 25% le consumă din gimnaziu-mai ales între orele 11-13, 50% dintre elevi consumând aceste produse de 2-3 ori pe săptămână, în special datorită oboselii, iar o parte din subiecții implicați în studiu le consumă pentru gust.

La ultima întrebare: "Cunoașteți efectele energizantelor și ale cofeinei asupra organismului vostru?", un număr de 12 persoane din totalul elevilor chestionați cunosc urmările consumării acestor produse- și totuși le consumă. În ciuda acestui fapt, există de asemenea un număr de 7 persoane chestionate care nu sunt conștiente de efectele negative ale acestor produse, iar acest lucru trebuie rezolvat, întrucât studiul efectuat are în vedere și informarea adolescenților cu privire la efectele nocive ale acestor băuturi.

Odată sesizată soluția găsită de elevi la lipsa de somn, și anume consumul de energizante, studiul a continuat, din dorința aflării unei posibile legături dintre lipsa de somn și imunitate. Astfel, am realizat măsurători ale tensiunii arteriale și ale pulsului la cele două loturi de elevi luați în studiu.

Pentru a putea realiza aceste măsurători, trebuiau cunoscute, în prealabil, aparatura folosită și valorile standard ale pulsului și ale tensiunii arteriale, pentru a le putea compara cu valorile obținute. Astfel, în timpul măsurătorilor, pacientul trebuie să țină palma la nivelul inimii, iar tensiometrul trebuie să fie situat la o distanță de un deget de încheietură (aproximativ 2 cm). De asemenea, valorile ideale sunt: pentru puls => între 60 și 80 bătăi/minut; pentru tensiunea maximă => 120-140 mm Hg; pentru tensiunea minimă => 70 -80 mm Hg. Tipul de tensiometru folosit este cel digital.

Observarea efectelor energizantelor asupra pulsului și tensiunii arteriale

Pe baza chestionarelor s-au selectat astfel 20 elevi care sunt consumatori de energizante și care nu își respectă orele de somn și 20 elevi neconsumatori. De exemplu, în urma măsurătorilor s-a înregistrat la elevul cu numărul 6 - care a declarat că bea zilnic energizante - după o oră de la consum, un puls de 118 în săptămâna a doua de măsurători, valoarea maximă a tensiunii de 162, iar valoarea minimă a tensiunii de 80.

Așadar, în urma acestor măsurători s-a constatat că elevii care nu își respectau orele de somn dispun de o imunitate scăzută, care cauzează boli cardiovasculare, ei suferind încă de la o vârstă fragedă de hipertensiune arterială și puls extrem de ridicate. Subiecții testați manifestă o iritabilitate crescută, față de cei din lotul martor, la care s-a constatat valori ale tensiunii arteriale și ale pulsului relativ normale. În plus, s-a observat o creștere, pe parcursul săptămânii, a parametrilor urmăriți, consumul de băuturi energizante crescând treptat, asemeni lipsei de somn.

Concluzii:

În urma cercetării efectuate, concluziile sunt următoarele :

- Existența unui număr mare de elevi de gimnaziu și liceu care dorm între 6 și 7 ore pe noapte, neîmplinindu-și astfel norma standard de 9 ore pe noapte.
- Datorită insuficienței de somn, posibilitatea îmbolnăvirilor este mai mare, din cauza unei imunități mai scăzute (deoarece organismul nu poate să se regenereze suficient pe parcursul somnului diminuat).
- Pentru a compensa lipsa de somn, elevii din lotul testat, consumă diverse produse energizante, nefiind conștienți total de efectele negative ale acestora.
- Consumul de energizante determină o creștere a pulsului și a tensiunii arteriale, cu precădere la elevii de liceu, valori care în timp pot să ducă la apariția bolilor cardiovasculare.

**Profesor Cristina Lulușă,
Liceul Teoretic Sebiș**

Bibliografie:

1. Ariniș, I., Nanea, M., Vasile, A., *Manual de biologie, clasa a XI-a* , Editura Sigma, București, 2003;
2. Crocna E., Chebici S., Huțanu I., *Educație pentru sănătate, Formarea și dezvoltarea conceptelor fundamentale, clasele VII-VIII*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2008;
3. *Ghid pentru cadre didactice(suport informativ), Program național „Educație pentru sănătate în școala românească”*, Editura S.A., București, 2004;
4. Grasu, A.T., Cîrstoiu, J., *Biologie, Manual pentru clasa a VIII - a*, Editura Litera, București, 2020;
5. www.associatedcontent.com ;
6. www.foodstory.ro/efectele-băuturilor-energizante-asupra-organismului.

Problematica inegalității mediilor

Inegalitatea mediilor este una dintre cele mai importante inegalități, fiind foarte des utilizată în varia situații. Această inegalitate este atribuită matematicianului francez Augustin – Louis – Cauchy, care s-a remarcat aproape în toate ramurile universului matematic.

Este binecunoscut faptul că cele trei valori medii clasice: media aritmetică (sau algebrică), media geometrică și media armonică au fost descoperite de Pitagora din Samos.

Între toate aceste inegalități prezentate în acest studiu, există următoarea relație, cunoscută sub denumirea de inegalitatea mediilor:

$\min(a, b) \leq m_h \leq m_g \leq m_a \leq m_p \leq \max(a, b)$, adică:

$$\min(a, b) \leq \frac{2}{\frac{1}{a} + \frac{1}{b}} \leq \sqrt{ab} \leq \frac{a+b}{2} \leq \sqrt{\frac{a^2+b^2}{2}} \leq \max(a, b).$$

Egalitatea se obține atunci când cele două numere sunt egale.

Prin generalizare se obține:

$$\min(x_1, x_2, \dots, x_n) \leq \frac{n}{\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \dots + \frac{1}{x_n}} \leq \sqrt[n]{x_1 \cdot x_2 \cdot \dots \cdot x_n} \leq \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \leq \sqrt{\frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n}} \leq \max(x_1, x_2, \dots, x_n).$$

Egalitatea se obține pentru $x_1 = x_2 = \dots = x_n$.

Pentru a demonstra în cazul general $m_a \geq m_g$, vom da o demonstrație prin inducție matematică.

Așadar, fie $P(n): a_1 + a_2 + \dots + a_n \geq n \sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}$

($n \geq 2$). Vom arăta că dacă $P(k)$ este adevărată, rezultă că

$P(k+1)$ este adevărată, $\forall k \geq 2$.

Presupunem fără a restrânge generalitatea că:

$$a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_n.$$

1) **Verificarea.** Se arată că $P(2)$ este adevărată printr-un calcul simplu și direct:

$$\frac{a_1 + a_2}{2} \geq \sqrt{a_1 a_2} \Leftrightarrow a_1 + a_2 \geq 2\sqrt{a_1 a_2} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{a_1^2} + \sqrt{a_2^2} \geq 2\sqrt{a_1 a_2} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{a_1^2} - 2\sqrt{a_1 a_2} + \sqrt{a_2^2} \geq 0 \Leftrightarrow (\sqrt{a_1} - \sqrt{a_2})^2 \geq 0, \text{ inegalitate evident adevărată.}$$

2) Demonstrarea implicației $P(k)$ adev. $\rightarrow P(k+1)$ adev.

$$P(k): a_1 + a_2 + \dots + a_k \geq k\sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_k}$$

$$P(k+1): a_1 + a_2 + \dots + a_{k+1} \geq (k+1)\sqrt[k+1]{a_1 a_2 \dots a_{k+1}}$$

Așadar, va trebui să demonstrăm inegalitatea:

$$k\sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_k} \geq (k+1)\sqrt[k+1]{a_1 a_2 \dots a_{k+1}}$$

În acest sens vom utiliza inegalitatea:

$$k\sqrt[k]{xy} \geq (k+1)\sqrt[k+1]{xy}$$

în condiția $y \geq \sqrt[k]{x}$, $k \in \mathbb{N}^*$, $k \geq 2$.

Considerând $x = a_1 a_2 \dots a_k$ și $y = a_{k+1}$, inegalitatea

$$k\sqrt[k]{a_1 a_2 \dots a_k} \geq (k+1)\sqrt[k+1]{a_1 a_2 \dots a_{k+1}}$$

este complet demonstrată.

Așadar, și $P(n): a_1 + a_2 + \dots + a_n \geq n\sqrt[n]{a_1 a_2 \dots a_n}$ este adevărată pentru orice $n \geq 2$.

În ceea ce urmează voi utiliza inegalitatea lui Jensen în vederea demonstrării inegalității dintre media aritmetică și media geometrică pentru n numere.

Fie numerele $x_1, x_2, \dots, x_n > 0$. Atunci are loc inegalitatea:

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \geq \sqrt[n]{x_1 x_2 \dots x_n}.$$

Considerăm funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln x$. Știm că f este concavă, prin urmare are loc:

$$\frac{f(x_1) + f(x_2) + \dots + f(x_n)}{n} \leq f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}\right), \text{ pentru orice } x_1, x_2, \dots, x_n > 0.$$

Utilizând proprietățile logaritmilor, membrul stâng devine:

$$\frac{\ln x_1 + \ln x_2 + \dots + \ln x_n}{n} = \frac{\ln(x_1 x_2 \dots x_n)}{n} = \ln(x_1 x_2 \dots x_n)^{\frac{1}{n}} = \ln \sqrt[n]{x_1 x_2 \dots x_n} \Leftrightarrow \ln \sqrt[n]{x_1 x_2 \dots x_n} \leq \ln \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}.$$

Deoarece funcția f este strict crescătoare pe intervalul $(0, +\infty)$, rezultă cerința.

Pentru a demonstra inegalitatea dintre media pătratică și media aritmetică, vom utiliza din nou inegalitatea lui Jensen.

Fie numerele $x_1, x_2, \dots, x_n > 0$. Atunci are loc inegalitatea:

$$\sqrt{\frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n}} \geq \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}.$$

Așadar, aplicăm inegalitatea lui Jensen funcției:

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2$ (convexă), de unde rezultă inegalitatea:

$$f\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}\right) \leq \frac{f(x_1) + f(x_2) + \dots + f(x_n)}{n}$$

$$\left(\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}\right)^2 \leq \frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n}$$

Aplicând funcția ”radical” în ambii membri ai inegalității, obținem:

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \leq \sqrt{\frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}{n}},$$

adică inegalitatea dorită.

**Profesor Nicoară Ștefan,
Școala Gimnazială ” Aurel Sebeșan” Felnac**

Bibliografie:

1. Chirciu, M., *Inegalități algebrice de la inițiere la performanță*, Editura Paralela 45, Pitești, 2021;
2. Drăgan, M., Maței, I. V., *Inegalități matematice structurate pe tipuri de inegalități clasice*, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 2015.

Marea teoremă a lui Fermat

Cea mai celebră conjectură (propoziție matematică) a lui Fermat, menționată pe marginea Cărții a doua a *Aritmeticii* lui Diophant publicată în 1621, este cunoscută sub numele de marea (sau ultima) teoremă (conjectură) a lui Fermat. Era considerată ” ultima ” deoarece pe la 1800 era singura propoziție matematică enunțată de Fermat care a rămas nedemonstrată.

Încă de pe vremea lui Pitagora din Samos și apoi Euclid din Alexandria, era cunoscut faptul

că ecuația $x^2 + y^2 = z^2$ are o infinitate de soluții numere întregi, numite astăzi ” numere pitagoreice ”.

Enunțul matematic, cuprins în comentariul lui Fermat este următorul - cunoscut și sub numele de ”marea teoremă a lui Fermat”:

Ecuația $x^n + y^n = z^n$ nu are soluții în mulțimea numerelor întregi nenule, pentru $n \geq 3$, număr natural.

O astfel de ecuație, cu coeficienți și soluții în $\mathbb{Z}$, se numește *ecuație diofantică*, după numele lui Diophantus.

Teorema lui Fermat reprezintă un caz unic, ea având un enunț atât de simplu, care poate fi înțeles de către oricine, dar care a rezistat din 1670 până în 1993.

Povestea stabilirii demonstrației conjecturii lui Fermat se întinde pe o perioadă de peste 350 de ani și se încheie la acest sfârșit de secol cu demonstrarea conjecturii de către Andrew Wiles, un englez născut la Cambridge (1995). În toată această perioadă, generații de matematicieni au încercat demonstrarea conjecturii. Printre matematicienii care au contribuit la demonstrarea sa, îi putem enumera pe: L. Euler, S. Germaine, A. M. Legendre, P.G.L. Dirichlet, E. Kummer, etc.

Printre hârtiile lui Fermat a fost găsită demonstrația acestei teoreme pentru $n = 4$. În ceea ce privește cazul general, $n > 2$, Fermat a notat pe marginea paginilor din ”*Aritmetica*” lui Diofant că a găsit ”o demonstrație cu adevărat minunată” a acestui fapt, dar ”această margine este prea îngustă pentru a o cuprinde”.

Cu toate eforturile multor matematicieni, în ”*Istoria teoriei numerelor*” a lui Dixon sunt amintite peste 300 de lucrări pe această temă.

În anul 1908, înainte de Primul Război Mondial, germanul P. Wolfskehl, amator de matematici, a oferit un premiu de 100 000 de mărci celui care va demonstra Teorema lui Fermat. Academiiile și universitățile au început să fie ”bombardate” cu demonstrații diverse, însă eronate. În perioada inflației de după primul război mondial, premiul lui Wolfskehl s-a devalorizat.

În prezent teorema lui Fermat este demonstrată pentru toți exponenții $n < 100000$.

În cazul $n = 3$, considerat de Euler în 1768, s-au dovedit necesare expresii care folosesc numere de forma $a + b\sqrt{-3}$, unde a și b sunt numere întregi.

Demonstrația teoremei lui Fermat pentru $n = 5$ a fost dată în anul 1825 aproape simultan de Lejeune – Dirichlet și Legendre. Dirichlet și-a publicat demonstrația în anul 1828. În anul 1912 Plemelj a simplificat demonstrația greoaie făcută de Dirichlet.

Pentru următorul exponent prim $n = 7$, teorema lui Fermat a fost demonstrată abia în anul 1839 de Lamé. Demonstrația lui Lamé a fost îmbunătățită și simplificată de către Lebesque.

O demonstrație special, mai simplă, a dat teoremei lui Fermat pentru exponentul $n = 37$, în anul 1893, Mirimanov.

Aproximativ în 1850 Academia Franceză de Științe a intitulat un premiu de 3000 de franci pentru demonstrația teoremei lui Fermat. Decernarea a fost amânată de câteva ori până când în sfârșit, în 1857, premiul a fost atribuit lui Kummer.

Sophie Germain (1776 – 1831), elevă a lui Lagrange, a lucrat 3 ani de zile la marea teoremă a lui Fermat. Ea l-a impresionat pe Gauss cu demonstrația făcută în anul 1825 pentru numerele prime p satisfăcând condiția ca $2p + 1$ să fie prim. Succesul metodei lui Sophie Germain s-a verificat după anul 1825, datorită lui Peter Gustav Lejeune Dirichlet (1805 – 1859) și Adrien – Marie Legendre (1752 – 1833).

În anul 1908, industriașul german Paul Wolfkehl a lăsat o mare parte din averea sa ca premiu pentru cel ce va demonstra marea teoremă a lui Fermat.

Un alt mathematician de renume, Gerd Faltings (Princeton) abordase problema lui Fermat cu ajutorul geometriei diferențiale.

În sfârșit, demonstrația mării teoreme se datorează lui Andrew Wiles, bazându-se în demonstrație pe instrumentele matematicii moderne.

**Profesor Ștefan Nicoară,
Școala Gimnazială ” Aurel Sebeșan” Felnac**

Bibliografie:

1. Albu, A.C., *Istoria Matematicii*, Volumul 1, Editura Mirton, Timișoara, 1997;
2. Câmpan, Florica, T., *Din istoria câtorva numere de seamă*, Colecția ” Lyceum ”, Editura Albatros, București, 1973;
3. Nicoară, Șt., *Scurtă enciclopedie a universului matematic*, Editura Școala Vremii, Arad, 2023;
4. Păun, Gh., *Din spectacolul matematicii*, Editura Albatros, București, 1983;
5. Radian, H.R., Radian, T.J., *Recreații matematice*, Editura Albatros, 1973;
6. Ștefănescu, M., *15 lecții de istoria matematicii*, Editura Matrix Rom, București, 2008;
7. Vodă, Viorel, Gh., *Surprize în matematica elementară*, Editura Albatros, București, 1981.

Studiu privind specializarea pe postul de mijlocăș în jocul de fotbal

Scopul lucrării

Această lucrare are scopul de a evidenția rolul mijlocașilor în angrenajul echipei și aportul lor în cele două faze ale jocului, atunci când posibilitățile tehnico-tactice ale jucătorilor sunt susținute de o bună capacitate fizică, care să permită exprimarea în teren la parametrii cei mai înalți.

Sarcinile lucrării

Orice lucru este perfectibil în fotbal, mai ales dacă jucătorul este înzestrat cu aptitudini și abilități specifice, cumulate cu o motivație reală a jucătorului și antrenorului pentru performanță și măiestrie sportivă.

Ipoteza lucrării

Se presupune că o pregătire specifică și o experiență adecvată pe postul de mijlocăș în jocul de fotbal vor avea un impact semnificativ asupra performanței individuale și a echipei în ansamblu, influențând abilitățile tehnice, tactice și fizice ale jucătorului, precum și strategiile și rezultatele colective ale echipei.

Designul modelului idel de antrenament

Antrenorul de copii și juniori este pivotul în jurul căruia se formează colectivul numit *echipă*, locul unde mai târziu va răsări schimbul de mâine. Antrenorul va trebui să cunoască bine problematicile legate de diferitele etape de vârstă pentru a-și putea programa proiectul tehnico-educativ, raportat la o etapă de evoluție bine precizată a propriului grup-echipă.

În condițiile evoluției jocului de fotbal modern spre angajamentul total, cu estomparea specializărilor excesive pe posturi, cu folosirea unor procedee de mare finețe și subtilitate, cu tactici tot mai flexibile și capabile de adaptări, pregătirea timpurie se accentuează, luând forme tot mai perfecționate. Se optează tot mai mult pentru soluția selecției pe seama vârstei biologice și a valorii sportive, singurele ce pot accelera afirmarea elementelor dotate, talentate care au dobândit cu ușurința cunoștințele și deprinderile specifice jocului de fotbal.

Metodele de antrenament din ce în ce mai perfecționate, inovațiile aduse de antrenori și jucători în tehnica și tactica jocului, apariția, modificarea și completarea regulamentului de joc,

etc., toate au produs transformări în conținutul jocului. Aceasta a făcut ca fotbalul contemporan să aibă o cu totul altă înfățișare decât fotbalul practicat cu multe decenii în urmă.

O atenție deosebită se acordă pregătirii tactice colective care trebuie să contribuie la disciplinarea jocului și la valorificarea calităților individuale ale jucătorilor. Toate aceste aspecte trebuie să aibă la bază o serie de cerințe obligatorii de îndeplinit din care se desprind următoarele:

- stabilirea unei concepții de selecție pentru toate eșaloanele;
- stabilirea modelului de pregătire pe vârste în așa fel încât la terminarea vârstei junioratului sportivul să știe din punct de vedere tehnico-tactic tot fotbalul.

Concluzii

Prin participarea în egală măsură atât la acțiunile din atac, cât și la cele de apărare cu aceeași eficiență, fotbalul modern solicită tuturor jucătorilor un efort deosebit:

1. Pentru a concepe un program de pregătire individualizată, antrenorul trebuie să cunoască toate datele despre jucătorii săi, din punct de vedere al sănătății, biologic și de pregătire.

2. Antrenorul, pentru pregătirea individualizată, poate alege exerciții speciale de acțiune de joc, care să redea fidel situația de concurs cu care jucătorul se va familiariza din timpul antrenamentelor.

Ca o concluzie finală, putem spune că, în urma rezultatelor obținute, ipotezele lucrării au fost confirmate și că această formă de organizare a antrenamentului folosește mijloacelor în realizarea unei capacități de efort optime și la perfecționarea mijloacelor tehnico-tactice necesare în rezolvarea situațiilor de joc.

**Profesor Daniel Tulea,
Școala Gimnazială Vladimirescu**

Bibliografie:

1. Apolzan D., *Fotbal 2010*, Editura sub egida F.R.F. 1999;
2. Daniel T., *Aspecte privind teoria și practica în jocul de fotbal*, Editura Edudel, 2021.

Educatie formală si nonformală

Educația nonformală: caracteristici, principii, forme de realizare

Schimbările socio-economice au depășit întotdeauna puterea de adaptare a sistemelor de învățământ la noile valori de pe piața muncii și, prin urmare, la noile nevoi de pregătire a tinerilor. Cum un sistem de învățământ nu se poate schimba de la o zi la alta, dată fiind natura statică și cumulativă a acestuia, modurile alternative de învățare au început să fie cunoscute sub denumirea de educație nonformală în jurul anilor 1950.

Acestea reprezintă activități educaționale organizate în afara sistemului formal și au obiective de învățare specifice. Un scurt istoric ne duce către sfârșitul anilor '60, începutul anilor '70, perioadă care marchează atenția crescută acordată educației nonformale la nivel internațional. La diferite etape de evoluție câțiva autori au făcut referire la importanța conceptului acesteia și au descris variate perspective de abordare.

Pășind către anii '90, UNESCO definea educația nonformală ca fiind constituită din orice activități educaționale organizate și susținute care nu corespund exact a ceea ce numim educație formală. Aceasta poate fi realizată în cadrul sau în afara instituțiilor de educație și se adresează persoanelor de toate vârstele. Educația nonformală nu urmează un sistem ierarhizat și poate diferi ca durată, fără a implica în mod obligatoriu certificarea rezultatelor învățării.

În ultimul timp, educația nonformală este asociată conceptului de învățare pe tot parcursul vieții (en. lifelong learning). Aceasta accentuează importanța educației, care are loc dincolo de cadrul formal al sistemului de învățământ, fie în alte spații decât cele ale școlii, fie prin activități care nu fac obiectul curriculumului școlar, dar care răspund nevoilor și intereselor de cunoaștere și de dezvoltare ale unui grup. Valorizarea educației nonformale apare ca urmare a faptului că sistemul educational formal se adaptează într-un ritm prea lent la schimbările socioeconomice și culturale ale lumii în care trăim. De aceea, sunt întrevăzute și alte posibilități de a-i pregăti pe copii/tineri/adulți să răspundă adecvat la schimbările societății. Aceste ocazii de învățare pot proveni nu doar din învățământul formal, ci și din domeniul mai larg al societății sau din anumite sectoare ale acesteia.

Așadar, educația nonformală a fost definită drept orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximizării învățării și cunoașterii, și al

minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal: stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor etc. Fără a intra prea mult în amănunte, considerăm că sub aspect etimologic, termenul de „educație nonformală” își are originea în latinescul „nonformalis” preluat cu sensul „în afara unor forme special organizate pentru un anumit gen de activitate”, iar analiza poate continua și mai departe. Totuși, trebuie să ținem cont de faptul că termenul de nonformal nu este sinonim cu needucativ. Acesta desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formativ-educative.

Conceptual, acest tip de educație cuprinde ansamblul activităților și acțiunilor care se desfășoară într-un cadru instituționalizat, în mod organizat, dar în afara sistemului școlar, constituindu-se ca o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate informal.

Educația nonformală este diferită față de educația formală, atât prin conținut cât și prin formele de realizare. Conținutul educației nonformale este organizat pe arii de interes (și nu pe ani de studiu sau discipline academice), iar formele sunt foarte diverse ca durată, modalitate de organizare sau predare, caracterizate prin:

- răspunderea concretă la cerințele fixate;
- permiterea momentelor de abstractizare, prin extragerea de cunoștințe din viața practică;
- scoaterea din educație a funcției de predare, lăsând loc funcției de învățare.

Din această perspectivă evidențiem următoarele caracteristici ale educației nonformale:

- este complementară educației formale;
- este centrată pe beneficiar și pe nevoile reale de învățare, facilitând identificarea acestora pentru o mai bună adaptare a procesului de învățare;
- este ajustată comunității, grupului și/sau individului și presupune o studiere în ritm propriu;
- este structurată și organizată, are atașate obiective clare de învățare și presupune un management eficient al resurselor;
- reprezintă un proces de studiere, care poate fi încadrat într-un curriculum, conduce la obținerea rezultatelor într-o perioadă determinată de timp (de cele mai multe ori mai scurtă decât în cazul educației formale), conținuturile putând fi ușor înnoite sau îmbunătățite;
- presupune extinderea cadrului de învățare, diversificarea și flexibilizarea spațiului și timpului de studiu;
- se bazează pe multe metode active/ interactive și diversificate de învățare;
- studierea în context nonformal permite acumularea de noi cunoștințe, abilități, atitudini;
- susține dezvoltarea personală a indivizilor/grupurilor;
- reprezintă în primul rând învățarea prin noi experiențe și permite valorificarea celor anterioare;
- poate să conducă la recunoașterea competențelor dobândite;

- presupune un proces de reflecție;
- este flexibilă, în dependență de maniera în care sunt organizate activitățile sau alese metodele.

Învățarea în context nonformal este:

- formativă - dezvoltă aptitudini și deprinderi;
- complementară - completează învățarea formală cu care suntem obișnuiți, venind în întâmpinarea unor nevoi multiple;
- provocatoare - pentru a aduce schimbări;
- voluntară - se face de la sine;
- distractivă - este ludică;
- stimulativă - deschide percepția spre noi resurse și soluții;
- neconvențională - oferă mai multe perspective originale;
- aplicativă - este structurată și organizată, având atașate obiective clare de învățare presupunând un management eficient al resurselor;
- ajustabilă – extinde cadrul de învățare, spațiul și timpul fiind diversificat și flexibil etc.

La nivel european au fost evidențiate următoarele principii ale educației nonformale:

- principiul protejării persoanelor, ce doresc o creștere în comerț, agricultură, industrie, etc;
- principiul susținerii populației pentru utilizarea mai rațională a resurselor naturale și personale;
- principiul creșterii profesionale sau schimbarea activității profesionale;
- principiul raționalizării timpului liber și a educației pentru sănătate.

Sistematizarea ideilor, conceptelor, caracteristicilor, principiilor educației nonformale ne permite să conchidem că educația nonformală reprezintă o formă a educației de bază și a educației pe tot parcursul vieții. Iar proiectarea la nivelul sistemului de învățământ și promovarea ei va asigura cadrul necesar pentru crearea unui mediu educațional favorabil desfășurării activităților educative, bazate pe cunoaștere, competitivitate și creativitate.

**Profesor Cosmin-Mircea Julian,
Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad**

Bibliografie:

1. Cosmovici, A., Iacob L., *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2004
4. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, Editura Aramis Print, București, 2006

Cum ne poate ajuta filmul în procesul de predare- învățare a limbii engleze ?

Ce pot adăuga filmul și videoclipul la experiența de învățare?

Profesorii de limbi străine folosesc filme la orele lor de zeci de ani și există o serie de motive pentru care filmul este un instrument excelent de predare și învățare care vor fi prezentate în prezentul articol.

Învățarea din filme este motivantă și plăcută

Motivația este unul dintre cei mai importanți factori în determinarea învățării reușite a unei limbi străine. Filmele și emisiunile TV sunt o parte integrantă a vieții elevilor așa că este cât se poate de natural să le intergam la orele de limbă străină. Filmul, ca motivator, face, de asemenea, procesul de învățare a limbilor străine mai distractiv și mai plăcut deoarece elevilor le place acest tip de a-și petrece timpul liber pe platformele gen Netflix sau diverse site-uri online, vizionând filme sau documentare care sunt în limba engleză.

Filmul oferă un limbaj autentic și variat

Un alt beneficiu al folosirii filmului este că oferă o sursă de limbaj autentic și variat. Filmul oferă elevilor exemple de limbă engleză utilizate în situații reale, în afara sălii de clasă, în special limba interactivă, autentică – limba conversației din viața reală. Filmul expune elevii la expresii naturale și la un flux natural al vorbirii. Dacă nu trăiesc într-un mediu vorbitor de limbă engleză, e posibil ca doar filmul și televiziunea să le poată oferi cursanților acest input lingvistic din viața reală.

Filmul oferă un context vizual

Vizualizarea face din film un instrument de predare a limbilor de neprețuit, permițând cursanților să înțeleagă mai mult prin interpretarea limbii într-un context vizual complet. Filmul ajută înțelegerea, permițându-le să asculte schimburile de replici și să vadă astfel de suporturi vizuale precum expresiile faciale și gesturile în mod simultan. Aceste indicii vizuale susțin mesajul verbal și oferă o atenție deosebită.

Varietate și flexibilitate

Filmul poate aduce varietate și flexibilitate în sala de clasă prin extinderea gamei de tehnici și

resurse de predare, ajutând elevii să dezvolte toate cele patru abilități de comunicare. De exemplu, un film sau o secvență întreagă poate fi folosită pentru a practica ascultarea și citirea precum și ca model pentru vorbire și scriere. Filmul poate acționa, de asemenea, ca o rampă de lansare pentru discuțiile, debaterile privind problemele sociale, jocurile de rol, reconstruirea unui dialog sau realizarea unui rezumat. De asemenea, este posibil să se aducă o varietate mai mare la ora de limba străină prin examinarea diferitelor tipuri de filme: filme de lung metraj, secvențe scurte de filme, filme de scurt metraj, anunțuri, reclame, documentare, etc.

Având în vedere beneficiile utilizării filmului în sala de clasă în învățarea limbilor străine, nu este surprinzător faptul că mulți profesori sunt dornici să folosească filmul cu elevii lor, astfel încât un număr tot mai mare dintre ei integrează cu succes filmul în procesul de învățare a limbilor străine. Până de curând a fost dificil să se găsească materiale de film sănătoase din punct de vedere pedagogic pentru a ajuta elevii să-și îmbunătățească însușirea și cunoașterea limbii prin vizionarea lui, iar profesorii au trebuit să petreacă multe ore creând propriile materiale. Cu toate acestea, odată cu apariția internetului, există acum o multitudine de resurse online atât pentru profesorii de limbi străine, cât și pentru elevii lor.

**Profesor dr. Larisa-Bianca Budea,
Colegiul Economic Arad**

Bibliografie:

1. Harmer, J., *How to teach English*, Editura Longman, London, 2006;
2. Dumitru, Al.I., Ungureanu, D., *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Editura Cartea Universitară, București, 2005;
3. <https://www.englishcurrent.com/movies-lesson-plan-advanced-esl/>

Rolul povestirilor în dezvoltarea limbajului preșcolarilor

„Limba unui popor se formează și dezvoltă prin viața sufletească comună... fiecare cuvânt din limba națională e chinuit, e trăit de neamul întreg, în viața lui sufletească comună de veacuri și milenii...” L. Rebreanu

În grădinița de copii, povestirea este folosită atât ca metodă de expunere și comunicare de cunoștințe, cât și ca formă de activitate destinată cunoașterii mediului și dezvoltării vorbirii preșcolarilor. Cu ajutorul povestirii, ca metodă, educatoarea realizează apropierea copiilor de cele mai variate aspecte de viață și domenii de activitate și-i informează asupra unor fapte și evenimente ce nu pot fi cunoscute prin experiența lor proprie. În același timp, prin cuvântul viu, li se trezesc copiilor emoții și li se orientează atenția spre cele comunicate.

Povestirea devine un instrument în mâna educatoarei, o sursă de imagini mentale ale copiilor în process de formare și este folosită frecvent în anumite momente ale altor tipuri de activități:

- la începutul unor activități comune (de educație muzicală, joc didactic, convorbire);
- în cursul desfășurărilor pentru sintetizarea unor date, fapte etc. (observare, lectură după imagini);
- în încheierea lor, cu scopul de a fixa, sintetiza și generaliza cunoștințele respective.

Povestirile și basmele pe care le adresăm copiilor, prin conținutul lor, sunt pline de învățăminte. Ele scot în evidență calitățile eroilor pozitivi (fie ei animale personificate sau oameni) și influențează pe această cale formarea personalității copiilor, purtarea și atitudinea lor în diverse situații, precum și limbajul lor.

În măsura în care educatoarea expune povestea într-o formă cât mai corectă din punct de vedere stilistic și gramatical, pătrund în limbajul copiilor forme de exprimare specifice, atât ale limbajului literar cât și ale celui popular („La cireșe”, „La scăldat”, „Pupăza din tei”), favorizându-se astfel însușirea fără dificultate a unor forme stilistice, expresii poetice. Odată cu acestea, se fac cunoscute copiilor și sunt asimilate de către ei diverse forme flexionare ale cuvintelor. Ceva mai mult, ascultând povestiri, copiii sesizează mijloacele verbale folosite de educatoare, dar și memorează cuvintele cu care

încep și se încheie basmele (*A fost odată ca niciodată.... și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa*). Astfel limba literară și cea populară, cu mijloace stilistice proprii, intră în limbajul curent al copiilor.

Prin intermediul povestirilor expuse de către educatoare, copiii sunt familiarizați cu structura limbii române, cu bogăția formelor sale gramaticale, cu frumusețea și expresivitatea limbajului- ceea ce contribuie la dezvoltarea vorbirii și a gândirii lor.

Preșcolarii sunt fermecați de lumea fantastică a basmelor și povestirilor, le ascultă cu aceeași plăcere chiar dacă sunt repetate și își manifestă întotdeauna dorința ca ele să dureze cât mai mult. Prin povești, copiii reușesc să se elibereze de impresiile nemijlocite și au posibilitatea să-și reprezinte obiecte și fenomene pe care nu le-au perceput niciodată.

Cu ajutorul lor se exersează modalitățile de prelucrare a reprezentărilor în imaginație, se face transpunerea în lumea acestor ființe în care eroii acționează în concordanță cu imaginația fecundă a copiilor, în care ființele apropiate și îndrăgite (cățelușul, iepurașul) sunt întotdeauna bune, puternice și îndrăznețe, în care binele și dreptatea triumfă.

Atitudinea copiilor față de conținutul fantastic al basmelor nu rămâne aceeași pe parcursul perioadei preșcolare. Preșcolarii de vârstă mică acceptă fără discernământ critic conținutul basmului, ca și când acesta ar corespunde realității (scaunul și masa desenează, urșii vorbesc, etc). Cunoștințele lor sărace despre realitate nu le permit o separare precisă a imaginilor fanteziei de realitate.

Atitudinea critică față de conținutul fantastic al basmelor începe să se manifeste abia de la 5-7 ani, când copilul face o distincție între fictiv și real. Cu toate acestea, datele experimentelor arată că preșcolarii rețin și redau mai ușor faptele cunoscute, situațiile familiale, cu alte cuvinte tot ceea ce poate fi asociat cu experiența proprie. Chiar și atunci când reproduc un basm, plăsmuirile copiilor deviază în direcția experienței lor de viață. La vârsta amintită imaginația copiilor suferă modificări calitative, în strânsă corelație cu schimbările psihofiziologice ce au loc. Se dezvoltă intens funcția analitică a scoarței cerebrale, se perfecționează funcția reglatoare a limbajului și crește rolul inhibiției condiționate. Gândirea copilului devine mai abstractă, ceea ce dă posibilitatea lărgirii câmpului de acțiune a imaginației, creșterii gradului său de creativitate. Cunoștințele copilului devin mai precise și mai sistematice. Toate aceste schimbări creează noi posibilități de transformare a reprezentărilor, la aceasta contribuind și povestirile.

În concluzie, se poate reține că rolul și importanța povestirilor – ca activități organizate – constau în valoarea lor cognitivă, etică și estetică, prin care se exercită o puternică înrâurire asupra

întregii personalități a copiilor. În cadrul activităților de povestire se exersează vorbirea copiilor, se formează deprinderea de a povesti independent, ceea ce contribuie la mărirea posibilităților de exprimare corectă, coerentă și expresivă.

**Profesor Claudia Florentina Mihet,
Grădinița P.P. nr. 2 - Sântana**

Bibliografie:

1. Ministerul Educației și Învățământului, *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1987;
2. Revista, *Învățământul preșcolar*, nr.1-2/1992;
3. Salda, Dumitru, *Didactica*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1982.

Sensul basmului

Nu ne putem imagina o copilărie fără *Albă ca Zăpada*, *Scufița Roșie* sau *Regele Broaștelor*. Viața lor ni se părea mai reală decât gesturile rigide ale oamenilor, ceea ce aceste personaje sufereau, doreau și realizau având mai multă greutate decât seriozitatea artificială pe care adulții încercau s-o confere faptelor cotidiene. Personajele din basme ne-au învățat să descoperim comoara de aur din propriul nostru suflet, cu ajutorul lor am devenit conștienți că fidelitatea înfrumusețează sufletul, că puritatea este fericirea maximă și că strălucirea ei cea mai intimă începe să se dezvăluie abia în sărăcie.

Basmele acționează în mod creator în acele temelii sufletești din care mai târziu răsar speranțele vieții și se nasc idealuri. Oamenii știau că nu există balauri care să pustiască țările și să înghită fecioare și din această cauză nu trebuie să mai existe nici cavaleri. Basmele *Albă ca Zăpada*, *Cenușăreasa*, *Degețel* și *Ucenicul de Morar cel Sărac*, *Copiii de aur* și *Surioara cu Căpriorul* nu au pierdut nimic din prospețimea tinereții lor și din realitatea lor sfântă, căci ei sunt arhetipurile propriilor noastre forțe sufletești și trepte de evoluție pe care trebuie să le străbatem. Ei nu sunt nici alegorii și nici veșminte simbolice de idei, ci personaje cu ființialitatea lor, care își au

destinele lor determinate și își parcurg propriile lor transformări.

Basmul își caută tot timpul „proprietatea”, căci în fond, este vorba mereu de reîntoarcerea acasă din străini, de permanenta înstrăinare a sufletului omenesc și de regăsirea proprietății sale originare: copilăria sa veșnică. Basmul pare a fi ultimul reflex al unei revelații tainice care a trebuit să stea odinioară la punctul de pornire al oricărei civilizații și culturi populare și anume: un presentiment și o amintire a originii sublime a ființei noastre omenești. Fecioara, sufletul omenesc care trebuie să fie servitoare în cazul Cenușăresei, sau să stea încarcerată în turnul întunecat, unde nu pătrunde nici lumina Soarelui, nici aceea a Lunii, în cazul fecioarei Malina (Maleen), este de origine regească. Din antichitate, această fecioară nu a fost niciodată proastă sau primitivă, ci dimpotrivă, străbătută de o înțelepciune radiantă: „avea păr de aur”.

Luminița „Rapunzel” stă sus în turn, păzită de vrăjitoare. Ea ar fi tot atât de izolată de lume ca și fecioara Maleen sau ar fi adâncită în somnul de vrajă ca Frumoasa din Pădurea Adormită, dacă nu ar avea părul ei auriu care se revarsă astfel încât ea îl lasă să coboare prin fereastra turnului până la o distanță de „20 de coți”. Pe acest păr se cațără vrăjitoarea la ea sus. Ori de câte ori auzim vorbindu-se despre păr auriu, este vorba de stări de conștiință sfinte, străvechi. „Luminița, Luminița, lasă-ți în jos părul”, striga vrăjitoarea, iar atunci ea trebuia să facă întocmai”. Frumoasa este încă stăpânită de puteri străvechi, atavice.

În legendele grecești se vorbea despre „lâna de aur” (blana de berbec luminând ca Soarele) pentru care Argonauții au făcut acea expediție. Vrăjitoarea apare ca o purtătoare de asemenea capacități reziduale cu acțiune mediumică. Ea este o Sibilă decăzută. Sufletul trebuie să se elibereze de ea și să se întâlnească cu Sinea sa cea adevărată. Ea este fiul de rege care într-o zi se va urca în camera din turn pe șuvoaiele de aur ale părului. Dar calea care conduce din cercul de vrajă al forțelor mediumice la libertatea lăuntrică a Eului este o cale grea. Într-un alt basm, drumul suferinței fetei de rege este povestită altfel. Ea primește de la mama sa o servitoare care să o însoțească în călătoria ei, pentru e-i fi de ajutor printre străini, dar servitoarea devine „fudulă”, ea vrea să se pună pe ea însăși în locul fiicei de rege.

Basmul despre „Păzitoarea de găște” urmărește să ne transpună în aceeași dispoziție. El ne povestește cum fiica de rege este înzestrată cu multe comori de către mama ei, care este „văduvă”, și cum își începe călătoria. Se povestește cum fiica de rege este apărată de orice pericol atâta timp cât ea păstrează cu fidelitate la sânul ei cele trei picături de sânge pe care i le-a încredințat mama ei la despărțire, într-o batistă, picături preluate din propriul ei sânge. De când este lumea, se știe că se dă o luptă aprigă pentru sângele uman, căci cine îl stăpânește, stăpânește și omul. Îngeri și demoni luptă pentru sângele în care trebuie să locuiască și să fie activ Eul.

Pe drum, fiica de rege ajunge la un râu și, fiind chinuită de o sete arzătoare, se apleacă să bea. Cu ea se află și o slujnică pe care mama i-o dăduse ca tovarășă de drum. Aceasta însă devine „orgolioasă” și ezită să-i ofere cupa de aur spre a bea. Astfel, fiica de rege se apleacă ea însăși să bea, suspinând „Oh, Doamne!”, iar cele trei picături de sânge îi răspund: „Dacă mama ta ar ști, inima din piept i-ar sări...” Apoi, când ajunge din nou la un râu, se repetă aceeași scenă. Dar, de data asta, batista cu cele trei picături alunecă neobservată și este dusă de valuri în josul apei. Este vorba aici de fapt de un râu al Lethei, al uitării. Acest lucru nu l-a văzut decât servitoarea, care de acum încolo se consideră stăpână. O obligă astfel, pe fiica de rege să schimbe cu ea straietele și caii.

În legătură cu calul fiicei de rege merită amintită o însușire a acestuia, calul se numește Falada și poate vorbi. Numele sună asemănător cu acela al înțelepteii preotese a vechilor germani „Weleda”. Atâta timp cât sufletul mai păstrează în sânge legătura cu forțele sacre ale poporului său, în ele mai acționează ecoul străvechii conștiințe. Forțele „Walei” vorbesc din adâncul sufletului, știința dispare atunci când fiica de rege pierde picăturile de sânge ale mamei. Ea trebuie să predea calul Falada slujnicei. Aceasta îi ia locul fiicei de rege și, la sosirea lor la curtea regelui, se dă drept mireasa așteptată, poruncind tăierea capului lui Falada, de teamă ca animalul vorbitor să nu-i trădeze secretul. Capul calului este pironit sub poarta mare a orașului la rugămintea tainică a adevăratei fiice de rege. Acest moment este inspirat din vechiul obicei german de a fixa deasupra porții capete de cal. Calul se bucura în cadrul culturii germane de o venerație aproape religioasă. Dragostea cu care zeii și eroii se simțeau legați de caii lor este bine cunoscută. În legende și mituri, calul apare adeseori ca imagine a anumitor impulsuri sufletești și anume ele sunt forțele instinctive ale intelectului.

Basmul despre *Păzitoarea de găște* descrie moartea vechii înțelepciuni în suflet. Conștiința terestră, devenită orgolioasă, care nu cunoaște decât înțelepciunea pământească, nu mai vrea să lucreze ca slujitoare. Ea fusese dată sufletului ca însoțitoare pentru a-i sluji pe drumul de devenire a omului. Ea detronează fecioara și ucide forțele înțelepciunii inspirate. Ea pune stăpânire cu totul pe personalitate. Ea, slujnica, se căsătorește cu fiul de rege, iar fiica regelui trebuie să păzească găștele. Aceasta este o imagine caracteristică pentru o anumită stare a sufletului: simțurile sunt asemănate cu un cârd de găște, care, urmând atracțiile lumii înconjurătoare, sunt mereu în pericolul de a se pierde în ceea ce este străin și nou, în lucrurile neesențiale. Pe căile spiritului există o treaptă, și aceasta este caracteristică mai ales pentru calea occidentală, care poate fi descrisă astfel: fecioara de împărat devine „păzitoarea de găște”.

Basmul ne mai spune că fiica de rege poate „descânta” vântul. Ea îi smulge prin suflu pălăriuța. În acest interval, fiica regelui își poate pieptăna părul auriu în lumina Soarelui, până i se apropie ceasul eliberării. La sfatul bătrânului rege, care începe să-i descopere taina, ea își

încredințează marea suferință unui cuptor de fier. Căci ea a trebuit să-i jure servitoarei că nu va comunica nici unui om ceea ce i s-a întâmplat. Astfel, Păzitoarea de găște își rostește taina destinului său în cuptor, în timp ce bătrânul rege o ascultă în ascuns. Acest spirit călăuzitor – bătrânul rege - pricepe ceea ce inima își spune sie însăși și de aceea el poate judeca și salva. Slujnica fudulă își primește sentința, iar mireasa adevărată este încredințată fiului de rege. Sufletul uman trebuie mai întâi să sărăcească pe drumul care îl conduce spre libertatea interioară. Îi este îngăduit să își serbeze „nunta regească”.

**Profesor Adriana Emanuela Rada,
Școala Gimnazială Groșeni**

Bibliografie:

Meyer, Rudolf, *Înțelepciunea basmelor populare*, Ed. Univers Enciclopedic,
Ed. Triade, București, 2008.

Cititul – exercițiu de respirație (fără mască!)

Secolul XXI este unul al transformării, al pierderii identității, al superficialului, definit perfect de Ray Bradbury, în romanul „Fahrenheit 451”. Romanul lui Bradbury s-a dorit a fi un SF, dar, vai, cât de precis descrie societatea în care trăim... și acest lucru e cu atât mai grav cu cât suntem cu vreo 20 de ani înainte de perioada prevăzută de romancier. Căutând fericirea, personajele lui Bradbury au sacrificat cărțile, preferând să trăiască în întuneric, preferând să înlocuiască paginile pline de înțelepciune, care au format culturi și civilizații, cu imense ecrane de televizoare care le șterg, cu precizie chirurgicală, neuronii, sentimentele, identitatea. Oamenii acestei societăți ard cărțile. Oamenii acestei societăți devin extrem de ușor de manipulat, dar, cel mai grav, devin străini de rostul lor în lume. (Și) din acest motiv, în secolul XXI este necesar să citim.

„Citește mult, ca Dumnezeu să îți deschidă sufletul!” spune un părinte al Bisericii. Altul, părintele Iustin Pârvu, completează: „Dumnezeu ne va cere socoteală pentru că nu am citit!”. Astfel, fie că e vorba de beletristică, de științe, de teologie, de istorie, de orice alt domeniu, trebuie să citim.

Cititul este ca mierea de albine, are enorm de multe beneficii, atât pentru sufletul nostru, cât și pentru mintea și trupul nostru, pentru devenirea noastră altfel spus, care nu se poate realiza pe fragmente, ci doar luându-ne în întregime și transformându-ne, dar nu așa cum s-au transformat oamenii lui Ray Bradbury (oare oameni să fie aceștia sau biete vietăți cu înfățișare de om?!).

Din punctul de vedere al sufletului, cititul cărților ne învață „să îi citim” pe oameni, să îi înțelegem dincolo de cuvinte, să le înțelegem gesturile, să le înțelegem reacțiile pe care le au în anumite situații, să le înțelegem furia, dar și bucuria... cititul cărților ne învață să empatizăm, să tolerăm, să îngăduim, să comunicăm și să ne cuminecăm, să împlinim, cu alte cuvinte, ceea ce ne poruncește Hristos: „iubiți-vă unii pe alții!” Altfel, orgoliul și ignoranța ne pot face aprigi cu cei de lângă noi, ne pot face să îi judecăm și să îi acuzăm, când ei nu de pedeapsă au nevoie, ci de leac... fiindcă gesturile lor, urâte în aparență, demne de condamnat, nu sunt altceva decât strigăte de ajutor. Dar pentru a înțelege acest fel de strigăt trebuie să citim, să căutăm înțelepciunea la cei dinaintea de noi, adică în cărți. Scriptura este o carte plină cu strigăte după ajutor, cu păcătoși care, atunci când au primit ajutorul așteptat, s-au transformat în sfinți. Unul dintre ei este Saul din Tars, devenit Sfântul Pavel. El, care a păzit hainele ucigașilor lui Ștefan, el, care a acuzat, el, Saul din Tars, a fost atât de schimbat de Dumnezeu încât a scris Poemul Iubirii, 1 Corinteni 13, așadar iadul nostru poate fi prefăcut de către Dumnezeu în rai, trebuie doar să ne deschidem sufletele.

Din punctul de vedere al minții, cititul cărților ne învață să judecăm corect, obiectiv, rațional... ne învață să gândim, să separăm binele de rău, adevărul de minciună. Malala Yousafzay, cea mai tânără laureată a Premiului Nobel, afirmă că „o carte, un creion, un copil și un profesor bun pot schimba lumea!”. Desigur, noi am auzit de Malala, deoarece ea și-a riscat viața pentru cărți, pentru educație, lumea din care vine nepermițându-le fetelor să studieze, culme a discriminării, pur și simplu, având în vedere că fetele au același IQ ca băieții, ba, uneori, chiar mai mare. Ideea e că o carte, prima carte citită, reprezintă pragul către altceva, unde teama pierde din teren în favoarea curajului, iar acest lucru poate să îi deranjeze pe cei care fac tot ce pot să ne țină în ignoranță. O carte reprezintă o picătură destul de puternică de... „ignorcid”, un fel de ierbicid pentru ignoranță. Fiindcă, uneori vor oamenii să ne țină în întuneric, dar alteori nu e nevoie ca aceștia să facă ceva în acest sens, teama noastră, frica imensă de nou fiind suficientă, după cum știm de la omul peșterii, al lui Platon, care se teme și de umbra lui (la propriu!), în loc să facă un pas, să iasă din peșteră și să se bucure de fascinanta lumină a soarelui... soarele, în același timp, fiind un simbol al... luminii minții, al înțelepciunii.

Din punctul de vedere al trupului, cititul e un fel de exercițiu, de cură de sănătate, fiindcă îi

ține pe oameni departe de boli, departe de Alzheimer, cruda boală care ne face să uităm totul, absolut totul, de la numele nostru și culoarea preferată, de la oamenii pe care îi îndrăgim atât de mult încât le promitem luna de pe cer până la primele cuvinte pe care le-am învățat... Cititul ne exersează neuronii, îi ține vii, îi ține ocupați, nu lasă degradarea să se așeze pe ei, strat gros de praf de care nu mai putem scăpa cu niciun medicament inventat de mâna omenească, de creierul omenesc.

Din punctul de vedere al copacului, cititul reprezintă o legătură între pământ și cer, rădăcinile ne duc adânc în trecut, împământenindu-ne, învățându-ne despre ai noștri, trunchiurile copacilor și trupurile noastre purtând ceva din acest trecut, „sevă” și „genă” devenind un fel de sinonime pentru biologi, după cum „ieri” și „luptă” au devenit sinonime pentru istorici... Toate acestea pentru ca noi cei de azi și ai noștri cei de mâine să putem spera că vom atinge cerul cu crengile-brațe asemănătoare unor „spițe solare” (Nichita Stănescu). Într-adevăr, trebuie să citim pentru a cunoaște trecutul și, foarte important, pentru a evita să repetăm, în viitor, greșelile de ieri ale umanității. Trebuie să aflăm despre inchiziție, despre comunism, despre holocaust... despre atâtea alte pagini ale istoriei, negre ca păcura, cu gândul clar ca noi și copiii noștri să nu le repetăm. Dar... trebuie să cunoaștem și paginile scrise caligrafic, cu cerneala albastră a cerului, de unde aflăm că suntem făcuți de Dumnezeu, că lutul nostru a fost însuflețit de suflarea lui Dumnezeu.

Așadar, cititul nu e necesar, e esențial. Citim pentru a ne îngriji sufletul, mintea, trupul, citim pentru a ne desăvârși curajul, ca atunci când se dă deoparte piatra de la gura peșterii să pășim cu încredere afară, în plină lumină. Citim ca să îi onorăm pe ai noștri, ca să le arătăm că îi respectăm luptând să nu mai fie pagini negre în istorie, citim pentru a ne împlini rostul în lume, citim, fiindcă ne place să călătorim, iar cărțile sunt bilete de avion înspre ieri și-nspre mâine, înspre capătul lumii, înspre Nordul râvnit de busolele conștiinței noastre.

Profesor Carina A. Baba,
Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

Oportunități nonformale de învățare la fizică

Într-o eră în care tehnologia avansează rapid, există o necesitate de explorare mai profundă a noțiunilor de fizică pentru toți elevii pasionați de științe, încurajându-i să își aprofundeze cunoștințele dobândite în ciclul gimnazial. Deși fizica este adesea percepută ca o disciplină dificilă, impactul său asupra elevilor poate fi îmbunătățit prin înțelegerea sa temeinică. Având în vedere aplicabilitatea vastă a fizicii în domenii precum tehnologia, ingineria și medicina, este crucial ca elevii să își dezvolte competențele în această disciplină încă din clasele gimnaziale.

Studiul fizicii nu este separat de matematică; de fapt, cele două sunt strâns legate și se completează reciproc. Prin înțelegerea fenomenelor fizice și aplicarea conceptelor matematice în rezolvarea problemelor, elevii dobândesc o perspectivă mai amplă și o abordare mai eficientă în rezolvarea sarcinilor complexe. Astfel, cunoștințele solide în fizică și matematică construiesc o bază solidă pentru abilități și capacități necesare în viitor, atât în domeniul științific, cât și în alte domenii de activitate. Prin intermediul experimentelor simple și a deducțiilor bazate pe acestea, elevii își pot dezvolta gândirea critică și capacitatea de a aplica cunoștințele în rezolvarea problemelor reale, pregătindu-se astfel pentru provocările viitoare atât în studiile lor, cât și în cariera lor profesională.

Educația nonformală în fizică reprezintă o modalitate valoroasă de învățare și explorare, atât pentru elevi, cât și pentru adulți. Acest tip de educație oferă oportunități unice pentru descoperire și înțelegere într-un mediu mai relaxat și mai interactiv în comparație cu cadrul formal al școlii sau universității. Prin intermediul activităților nonformale, participanții sunt încurajați să-și urmeze curiozitatea și să exploreze conceptele fizice într-un mod captivant și personalizat. Iată câteva exemple de activități de educație nonformală în fizică:

Laboratorul descoperirilor

Prin intermediul experimentelor, participanții vor putea explora fenomenele fizice precum electricitatea, magnetismul, mecanica fluidelor și optica. Vor avea șansa de a observa și de a înțelege mai bine aceste concepte prin intermediul demonstrațiilor interactive. În plus, participanții

vor fi implicați în ateliere de lucru în care vor avea ocazia să construiască modele și dispozitive care să ilustreze aceste concepte fizice. Fiecare clasă va fi îndrumată să realizeze experimente specifice,

adaptate fenomenelor studiate în cadrul cursurilor lor, având astfel oportunitatea să demonstreze și să verifice legile fundamentale ale fizicii într-un mod practic și concret.

Poveștile fizicii în lumea digitală

Se pot organiza sesiuni în care participanții să propună și să aleagă câteva povești sau scenarii relevante din domeniul fizicii, care să fie accesibile și interesante pentru ei. Aceste povești pot fi inspirate din istoria științei, descoperiri importante sau fenomene naturale captivante.

După selectarea poveștilor, elevii pot să exploreze resursele digitale în mod individual sau în grupuri mici, în funcție de preferințele lor și de nivelul de confort în utilizarea tehnologiei și să acceseze resurse digitale adecvate pentru ilustrarea și înțelegerea conceptelor fizice din acele povești. Aceste resurse pot include simulări interactive, animații, videoclipuri explicative sau aplicații mobile.

După ce participanții au explorat resursele digitale, se poate organiza o sesiune de prezentare și dezbateri în care să împărtășească ceea ce au învățat și să discute despre conceptele fizice înțelese din poveștile selectate.

Excursii la muzeele științifice și observatoarele astronomice

Muzeele științifice și observatoarele sunt adesea deschise publicului larg și sunt concepute pentru a fi accesibile tuturor, indiferent de nivelul de educație sau de pregătire în domeniul științific. Aceste instituții încurajează participarea și implicarea comunității în procesul educațional, promovând o cultură a învățării și a explorării. De la demonstrații interactive și experimente practice până la tururi ghidate și prezentări educaționale, participanții au oportunitatea să exploreze diverse aspecte ale științei într-un mediu stimulat și captivant.

Cluburi științifice sau de fizică

Aceste cluburi oferă oportunități pentru realizarea de experimente practice și demonstrații care să ilustreze și să exploreze diverse concepte fizice. Acest aspect practic încurajează implicarea activă a participanților și le oferă posibilitatea de a aplica și de a experimenta cu conceptele teoretice într-un mod concret și tangibil. Cluburile științifice sau de fizică pot servi drept platforme de pregătire pentru participarea la competiții științifice sau proiecte de cercetare. Participanții pot

lucra împreună pentru a se pregăti pentru aceste competiții, să-și dezvolte abilitățile și să-și îmbunătățească cunoștințele în domeniul fizicii.

Educația nonformală în fizică oferă oportunități de explorare interactivă și experiențe practice care încurajează participanții să experimenteze și să înțeleagă conceptele fizice într-un mod tangibil. Acest aspect practic îi ajută pe elevi să-și consolideze înțelegerea și să-și dezvolte abilitățile practice.

Educația nonformală în fizică oferă o abordare holistică a învățării, integrând aspecte practice, sociale și emoționale în procesul educativ. Participanții învață nu doar teorie, ci și cum să aplice conceptele fizice în situații practice și cum să colaboreze eficient cu ceilalți.

Activitățile nonformale în fizică sunt concepute pentru a stimula curiozitatea și interesul pentru subiect. Prin intermediul experimentelor, demonstrațiilor și discuțiilor interactive, elevii sunt încurajați să-și pună întrebări și să exploreze conceptele fizice într-un mediu sigur și captivant.

**Profesor Loredana Ana Caragea,
Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad**

Management educational

Ce înțelegem prin *management educațional*?

În acest articol dedicat conceptului de management educațional, voi porni la drum cu următoarele citate care caracterizează foarte elegant această noțiune abstractă:

„Managementul nu este o artă, este o disciplină.” – Noël Goutard

„Managementul educațional este știința și arta de a pregăti resursele umane, de a forma personalități potrivit unor finalități solicitate de societate și acceptate de individ. El presupune o abordare interdisciplinară, care studiază evenimentele ce intervin în decizia organizării unei activități pedagogice determinate și în gestiunea programelor educative. Conducerea managerială implică și accente pe idei, pe abordare sistematică, pe schimbare, pe strategie pe inovare.” (Nicolae Stan).

Managementul reprezintă un proces conștient de conducere și coordonare a acțiunilor și activităților individuale și de grup, precum și de mobilizare și alocare a resurselor organizației în vederea îndeplinirii obiectivelor acesteia în concordanță cu misiunea, finalitățile și responsabilitățile sale economice și sociale.

Managementul reprezintă utilizarea și coordonarea funcțiilor și persoanelor care îndeplinesc aceste funcții, astfel încât să se atingă un scop determinat. Cunoașterea instrumentelor, precum contabilitatea, tehnicile de producție sau științele umane este utilizată de fapt, pentru a ajunge la concluziile și pentru a lua deciziile necesare de conducere.

Din punct de vedere istoric, managementul s-a individualizat ca o artă, dar pe măsura acumulării experienței și a apariției unor noi concepte și teorii, managementul a căpătat caracteristicile unei științe.

Etimologic, termenul de *management* provine din latinescul „*manum agere* - a conduce cu mâna”, fiind o substantivizare a verbului „*maneggiare*”, sinonim cu verbul „*to manage*”, care se traduce prin: „a dirija”, „a conduce”, „a coordona” grupuri de oameni.

Complexitatea semantică a termenului i-a determinat pe specialiști să-i atribuie mai multe sensuri, și anume:

- managementul constituie o știință, un ansamblu organizat de concepte, principii, metode și tehnici prin care sunt analizate și explicate, în mod sistematic, fenomenele și procesele care se produc în conducerea organizațiilor;
- managementul este o activitate practică, componentă a diviziunii sociale a muncii, în afara căreia este de neconceput dezvoltarea oricărei organizații;
- managementul reprezintă, de asemenea, o artă, care constă în măiestria managerului de a aplica, la realitățile diferitelor situații, cu rezultate bune, în condiții de eficiență, cunoștințele științifice.

În evoluția sa, conceptul de management și-a îmbogățit conținutul de-a lungul unui proces de durată. Se știe că în vocabularul englez se utiliza termenul de management în sens de conducere, de administrare a afacerilor, deși managementul s-a născut în Statele Unite ale Americii către finele secolului al XIX-lea, de unde apoi s-a extins în majoritatea țărilor dezvoltate, îmbrăcând forme de manifestare foarte variate.

Paternitatea conceptului de management este atribuită în mod curent lui Frederick Taylor cu lucrarea „Principiile managementului științific”. O perioadă relativ îndelungată urmașii acestuia, prin opiniile lor au evoluat spre îmbunătățiri organizatorice și tehnice. De la începutul celui de-al doilea deceniu al secolului al XIX-lea, managementul a dobândit elemente noi, specifice, în funcție de condițiile sociale concrete. Se reține contribuția lui Henry Fayol, care, prin lucrarea sa „Administrația industrială și generală”, a definit atributele conducerii, a lămurit dependența managementului de interesele capitalului și alte părți ale conducerii.

Managementul, ca știință, s-a cristalizat relativ recent datorită eforturilor depuse de numeroși specialiști din întreaga lume și este privit ca o activitate practică, ca un proces de raționalizare și eficientizare a muncii. Fiind o știință, managementul este reprezentat de un ansamblu de concepte, metode și mijloace de soluționare a problemelor de conducere.

Ca teorie și știință, managementul a fost conceput în secolul al XX-lea și la ora actuală conține tot ceea ce a acumulat omenirea în teoria și practica conducerii.

Managementul educațional constă în studierea proceselor și relațiilor ce se manifestă în cadrul instituțiilor de învățământ, în timpul desfășurării procesului educațional, în vederea descoperirii legilor care-l generează și a elaborării unor metode și tehnici de conducere pe baza acestora, care să asigure creșterea eficienței acestui proces. Managementul educațional are caracter multiplu determinat:

- social, după obiectul activității sale;
- educativ, având în vedere rolul predominant educațional al școlii;
- sistemic, în concordanță cu sistemul general de management;

-*economic*, urmărind continuu creșterea eficienței muncii;

-*multidisciplinar*, datorită interferenței informațiilor din domenii diferite în timpul actului educational. (Joita, E., 2000, p. 21).

Managementul educației/pedagogic, apare ca disciplină pedagogică interdisciplinară, care studiază „evenimentele ce intervin în decizia organizării unei activități pedagogice determinate și în gestiunea programelor educative”.

S. Cristea evidențiază că managementul educațional, ca activitate psihologică, se bazează pe trei caracteristici:

- Conducere de sistem primar (abordare globală a tuturor elementelor educației și a aplicațiilor specifice funcției conducerii, la diverse niveluri);
- Conducere de tip pilotaj (valorificarea optimă a resurselor pedagogice ale sistemului educației, prin funcțiile manageriale: planificare – organizare, orientare metodologică, de reglare - autoreglare).
- Conducere strategică (evoluție inovatoare de perspectivă a sistemului la diferite niveluri de organizare).

**Profesor Ștefan Nicoară,
Școala Gimnazială "Aurel Sebeșan" Felnac**

Bibliografie:

1. *Cristea, Sorin, Fundamentele științelor educației: teoria generală a educației, Editura Litera, București, 2003;*
2. *Gherguț, Alois, Management general și strategic în educație: Ghid practic, Editura Polirom, Iași, 2007;*
3. *Jinga Ion, Istrate Elena, Manual de pedagogie, Ed. All, București, 2008;*
4. *Joita, Elena, Managementul educațional - Profesorul-manager: roluri și metodologie, Ed. Polirom, București, 2000;*
5. *Ungureanu, D., Fundamentele pedagogiei (supported curs)*

Calitatea serviciului educațional în plan european

Omul reprezintă principala sursă a oricărei economii în drumul său spre modernizare. Resursele umane educate, sănătoase, cu un potențial fizic și intelectual înalt, capabile de instruire pe tot parcursul vieții și adaptabile la schimbările economice sunt esențiale pentru un model de creștere economică bazat pe competitivitate, eficiență și calitate. Pornind de la ideea existenței „organizațiilor vii”, managerii au ajuns la concluzia că resursele umane reprezintă sufletul acelor organizații.

Calitatea resurselor umane reprezintă un cumul de proprietăți și caracteristici deținute de resursele umane ale unui organizații. În literatura de specialitate, calitatea se referă uneori la „utilitate”, „aptitudine de utilizare” sau „conformitatea cu cerințele”, sau, definind conceptul de calitate în educație, aceasta constituie „ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia, prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate”.

Așadar, calitatea resurselor umane nu are caracter static, strict delimitat la o anumită cerere, ci reflectă o stare de fapt - ceea ce a fost bun odată poate să nu mai corespundă în prezent și, cu atât mai mult, în viitor. Cea mai importantă componentă a capitalului uman, după cum am mai aratat este educația și, implicit nivelul de instruire. Pentru a surprinde eficiența investițiilor în educație trebuie analizate costurile dar și beneficiile procesului investițional.

Educația trebuie să ajute la rezolvarea unor probleme cu care se confruntă societatea contemporană. În acest scop, se impune perfecționarea coerenței interne a sistemelor educative cu societatea, dar și asigurarea unei anumite stabilități și continuități a acestora care să le asigure eficiență pe termen lung. Dacă investițiile făcute în resursele materiale au drept finalitate formarea și dezvoltarea capitalului fizic (tehnic), investițiile realizate în creșterea, educarea și pregătirea profesională a resurselor umane, generează ceea ce numim capital uman.

Un deziderat important este dezvoltarea educației și a formării de-a lungul întregii vieți, în așa fel încât schimbările și restructurările din economie să nu producă efecte adverse pentru coeziunea socială. Una dintre cele mai importante concluzii ale cercetării recente din domeniul educației este că investiția în educarea și formarea persoanelor este atât un factor de creștere, în special în contextul actual de schimbări tehnologice rapide, cât și un instrument de bază în

susținerea integrării sociale. Acest lucru a fost confirmat și de analiza rezultatelor studiului PISA, care arată că unele țări cu cele mai ridicate realizări medii au, de asemenea, cele mai scăzute niveluri de inegalități dintre indivizi și școli; cu alte cuvinte, îmbunătățirea calității nu implică restricționarea oportunităților, ci dimpotrivă.

Educația și formarea de înaltă calificare sunt considerate un instrument de reducere a diferențelor dintre regiunile mai puternic dezvoltate sau mai puțin dezvoltate, prin furnizarea de resurse umane necesare dezvoltării economice și sociale. Alegerea nivelului regional sau local al gradului de instruire ca unul dintre cei șase piloni de bază a strategiilor pentru învățarea permanentă în Europa și mișcarea pentru Learning Cities and Regions arată cât de importante au devenit acestea pentru angajarea forței de muncă și dezvoltare locală și regională.

O societate stabilă, democratică, se spune, nu poate exista dacă majoritatea cetățenilor nu dispun de un nivel minim de cultură civică. Ideea ar fi că educația de care beneficiază un copil aduce foloase nu numai părinților săi ori lui însuși, ci și celorlalți membri ai societății. „Educația copilului meu contribuie la bunăstarea ta, prin promovarea unei societăți stabile și democratice”. În urma faptului că un părinte plătește pentru educația copiilor săi, beneficiază și alți oameni din societate. Dar este dificil să fie identificați toți beneficiarii și să li se pretindă o plată. În concluzie, se spune mai departe, avem de-a face cu un efect de vecinătate. Intervenția guvernamentală ar fi necesară, pe de o parte, pentru a impune ca fiecare copil să primească un nivel minim de școlarizare, iar pe de altă parte pentru a finanța această școlarizare în cazul în care nu toți își permit. Nimeni nu contestă că un om care investește în propria educație poate aduce beneficii nu numai sieși și familiei sale, ci și altor oameni.

În ceea ce privește sistemul de învățământ românesc, constatăm că acesta se confruntă cu probleme structurale și în special învățământul rural care întâmpină dificultăți majore în ceea ce privește investiția în infrastructura fizică, personalul didactic calificat, accesul limitat la formare profesională și la programele de formare continuă a populației rurale. La fel ca în toate țările europene și în România, calitatea educației a devenit un domeniu de interes deosebit având în vedere în primul rând decalajul național față de țările dezvoltate și necesitatea obținerii unor finalități integrate în context european. În acest sens s-a trecut la promovarea unor politici și procedure compatibile de asigurare a calității predării și învățării, în vederea creșterii competitivității globale a învățământului european și a facilitării recunoașterii reciproce a diplomelor și a gradelor didactice. Calitatea serviciilor educaționale este un obiectiv social dorit, iar contribuția sa la creșterea eficienței de ansamblu a economiei este hotărâtoare. Deși cea mai largă idee răspândită cu privire la calitate este ca aceasta costă scump în ultimă instanță, cercetările în domeniu au demonstrat că aceasta concepție este falsă.

Asigurarea calității în educație presupune elaborarea standardelor de referință, a normelor și a indicatorilor de performanță în sistemul național de învățământ având în vedere diferite aspecte precum calitatea sistemului național de învățământ, calitatea serviciilor furnizorilor, reprezentanți de unități și instituții de învățământ; calitatea procesului de instruire și de educare a elevilor este demonstrată de rezultatele învățării, pe baza aplicării metodologiilor de dezvoltare a curriculumului, a metodelor de predare și învățare, a evaluării examinării și certificării.

Preocupări privind asigurarea calității există și în spațiul extraeuropean sau global. De exemplu, UNESCO și OECD, luând act de dezvoltarea învățământului transnațional, fără granițe (borderless or cross-border education), sunt angajate pe calea elaborării și adoptării unor „orientări” (guidelines) privitoare la calitatea serviciilor oferite de instituțiile transnaționale. Problema este aceea de a supune rigorilor calității nu numai instituțiile naționale, ci și pe cele transnaționale.

Dificultățile cu care se confruntă instituțiile de învățământ în prezent referitoare la problematica managementului calității sunt: lipsa strategiilor și a politicii în domeniul managementului calității la nivel instituțional și abordarea fragmentară a asigurării calității în detrimentul abordării sistemice, insuficiența informării și instruirii personalului de toate nivelele în domeniul managementului calității și al sistemelor de calitate, abordarea problemei calității de pe principii de identificare a neconformităților și corectare a acestora în loc de prevenire a apariției problemelor, focalizarea pe posibilități interne rezistență la schimbări și complexitatea promovării schimbărilor în mentalitate, atitudini, comportament.

**Profesor Cosmin- Mircea Julian,
Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad**

Bibliografie:

1. Berlingher, V., *Managementul resurselor umane*, Editura „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2009.
2. Bush, T., *Leadership și management educațional*, Editura Polirom, Iași, 2015.
3. Gherguț, A., *Management general și strategie în educație*, Editura Polirom, Iași, 2007.
4. Maior, C., *Management și cultură instituțională*, Editura „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2009.
5. Maior, C., *Management educațional*, Editura „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2011.

Disciplina “Educație Europeană”

Curriculum la decizia școlii pentru învățământul primar

Autor Unitate	
Prenume și nume	Profesor Roman Valeria
Judet	Arad
Denumire școală	Liceul Tehnologic de Construcții și Protecția Mediului
Localitate	Arad
Prezentare generală a Unității de Învățare	
Titlul planului unității de învățare	
Ce este Uniunea Europeană?	
Rezumat unitate de învățare	
Această unitate de învățare face parte din disciplina <i>Educație europeană</i> de la clasa a IV-a, dispunând de un buget de timp 6 ore (de o oră pe săptămână). Conținuturile învățării reunesc aspecte referitoare la Uniunea Europeană, utile școlarului mic de astăzi și în perspectiva tânărului, în calitate de cetățean european. Temele unității de învățare: 1. Uniunea Europeană. Simbolurile Uniunii Europene 2. State membre ale Uniunii Europene. 3. România și Uniunea Europeană	
Aria tematică	
Om și societate	
Clasa	
Clasa a IV-a	
Timp aproximativ necesar	
6 ore (1 oră / săptămână)	
Stabilirea Unității	
Competențe specifice/obiectivele de referință, obiectivele operaționale și obiectivele de evaluare vizate	

- să utilizeze termeni adecvați în identificarea pe hartă a statelor membre ale Uniunii Europene și a statelor candidate;
- să identifice enunțuri care exprimă valori europene;
- să dezvolte un punct de vedere preluat de la colegi, în cadrul grupului;
- să manifeste inițiativă pentru participarea la activitățile de grup;

Obiective operaționale și rezultate așteptate

- cunoșterea de către școlarii mici a câtorva elemente legate de Uniunea Europeană;
- exersarea de către școlarii mici a deprinderii de a lucra cu harta Europei și cu alte materiale informative referitoare la Europa și la Uniunea Europeană, special create pentru această vârstă.

Întrebări generatoare ale proiectelor inter-pluri-transdisciplinare, etc

Întrebare esențială	Ce înseamnă să fii cetățean al Uniunii Europene?
Întrebări de unitate	Ce este Uniunea Europeană?
	Ce importanță are faptul că România este membru al Uniunii Europene?
	Cum s-a format Uniunea Europeană?
Întrebări de conținut	Care sunt simbolurile Uniunii Europene?
	Care sunt statele Uniunii Europene ?
	Care sunt avantajele intrării României în Uniunea Europeană?

Planificarea evaluării

Graficul de timp pentru evaluare

Evaluare inițială		Evaluare formativă		Evaluare sumativă	
Questioning	Know-Wonder-Learn (K-W-L) Charts	Think-Pair	Self-Assessment	Think-Pair-Share	Self-Assessment and Reflection
Test initial		Share	and Reflection		Products
Brainstorming		Brainstorming	Informal Observations		Performances
		Progress Checklists	Checklists		
		Graphic Organizers	Joc pe calculator		
Sumar evaluare					
Evaluare	Descrierea și obiectivul evaluării				

Questioning	Se utilizează în prima săptămână pentru a lansa discuții pe marginea temelor propuse și a evalua gradul inițial de cunoaștere al elevilor	
Know-Wonder-Learn (K-W-L) Charts	Se utilizează în prima săptămână pentru a evalua cunoștințele inițiale. În timpul derulării proiectului, fiecare grupă își va constitui propriul grafic referitor la cunoștințele necesare / acumulate putând fi utilizat pentru evaluarea continuă și pentru autoevaluare. După derularea proiectului se va utiliza graficul completat pentru evaluarea finală a progresului realizat.	
Brainstorming	Se utilizează în săptămâna 3 pentru generarea temelor proiectelor, a stabilirii membrilor echipelor și a atribuțiilor acestora. În timpul derulării proiectului se va utiliza pentru generarea ideilor de concepție.	
Graphic Organizers	Se utilizează în săptămână 3 pentru evaluarea scopurilor propuse și a implicării fiecărui elev în echipă.	
Think-Pair-Share	Se utilizează în timpul derulării proiectului de către membrii unui grup de lucru.	
Progress Checklists	Se utilizează în timpul derulării proiectului de către membrii unui grup de lucru pentru a verifica stadiul curent de realizare și progresele făcute. Lista de verificare va fi furnizată de învățător.	
Self-Assessment and Reflection	Se utilizează în timpul derulării proiectului de către fiecare elev în parte, pentru autoevaluarea contribuției personale. Poate lua și forma unui jurnal în care fiecare elev își trece propriile gânduri despre ceea ce a învățat și a realizat în cadrul grupei sale. După derularea proiectului se va utiliza pentru stabilirea notei individuale.	
Informal Observations	Se utilizează în timpul derulării proiectului de către profesor pentru evaluarea contribuției fiecărui elev în cadrul propriei grupe de lucru.	
Checklists	Se utilizează în timpul derulării proiectului de către profesor pentru evaluarea unor abilități specifice (Ex. Comunicare)	
Products	Se utilizează după derularea proiectului pentru evaluarea sumativă a conținutului proiectului.	
Performances	Se utilizează după derularea proiectului pentru evaluarea sumativă a modului de prezentare a proiectului și a lucrului în echipă.	

Detalii ale unității de învățare

Aptitudini obligatorii

- abilități de citire / scriere specifice vârstei și perioadei școlare (sem I, clasa a IV-a)
- utilizarea unui editor de text: Word
- utilizarea unui editor de imagine simplu: Paint
- abilitati de utilizare Internetului
- abilitati de cautare a informatiei cu ajutorului unui motor de cautare

Strategii de instruire

Săptămâna 1 – voi prezenta clasei scopul unității de învățare ce urmează (brosura de prezentare). Voi utiliza prezentarea .ppt „Ce stim despre Uniunea Europeana?”, un calculator / laptop și un videoproiector pentru a realiza evaluarea initiala si a starni interesul elevilor sa afle mai multe despre Uniunea Europeană.

Evaluarea KWL va fi introdusă printr-o prezentare (prezentarea power point)

Apoi voi cere elevilor să completeze fisa KWL.

Se va prezenta Harta Europei. Se vor realiza exerciții de orientare pe hartă și în teren cu ajutorul punctelor cardinale. Apoi se vor identifica țările Uniunii Europene. Exerciții de orientare pe harta Europei, vizând localizarea/identificarea/ denumirea statelor membre ale Uniunii Europene și a statelor candidate;

Jocuri didactice în perechi/ în grup, vizând orientarea pe harta Europei; Fisa de lucru nr. 1: Cine sunt vecinii?

Săptămâna 2 – Culegerea de informații, documente și imagini în vederea alcătuirii portofoliului despre țările din Uniunea Europeană.

Se va desfășura în laboratorul de informatică. Se va urmări însușirea de informații despre țările Uniunii Europene. Noile informații vor fi introduse cu ajutorul internetului. Elevii vor căuta informații și imagini despre o țară și vor face o prezentare (după un șablon). Apoi fiecare elev va prezenta țara respectivă. Toate lucrările vor fi reunite într-un portofoliu al clasei.

Pentru autoevaluare, elevii vor utiliza softul Europe (free): Joc didactic pe calculator : Găsește țările Uniunii Europene!; A cui capitala este?; Așează pe hartă !

Săptămâna 3 – Se va desfășura tot la laboratorul de informatică.

Proiectul „Călătorie prin Europa”. Se vor stabili grupele de lucru, fiecare grupă își va alege tema proiectului și modul de prezentare, precum și materialele necesare realizării. Se vor stabili

responsabilitățile în cadrul grupei. Pentru fiecare grupă se va realiza un grafic KWL ce va fi modificat / completat progresiv pe măsură ce proiectul înaintază.

Culegerea de informații, documente și imagini în vederea alăturării portofoliului despre țările din Uniunea Europeană.

Elevii vor continua lucrul și în orele următoare iar la final proiectele vor fi evaluate și vor fi postate pe pereții sălii de clasă pentru a fi vizualizate de toți elevii.

Săptămâna 4—Prezentări: Axa cronologică a constituirii UE și Simbolurile Uniunii Europene.

Activități dirijate de formulare de întrebări referitoare la Uniunea Europeană, utilizând un suport verbal sau imagini. Elevii vor căuta steagul UE și stegurile țărilor membre și le vor insera în portofoliul personal.

Se lucrează apoi la realizarea efectivă a proiectelor de către fiecare grupă în parte în clasă sau / și în laboratorul de informatică. Sunt necesare: scanner pentru imagini, 3-5 calculatoare pentru editarea textelor, prelucrarea / realizarea imaginilor / graficii și căutare pe internet, imprimantă, hârtie, cartoane, lipici. Se modifică / completează graficele KWL.

Săptămâna 5 - Integrarea României în Uniunea Europeană.

Comentare de texte din constituția României și documentele Uniunii Europene, discutarea unor texte, crearea unor texte utilizând liste de cuvinte cheie, pentru desprinderea sensului unor termeni specifici valorilor europene;

Se lucrează apoi la realizarea efectivă a proiectelor de către fiecare grupă în parte în clasă sau / și în laboratorul de informatică.

Săptămâna 6 – se vor prezenta proiectele, toate grupele vor avea ocazia să își prezinte rezultatul muncii. Se vor evalua pe baza fisei de evaluare și a graficelor KWL completate. Fiecare elev va primi o notă pentru contribuția sa la realizarea și prezentarea proiectului pe baza autoevaluării, a propunerilor colegilor de grup și a învățătorului. La sfârșitul orei va avea loc o premiere, în care fiecare grupă va lua un premiu pentru ceea ce a fost mai deosebit în cadrul produsului său (Cea mai bună grafică, Cel mai amuzant mod de prezentare, etc.).

Ajustări pentru diferențierea instruirii

Elevul	Instruirea diferențiată în cazul acestei grupe de elevi poate fi asigurată prin: -Formarea unor grupe mici, de maxim patru elevi, astfel încât comunicarea să se desfășoare cât mai natural -Supravegherea distribuirii rolurilor în cadrul grupei, astfel încât să primească sarcini pentru care au dezvoltate abilități, asigurând astfel creșterea respectului de sine în urma obținerii rezultatelor -Asigurarea legării permanente a cunoștințelor anterioare de cele care sunt însușite -Punerea la dispoziție a unor materiale ajutătoare cu instrucțiuni clare și precise referitoare la ce se așteaptă de la ei -Introducerea gradată a unor noi sarcini care să le solicite / dezvolte și alte abilități, urmărind dezvoltarea completă și complexă
Elevul supradotat	Instruirea diferențiată în cazul acestei grupe de elevi poate fi asigurată prin: -Supravegherea alegerii temei, astfel încât să solicite din plin capacitățile cognitive -Supravegherea distribuirii sarcinilor, astfel încât să nu se „profite” de abilitățile și capacitățile lor de către ceilalți elevi, iar gradul de variație a sarcinilor să crească -Sprijinirea procesului de metacogniție

Materiale și resurse necesare pentru unitatea de învățare

Tehnologie—Hardware (bifați căsuțele pentru toate echipamentele necesare)

☐ Aparat foto	☐ Disc laser	☐ Video
☒ Computer (e)	☒ Imprimantă	☐ Video Camera
☐ Aparat foto digital	☒ Sistem de proiecție	☐ Echipament pt. Video Conferință.
☐ DVD Player	☒ Scanner	☐ Altele
☒ Conexiune Internet	☐ Televizor	

Tehnologie— Software (bifați căsuțele pentru toate echipamentele necesare)

☐ Bază de date/Calcul tabelar	☒ Procesare imagine	☐ Creare pagină web
☐ Tehnoredactare	☒ Internet Web Browser	☒ Procesare documente
☐ Software E-mail	☐ Multimedia	☐ Altele
☒ Enciclopedie pe CD-ROM		

Materiale tipărite	Pliante de la centrul Europa în direct Atlasul Europei
Resurse suplimentare	CD-ul educațional „Europe” coli flipchart, carton, autocolant, baghete lemn
Resurse Internet	www.google.ro www.infoeropa.ro
Alte resurse	

Profesor Valeria Roman,
Liceul Tehnologic de Construcții și Protecția Mediului

Rolul contabilului și importanța contabilității

Știință exactă, reglementată prin lege, cu norme, reguli și rigurozitatea pe care o generează domeniile care au la bază matematica, contabilitatea și contabilul sunt cei care gestionează circuitul financiar al oricărei firme. În cele ce urmează vorbim despre rolul contabilului și importanța contabilității, luând în calcul și diferențele dintre acesta și un manager financiar.

Pe scurt

- Ce este contabilitatea?
- Tipuri de contabilitate
- Ce face un contabil? Meseria de contabil
- Fișa postului pentru un contabil
- Obiectivele unui contabil
- Ce este managementul financiar?
- Contabil versus manager financiar

Ce este contabilitatea?

Indispensabilă oricărei activități economice, având rolul de a oferi în orice moment o radiografie a activelor și datoriilor unui business, contabilitatea are ca principal atribut raportarea informațiilor legate de circuitul financiar. Toată activitatea contabilă este reglementată prin Legea contabilității 82 din 1991, completată.

Cu o activitate specializată, departamentul contabilitate are misiunea de a măsura, evalua, cunoaște gestiunea și de a deține controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute din activitate. Înregistrarea datelor se face cronologic, sistematic, cu scopul prelucrării datelor și al informațiilor pentru raportări ulterioare care să reflecte fidel evoluția financiară și alte informații referitoare la activitatea desfășurată, în acord cu cerințele interne ale entității economice și prevederile legale. Datele contabile sunt necesare atât pentru evaluarea internă, cât și în relațiile cu investitorii, creditorii, clienții și instituțiile publice.

Documentele și registrele contabile se redactează doar în limba română, iar moneda la care se raportează este cea națională, cu precizarea că operațiunile în alte monede se țin atât în valuta respectivă, cât și în lei, raportat la cursul oficial al BNR în ziua înregistrării datelor. Normele și reglementările din domeniul contabilității sunt elaborate de Ministerul Finanțelor Publice, emitentul planului general de conturi, al modelelor pentru situațiile financiare, registrelor și formularelor.

Contabilitatea poate fi organizată angajând contabili atestați sau în baza unor contracte de prestări de servicii în domeniul contabilității, încheiate cu persoane fizice sau juridice autorizate, conform prevederilor legale și normelor, așa cum sunt ele stabilite de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România.

Tipuri de contabilitate

Una dintre caracteristicile contabilității ca știință este aceea că, deși funcționează pe baza unor principii general valabile, implică proceduri, reguli și norme legale specifice. Necesitatea unor tipuri de contabilitate diferite - unele dintre ele cu norme, reguli și reglementări proprii (cum este contabilitatea din industria petrolului, de exemplu), vine tocmai din diversitatea și complexitatea domeniilor economice, din particularitățile unor reglementări și proceduri legale pentru anumite sectoare de activitate economică. Pe lângă această diferențiere pe orizontală, se adaugă și cea pe verticală, pentru fiecare unitate economică fiind necesare delimitări ale unor activități contabile.

O schematizare a tipurilor de contabilitate ar putea fi aceasta:

- contabilitatea publică - cum este cea a administrațiilor locale;
- contabilitatea privată - derulată de firmele și entitățile private;
- contabilitatea în funcție de tipul activității economice (industrială, bancară, agricolă, comercială, pentru firme de prestări servicii, etc.);
- corespunzătoare unui anumit segment al operațiunilor după cum urmează:
 - contabilitate fiscală sau de gestiune - care gestionează obligațiile financiare, impozite, plata TVA, este strict reglementată prin lege și este destinată informării utilizatorilor externi;
 - contabilitate de gestiune, administrativă sau de management - oferă date la zi administratorilor, respectiv managerilor financiari, pentru luarea unor decizii economice ale firmei și care nu este reglementată specific, fiind adaptată fiecărui domeniu de activitate, destinată utilizatorilor interni;
 - contabilitate de analiză a costurilor - care permite cunoașterea exactă a costurilor pe care le presupune efectiv activitatea;
 - contabilitate financiară - care are rolul de a centraliza toate informațiile legate de venituri, cheltuieli, împrumuturi, dobânzi, amenzi și alte costuri conexe.

Ce face un contabil? Meseria de contabil

Tehnologia avansată, programele de gestiune și contabilitate pot și fac operațiile tehnice, repetitive ale contabilității, dar în spate este mereu o persoană cu rolul de contabil, singurul care va face în mod logic, analitic, sintetizat toate operațiile contabile, respectând normele și rigorile legale corespunzătoare profilului respectivei activității economice.

Un profesionist licențiat și acreditat poate gestiona toate documentele, înregistrările, raportările și situațiile pentru orice tip de contabilitate, indiferent de domeniul economic al acesteia.

Astfel, în linii mari, atribuțiile și responsabilitățile unui contabil sunt:

- înregistrează plățile și încasările pe baza avizelor de transport sau a facturilor;
- operează depuneri și încasări la trezorerie;
- realizează deconturi și emite ordine de plată;
- realizează balanțe de verificare;
- monitorizează soldurile din conturile unității și face raportul dintre venituri și încasări;
- ține evidența plăților (bancare, către furnizori, etc.);

- face analiza dintre rapoartele și situațiile financiar-contabile și verifică acuratețea acestora, la cerere, trimestrial și anual;
- oferă date actualizate administratorilor entității financiare, avertizează cu privire la situații diverse (restanțe la plată sau termene depășite ale încasărilor, de exemplu);
- face diferența dintre informațiile publice și cele confidențiale;
- este responsabil de colectarea și virarea TVA, scutirea de TVA și recuperarea TVA.

Fișa postului pentru un contabil

Pe lângă activitatea profesională explicită a unui contabil, acesta trebuie să-și asume responsabilitatea de a se perfecționa continuu. Aceasta presupune să fie la curent și să aplice toate prevederile legale în domeniul contabilității, precum și tehnicile și metodele specifice de lucru.

Contabilul are obligația de a semnală administratorilor firmei situațiile ilegale sau de criză și pe cele care pot genera conflicte cu terți sau în interiorul unității economice.

Pe lista cu aptitudini obligatorii, se numără stăpânirea calculului matematic și a tehnicilor contabile, abilități de strategie, organizare și planificare, o bună ușurință în comunicare și competențe specifice cum sunt cele digitale, cunoașterea programelor de contabilitate și altele.

Este important pentru acesta de a face obiectiv distincția între activitățile profesionale care pot reprezenta conflicte de interese, în condițiile în care datele contabile pot fi baza pentru strategia economică a firmei, la care un contabil are acces.

Accreditarea contabilului. Firma de contabilitate

Dreptul de a face contabilitate îl au doar cei acreditați. Profesia de contabil este pe lista celor cu statut liberal. Pot oferi servicii de contabilitate atât cei care au, cât și cei care nu au diplomă universitară în domeniul economic, dar în absența studiilor de licență specifice, segmentul de practică contabilă este limitat strict la introducerea de documente și întocmirea bilanțelor contabile. Restul activităților profesionale contabile nu le pot efectua decât cei care au studii economice în domeniu.

Există mai multe grade contabile, corespunzătoare nivelurilor diferite de competență. Însă, contabilii nu pot practica în absența atestatului oferit de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, care se obține pe baza studiilor universitare și postuniversitare, a examenelor și practicii profesionale. Evoluția în carieră se face pe baza studiilor și a practicii.

Fiind o profesie liberală, contabilul poate lucra independent, poate fi partener sau afiliat la o firmă de contabilitate sau poate avea statut de angajat contabil în cadrul unei unități economice.

Contabilitatea este o activitate esențială pentru orice business, care nu poate fi realizată decât de personal calificat; de aceea, entitățile economice externalizează frecvent acest gen de servicii către firme de contabilitate, unde pot avea acces la experți și profesioniști contabili.

Obiectivele unui contabil

Obiectivele profesionale ale contabilului nu variază în mod esențial în raport cu tipul de contabilitate sau cu domeniul economic și sunt următoarele:

- asigurarea integrității patrimoniului entității economice pe care o servește, prin înregistrarea în documentele contabile a modificărilor acestuia (achiziții, vânzări, închirieri de bunuri patrimoniale);
- furnizarea de informații necesare elaborării planurilor și programelor în acord cu strategia și profilul economic al businessului;
- urmărirea și controlul valorii activităților desfășurate, înregistrarea cronologică a operațiilor economice și financiare și a relației cu alte instituții financiare de stat sau private;
- rol de control al respectării disciplinei financiare atât în ceea ce privește obligațiile legale (taxe, impozite datorate), cât și cu privire la buna gospodărire a resurselor unității economice pentru care lucrează.

Este bine de știut că documentele contabile, indiferent de tipul și rolul lor, servesc ca probă în justiție și în fața organelor de control fiscal. Prin acestea se poate demonstra și dovedi legalitatea unui demers economic sau se pot soluționa situații conflictuale.

O altă obligație a contabilului este aceea de a păstra confidențialitatea asupra informațiilor care nu sunt destinate informării publice, inclusiv atunci când, prin natura profesiei, poate oferi servicii de contabilitate și gestiune pentru mai multe entități economice.

Cât câștigă un contabil

Contabilitatea este printre profesiile căutate și necesare în egală măsură. Fie că este un angajat sau un partener într-o firmă, profesia este una solicitată. Aceasta se reflectă și în cât câștigă un contabil, sumele putând varia în funcție de experiență, tipul de contabilitate pe care o realizează și gradul de complexitate.

Deși veniturile unui contabil pot varia, se poate afirma cu certitudine că această profesie este una dintre cele care oferă un venit bun și foarte bun în mod constant.

Ce este managementul financiar?

Contabilul nu trebuie confundat cu managerul financiar. Acesta din urmă este responsabil de toate aspectele și obiectivele financiare ale unui business, este cel care stabilește strategia financiară, planul de investiții și modul de gestionare al profitului. Totodată, este responsabil de deciziile care implică finanțări, fie că sunt din surse proprii sau din împrumuturi și, împreună cu managementul firmei, are putere de decizie.

Scopul unui manager financiar este ca firma din care face parte să ia cele mai bune decizii financiare, adaptate la realitatea economică și socială din respectiva entitate economică.

Principala calitate este aceea de a avea viziune economică de ansamblu, rezultată dintr-o bună și continuă cunoaștere a indicatorilor economici ai unității în care funcționează, raportat la economia mare a sectorului industrial din care respectiva afacere face parte și la ritmul de evoluție al economiei în ansamblu. Pe baza tuturor acestor factori poate lua decizii economice pentru prezent, viitorul imediat și îndepărtat.

Capacitatea unui manager financiar de a se adapta la schimbări, de a căuta surse de finanțare, de investiții și de a administra, va aduce succes întregii companii.

Contabil versus manager financiar

Dacă un contabil este ancorat în realitate și se raportează strict la aceasta, managerul financiar este responsabil de strategiile de dezvoltare, gestionarea și direcționarea finanțelor.

În timp ce un contabil realizează raportări care reflectă situația la un moment dat sau face sumarul ei pe o perioadă dată (trimestrial, semestrial, anual), managerul financiar se va ocupa de gestionarea și plasarea activelor, investiții cu unicul scop de a spori eficiența și de a genera profit. La aceasta se adaugă și responsabilitatea controlului financiar, inclusiv al documentelor contabile, deși între contabil și managerul financiar nu există o relație de subordonare, ci mai mult una de colaborare și parteneriat.

Relația profesională dintre contabil și managerul financiar este una de interconectare, pentru că cele mai multe dintre deciziile managerului au la bază rapoartele și analizele făcute de contabil.

În concluzie, activitatea contabilă a unei firme este definitorie pentru monitorizarea reală a activității, a raporturilor dintre plăți și încasări, pentru menținerea ordinii și nu în ultimul rând, a legalității operațiunilor financiare. Rolul și activitatea contabilului este completată și potențată de misiunea și responsabilitățile managerului financiar. Este necesar de adăugat că ambele componente profesionale au ca scop bunăstarea businessului și a celor angrenați în afacere.

Economist Mihaela Alina Neghina,
Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Rolul banilor în viața copilului

Încă de la început trebuie spus că potrivit lui Paul Samuelson, laureat al Premiului Nobel pentru Economie, banii reprezintă „sângele care irigă sistemul economic”. Fără bani, întreaga economie mondială s-ar prăbuși, iar omenirea s-ar întoarce în urmă cu mii de ani, când trocul (schimbul de produse) era folosit de oameni pentru a-și asigura cele necesare vieții de zi cu zi. Banii reprezintă astfel un mijloc de schimb, dar și o formă de măsură și stocare a valorii, ceea ce în final asigură accesul la resurse, putând deveni o sursă de putere. Acesta este și motivul pentru care, în anumite cazuri apare nevoia de a acumula și disponibilitatea unora de a face orice sau aproape orice pentru a avea cât mai mulți bani.

Dar care este rolul banilor în viața copiilor?

Personal, cred că totul depinde de vârstă. La fel ca și omenirea în ansamblul ei - care în epocile incipiente nu avea nevoie de bani asigurându-și bunurile necesare prin intermediul schimbului în natură - până la o anumită vârstă copiii nu simt nevoia de a avea și de a folosi bani. Părinții le asigură toate cele necesare, iar atunci când văd ceva la prietenii sau colegii lor - un obiect sau produs pe care își doresc să îl aibă și ei - îl pot obține cerând pur și simplu, dând ceva la schimb sau eventual luându-l cu forța, la fel cum se întâmpla și în urmă cu mii de ani în societățile preistorice.

Pe de altă parte însă, banii joacă un rol important în viața copilului încă de la naștere, având în vedere că părinții, bunicii sau persoanele care îl au în grijă, după caz, îi asigură tot ce are nevoie (sau nu) cu ajutorul banilor. Pe măsură ce cresc, copiii încep să conștientizeze importanța banilor, ca mijloc de schimb, înțelegând că banii le asigură accesul la diferite resurse, fie că vorbim de

alimente, locuință, obiecte de îmbrăcăminte, jucării, biciclete, trotinete, jocuri, vacanțe, fie că vorbim de cărți, caiete, auxiliare, programe educaționale, școli ș.a.m.d.p.

În funcție de situație, banii pot să vină pentru copil ca o recompensă, pentru că a fost cuminte, a învățat, și-a ajutat părinții atunci când a fost nevoie sau fără niciun fel de condiție, doar pentru că familia își permite și consideră că fiul sau fiica lor merită tot ceea ce este mai bun. Elev fiind, copilul și adolescentul poate beneficia de bursă olimpică de excelență I și II, bursă de merit, bursă socială, bursă tehnologică și bursă pentru participarea școlară a mamelor minore. Și în cazul burselor, sunt situații în care banii vin fără ca beneficiarul să depună vreun efort, ca urmare a faptului că se află într-una dintre situațiile prevăzute de lege, sau ca recompensă pentru rezultatele școlare, în acest din urmă caz banul având și un rol stimulator, ceea ce nu face decât să pregătească copilul pentru piața muncii, unde activitatea prestată este remunerată.

Dincolo de rolurile de schimb, de acces la resurse, de recompensă, odată cu vârsta, copilul începe să perceapă și rolul de stocare al banilor, atunci când este educat să pună anumite sume deoparte, să economisească, pentru a le putea folosi mai târziu, atunci când va avea nevoie.

În concluzie, deși se spune că „banii nu aduc fericirea” sau că „banul este ochiul dracului”, făcându-i pe mulți să calce peste cadavre doar pentru a acumula sume din ce în ce mai mari, atât pentru adulți, cât și pentru copii, banii reprezintă un instrument fără de care viața de zi cu zi ar fi imposibilă într-o societate modernă, caracterizată prin obținerea de venituri pe diverse căi (legitime sau ilegite) care sunt folosite pentru satisfacerea unor nevoi (legitime sau ilegite), care ar fi aproape imposibil de satisfăcut prin troc.

**Economist Alina Lucia Göczö,
Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Tichindeal” Arad**

Rolul disciplinelor economice în învățământul liceal

Disciplinele economice ocupă un loc crucial în cadrul învățământului liceal economic, oferind elevilor oportunitatea de a înțelege complexitatea lumii economice în care trăim și de a dezvolta competențe esențiale pentru viitorul lor profesional și personal. Acest studiu explorează

rolul vital al disciplinelor economice în educația liceală și contribuția lor la dezvoltarea competențelor socio-economice ale elevilor.

Fundamentul și structura disciplinelor economice:

Disciplinele economice, formează o parte semnificativă a curriculei la liceele de profil. Acestea sunt concepute pentru a oferi elevilor cunoștințe și înțelegere despre modul în care funcționează economia, instituțiile financiare, managementul resurselor și nu numai. Programa școlară include o varietate de subiecte, precum: principiile economice fundamentale, structura piețelor și concurența, rolul statului în economie, gestionarea resurselor financiare și a investițiilor, planificarea și organizarea în mediul de afaceri.

Importanța disciplinelor economice în dezvoltarea competențelor socio-economice:

Disciplinele economice nu numai că oferă cunoștințe teoretice, ci și dezvoltă competențe practice și socio-economice esențiale. Printre aceste competențe se numără:

- Gândire critică și analitică: Elevii învață să evalueze informațiile economice și să ia decizii informate în situații complexe.
- Abilități de rezolvare a problemelor: Disciplinele economice îi învață pe elevi să identifice și să rezolve probleme economice și financiare.
- Competențe de comunicare: Prin proiecte și prezentări, elevii își dezvoltă abilități de comunicare eficientă și persuasivă în contexte economice.
- Înțelegerea responsabilității sociale și etice: Elevii învață despre impactul deciziilor economice asupra societății și a mediului înconjurător și își dezvoltă conștiința etică în luarea deciziilor economice.

Metode de predare și resurse educaționale:

Pentru a facilita învățarea și înțelegerea disciplinelor economice, profesorii utilizează o varietate de metode de predare, cum ar fi lecții interactive, studii de caz, simulări de afaceri prin metoda *firma de exercițiu* și utilizarea tehnologiei învățării. În plus, resursele educaționale, cum ar fi manualele școlare actualizate, articole de specialitate și materiale multimedia, joacă un rol important în sprijinirea procesului de învățare.

Provocări și perspective:

Cu toate că disciplinele economice aduc numeroase beneficii educaționale, există și

provocări cu care se confruntă învățământul liceal în acest domeniu. Unele dintre aceste provocări includ actualizarea permanentă a conținutului de predare pentru a reflecta schimbările în economie și în mediul de afaceri, precum și asigurarea resurselor adecvate pentru predarea și învățarea eficientă a disciplinelor economice.

Perspectivile viitoare ale disciplinelor economice în învățământul liceal sunt promițătoare, cu o creștere a accentului pe dezvoltarea competențelor socio-economice și a gândirii critice și analitice în rândul elevilor.

Concluzie:

Disciplinele economice joacă un rol esențial în educația liceală, contribuind la formarea unei generații de tineri informați și responsabili din punct de vedere economic. Prin furnizarea de cunoștințe teoretice și dezvoltarea competențelor socio-economice, aceste discipline pregătesc elevii pentru succesul în viitorul lor personal și profesional.

**Profesor Lăcrămioara Grosu,
Liceul Tehnologic „Ion Creangă”- Curtici**

Bibliografie:

Burja, V., Voiculescu, F., Burja, C., Voiculescu, E., (2006), *Didactica științelor economice. Ghid metodologic cu caracter aplicativ*, Editura IRECSO, București.

Educația financiară – importanța ei în viață și societate

Educația financiară este definită ca ansamblul de abilități și informații utilizabile unei persoane individuale spre a gestiona într-un mod corect și eficient resursele economice bănești. Pe înțelesul tuturor, o bună educație financiară înseamnă a înțelege și a gestiona banii ca pe un instrument care să conducă la îmbunătățirea calității vieții. Este în primul rând disciplina care te ajută să te ții departe de pericolele cheltuielilor necumpătate, neplanificate și, cel mai important,

neimportante spre a te îndrepta spre economisire sau investiții.

La nivelul societății în ansamblu, țările cu o mare bunăstare socială și un nivel de trai ridicat sunt cele a căror economie este clădită pe o informare și educare financiară solidă și corectă. În Suedia, Norvegia și Danemarca, de pildă, 71% din populație intră în categoria „educată financiar”. Nu departe sunt și britanicii cu un scor de 67%, în timp ce Germania și Olanda sunt la egalitate, cu 66%.

La nivel individual, persoana educată din punct de vedere financiar, înțelege cum să-și aloce veniturile către diverse obiective în mod simultan, nu doar pentru cheltuielile curente, ci mai ales pentru investiții, economii sau rambursarea inteligentă a datoriilor. Educația financiară înseamnă înțelegerea, pe deplin, a conceptelor precum „economisire”, „investiție” și „datorie”, termeni care duc la un sentiment general de bunăstare financiară și încredere în sine.

Oamenii care dețin cunoștințe financiare nu numai că gestionează banii cu mai multă încredere, dar au și o șansă mai mare de a face față inevitabilelor sinuozități ale vieții lor financiare. Înțeleg cum să prevină și să gestioneze problemele, pe măsură ce acestea apar: oportunități de investiții sau la polul opus, pierderea temporară a unui loc de muncă.

Primul pas este stabilirea obiectivelor financiare, apoi, indiferent de dimensiunea veniturilor unei persoane, educația financiară o va ajuta să știe cum să le gestioneze, să le acorde prioritate și să facă pașii necesari, la timpul potrivit spre atingerea lor. Mă refer la organizarea bugetului personal, eliminarea cheltuielilor necumpătate, evitarea datoriilor, planificarea atentă a veniturilor orientată spre creșterea lor prin instrumente de economisire, sau alegeri înțelepte ale planurilor de investiții, cautând cele mai mici rate ale dobânzilor. Deținând cunoștințele de care este nevoie pentru a lua decizii informate, vei putea avea încredere că poți evita să te îndatorezi sau să investești cu prea mult risc, beneficiind de o bunăstare financiară. Un comportament financiar corect duce la alegeri financiare inteligente.

Pentru o societate cu o economie sănătoasă și puternică este foarte importantă promovarea în rândul populației a educației financiare. Aceasta ar trebui să înceapă încă din copilărie oferind posibilitatea de a cunoaște și înțelege de la o vârstă fragedă, noțiunea de venituri financiare, importanța unui echilibru financiar- concepte și practici utile pentru gestionarea bugetului propriu. Bazele acesteia se consolidează prin deprinderea timpurie a cunoștințelor elementare despre chestiunile financiare.

Introducerea educației financiare în școli și în programul de învățământ, este necesară pentru viitorul celor mici, impactul pe care îl poate avea fiind cu adevărat important și major pe termen lung și, cu siguranță, se va resimți în viața de adult a celor care au beneficiat de o educație în acest

sens. Teama de a pătrunde în lumea financiară sau sentimentul că persoana pur și simplu nu deține abilități sau specializări în ceea ce privește gestionarea banilor nu trebuie să împiedice dorința de îmbunătățire a cunoștințelor financiare.

Slaba educație financiară a populației afectează nu doar prezentul, ci riscă să aibă efecte și în viitorul copiilor pe care nu îi educăm pentru o relație mai sănătoasă cu banii. Este important pentru ei să fie pregătiți să ia decizii financiare responsabile atunci când vor deveni adulți, să fie interesați să afle cum pot câștiga bani, cum pot economisi și cum își pot îndeplini obiectivele și dorințele.

În țările în care există o strategie națională pentru educația financiară, școala îi învață pe copii cum să procedeze pentru a reuși să cumpere o casă, cum să nu facă datorii nesustenabile sau cum să aibă mai mulți bani la pensie. În plus, în sprijinul școlilor vin și organizații sau instituții financiare care îi ajută pe elevi fie cu materiale, fie prin prezența fizică în cadrul unor ore dedicate. Este foarte important ca aceste cunoștințe să fie furnizate de către specialiști, în cadru organizat, deoarece există riscul ca informația difuzată de către nespecialiști, să nu fie cea mai potrivită tocmai pentru că gradul de educație financiară al populației în țara noastră este încă mic.

Indiferent de vârsta la care începe, educația financiară este un demers benefic nu doar pentru bunăstarea fiecărui individ în parte ci și pentru societate în ansamblul său. Având informațiile și instrumentele potrivite, oamenii își pot optimiza gestionarea banilor și, mai mult, pot anticipa financiar situații neprevăzute. Nu în ultimul rând, economia în ansamblu va funcționa mai bine dacă este încurajat un comportament financiar responsabil la nivel individual.

**Economist Mihaela Haiduc,
Colegiul Național “Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad**

Bibliografie:

1. Kiyosaki, Robert T., *Ce este educația financiară...de fapt*, Editura Curtea Veche Publishing, 2018
2. <https://panorama.ro/>

Managementul comunicării în instituțiile de învățământ: aspecte ale circuitului informației și al documentelor

Așa cum a fost deja dovedit, *informația* înseamnă *putere*!

Buna funcționare a unei instituții este de neconceput în afara deținerii corecte și în timp util a informațiilor, în afara gestionării eficiente a acestora. Conceperea, implementarea și mai apoi respectarea și perfectarea permanentă a unei politici logice și viabile a circuitului informației și, implicit, a documentelor ce i se constituie ca și suport și care – în condiții normale - stau la baza întregii activități a oricărei instituții și/sau organizații de orice fel, devin vitale și reprezintă, cu siguranță, condiție *sine qua non* a succesului.

Mai cu seamă în lumea actuală când suntem actorii și martorii unui real bombardament informațional, devine extrem de importantă buna gestionare a informațiilor – gestionare care adeseori începe prin diferențierea între *adevărat* și *fals*, între informația certă și adevărată – pe de-o parte – și informația care transmite în mod voit ori nu – de ce nu ?! - un fals sau, eventual, cel mult o părere. Astfel, atingem deja una dintre cele mai importante aspecte legate de informație: valoarea de adevăr pe care o transmite. Pe marginea acestui subiect se poate discuta mult, cu siguranță, dacă privim adevărul prin prisma filosofiei. Fără a da însă aici curs unei problematizări filosofice, trebuie subliniată importanța verificării *sursei* informației. Atunci când avem în vedere activitatea unei instituții de învățământ și normele după care este ea coordonată, este evident faptul că informațiile, conținutul informațiilor după care instituția se ghidează trebuie să fie unele certe, indubitabile iar acest lucru este garantat prin și de către *sursa* de unde provin informațiile – și care, dacă avem în vedere informațiile care coordonează activitatea instituțională, trebuie să fie formal și ierarhic ordonată.

Văzută ca și sistem complex fără de care funcționarea instituției școlare – și nu numai – nu este posibilă, comunicarea intra, inter și/sau extra-instituțională cuprinde o serie de aspecte care, la rândul lor - toate împreună și fiecare în parte – îl determină ca și sistem și-i asigură calitatea. Astfel, după conținut, se disting diferite tipuri de informații; funcție de sursă, emițător, expeditor și, respectiv funcție de receptor, de destinatar se diferențiază altele; funcție de direcția - inclusiv ierarhic formalizată sau informală a circuitului informației- diferențiem între tipuri diferite de informație. Suportul informației, calea prin care informația este transmisă – azi cu precădere

electronic, informatic – diferențiază în alt mod circuitul informației.

Funcție de calitate comunicării și a stabilirii circuitului documentelor, de modul bine stabilit sau, dimpotrivă, precar în care este implementată comunicarea formală în școală, întreaga activitate a instituției școlare va fi ușurată sau, după caz, îngreunată. Calitatea se referă aici la stabilirea și la „standardizarea” tipurilor specifice de informații care intră și/sau ies în și din instituție, la stabilirea factorilor după care se va realiza această diferențiere a tipurilor de informații, la fixarea personalului specializat și împuternicit să realizeze această orchestrare, coordonare a informațiilor. Se referă la capacitatea de a distinge între ordinea de importanță și urgență a conținutului informațiilor, de a clasifica, sorta, tria informațiile și de a le orienta către „receptorul” potrivit astfel încât conținutul, mesajul să poată fi „decodat”, citit, înțeles la justa sa semnificație, de către receptorul cel mai avizat. Nu în ultimul rând, calitatea se referă și este garantată de asigurarea mijloacelor, a căilor de transmitere a informațiilor. Azi este greu de imaginat o instituție școlară performantă în afara unui sistem informatic foarte bun; internetul a devenit azi o condiție fără de care performanța, succesul instituției școlare nu poate fi asigurat.

Ca și în orice sistem de comunicare, dacă au fost corect și clar stabilite și asigurate aceste elemente esențiale ale circuitului comunicării – *receptorul* avizat și în măsură să trieze informațiile din diverse puncte de vedere pentru a le transmite mai departe *destinatarilor* potriviți, *căile / mijloacele* de comunicare potrivite pentru diverse *suporturi* informaționale – rămâne de asigurat un alt aspect cel puțin la fel de important : cunoașterea modului de *decodare* al informației de către toți actorii implicați în proces. Pentru a asigura eficiența comunicării - indiferent de direcția din care și înspre care se îndreaptă ea – toții actorii implicați trebuie să poată „vorbi aceeași limbă”. În afara acestei condiții, nici o comunicare nu va putea fi eficientă pentru că - indiferent de valoarea de adevăr ori corectitudine a conținutului informației, de calitatea ireproșabilă și la standarde maxime a mijloacelor și căilor de comunicare, indiferent de nivelul de formare, specializare subliniat prin diverse diplome, certificate și atestate ale emițătorului și ale receptorului – comunicarea nu este posibilă în nici o direcție dacă nu este corespunzător și suficient de repede decodat conținutul informației sau dacă acesta este defectuos înțeles.

Deși trebuie să fie unul unitar, bine structurat și riguros implementat în vederea, inclusiv, a evitării repetitivității excesive (transmiterea multiplă și excesivă a aceleiași informații pe aceleași căi sau pe căi diferite, nespecifice) sau a dedublării și/sau deturnării informației (desprinderea mesajului din context și transmiterea lui prin așezarea în context nou și schimbându-i astfel înțelesul, respectiv, transmiterea paralelă, pe diferite căi, a înțelesului intenționat modificat, mai mult sau mai puțin schimbat al mesajului față de cel original), sistemul de comunicare nu trebuie sub nici o formă să devină prea rigid! El trebuie să rămână unul suficient de flexibil, în permanență

deschis pentru posibile adaptări funcție de cerințe specifice vremurilor.

În organizațiile și instituțiile mari – așa cum este și cazul instituțiilor de învățământ care sunt parte a unui sistem național – comunicarea, circuitul informației și al documentelor nu pot fi și nu sunt lăsate la voia întâmplării ori a aprecierii subiective a actorilor participanți. Tocmai de aceea, managementul comunicării, al circuitului informațiilor și al documentelor este bine stabilit în fiecare instituție de învățare – sunt fixate și adeseori standardizate atât căile de comunicare cât și limitele de competență a factorilor decizionali, a actorilor implicați în proces - astfel încât fiecare informație și document să-și urmeze cursul bine prestabilit iar fiecare participant al unui proces de comunicare cu/din instituția de învățământ – indiferent de natura conținutului comunicării, a provenienței actorilor participanți (inter sau extra-sistem), a calității canalelor de transmitere a conținutului – să-și poată desfășura activitatea în modul cel mai eficient, să-și găsească răspunsurile potrivite și corecte în cel mai scurt timp posibil.

**Economist Aurica Radu,
Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Tichindeal” Arad**

Parteneriate si proiecte

Erasmus+ - strategie de dezvoltare instituțională

Motivele pentru care Liceul Tehnologic Chișineu-Criș a aplicat pentru proiectul nr. 2023-1-RO01-KA121-VET-000129591 în cadrul Acreditării Erasmus 2021-2027 derivă din nevoile de pregătire profesională și personală, identificate la nivel instituțional pentru elevii de la specializările: protecția mediului /economie/mecatronică:

- dificultăți de angajare după finalizarea studiilor într-o calificare în domeniile menționate, deși obțin certificate profesionale la sfârșitul școlii, deoarece pregătirea lor în școală nu se bazează pe un curriculum care este corelat cu un SPP care le oferă această calificare;
- lipsa pregătirii profesionale în medii de lucru reale prin stagii de pregătire practică la standarde UE necesare, pentru ca dobândirea competențelor de specialitate să fie validate și recunoscute în UE;
- lipsa abilităților antreprenoriale pentru dezvoltarea spiritului de creativitate în dezvoltarea mediului de afaceri local;
- posibilități limitate de bună comunicare în spiritul european din cauza lipsurilor de pregătire lingvistică și culturală de specialitate, în condițiile în care mulți dintre elevii Liceului Tehnologic Chișineu-Criș provin din medii sociale cu o situație financiară precară, ceea ce nu le permite o pregătire suplimentară sau să călătorească în UE pe cont propriu.

Scopul general al proiectului urmărește îmbunătățirea pregătirii elevilor, dezvoltarea abilităților și competențelor și promovarea dezvoltării personale prin plasamente transnaționale.

Obiectivele specifice vizează:

- dezvoltarea de competențe noi, specializate și transferabile, adaptate mediului de afaceri din UE, pentru 23 de elevi prin mobilități SHORT-VET în cadrul a 4 companii specializate în: protecția mediului (Instituto Nacional De Saude Dr. Ricardo Jorge), economie (Modelo Continente), mecatronică (Caetano-Baviera, HERTZ), cu durată de 3 săptămâni în perioada 26.02 -15.03.2024, respectiv 2 mobilități de tip JOB-SHADOWING (CEPRA), cu 40 de ore de perfecționare în domeniul mecanic, în perioada 26.02 -01.03.2024;

- conștientizarea apartenenței la același sistem de valori europene în educație, cerută de piața muncii din UE, obținută prin stagii de practică în medii reale de muncă și utilizarea instrumentelor europene pentru recunoașterea lor;

- dezvoltarea de parteneriate cu instituții și companii europene pentru a contribui la formarea unei forțe de muncă adaptabile la o piață a muncii incluzivă, care are capacitatea de a certifica competențele dobândite de elevi prin mobilități transnaționale, pentru a fi validate și recunoscute în contextul UE.

Tematica mobilităților în domeniul protecției mediului a vizat sarcini de lucru legate de determinarea indicatorilor fizici ai solului (umiditatea, dimensiunea particulelor, textura și capilaritatea, densitatea reală și densitatea aparentă), aciditatea și alcalinitatea, gradul de saturație a solului cu îngrășăminte chimice, interpretarea rezultatelor analizelor și indicatorilor de calitate, aplicarea regulilor de protecție a mediului.

Elevii care și-au efectuat stagiile în domeniul economic au desfășurat operațiuni specifice comercializării mărfurilor nealimentare și alimentare, verificarea calității și cantității produselor recepționate, analiza documentelor de însoțire a mărfurilor, pregătirea mărfurilor pentru vânzare, aplicarea procedurilor companiei privind: reciclarea, recondiționarea, ambalarea, managementul.

Sarcinile de lucru pentru elevii din domeniul mecatronică au vizat: măsurarea parametrilor mecanici, întreținerea componentelor mecanice, colectarea și utilizarea datelor tehnice necesare evaluării defectelor sumare, pregătirea pieselor pentru asamblare (răzuire, lipire, lustruire, alezare, găurire), executarea îmbinărilor sudate ale pieselor din oțel prin procesul MIG și MAG, utilizarea SDV-urilor și mașinilor în funcție de operația de asamblare.

Pregătirea profesională din Portugalia are rolul de a lărgi orizontul participanților, de a-i ajuta pe acești tineri să se obișnuiască cu problemele cu care se vor confrunta în lumea „reală” a muncii și de a atenua temerile legate de muncă. Prin urmare, acest proiect le îmbunătățește gradul de angajabilitate prin dobândirea de noi cunoștințe, abilități și competențe, contribuie la construirea încrederii în propria persoană facilitând astfel tranziția de la școală la o viață profesională obișnuită. Valoarea adăugată a acestui proiect reiese din efectele multiplicatoare pe termen lung: parteneriate noi încheiate în cadrul programului de Liceul Tehnologic Chișineu-Criș cu companii din UE pe domenii de specializare care se regăsesc la nivelul instituției noastre, parteneriate cu companii la nivel regional (acord de parteneriat cu HAI EXTRUSION SRL pentru renovarea atelierului de mecatronică și consimțirea elevilor pentru efectuarea stagiilor de pregătire practică pe domeniile construcții și lucrări publice, protecția mediului, mecatronică, în anul școlar în curs).

Prin îndeplinirea obiectivelor, proiectul Erasmus contribuie la susținerea strategiei de dezvoltare instituțională prin creșterea calității stagiilor de practică, respectând nevoile pieței forței de muncă și facilitând evoluția coeziunii sociale și a incluziunii.

Profesor Daniel Lupu,
Liceul Tehnologic Chișineu Criș

Oportunități de formare pentru o carieră de succes la Colegiul Național „Preparandia – Dimitrie Țichindeal”

Colegiul Național „Preparandia – Dimitrie Țichindeal” este beneficiarul acreditării pe cinci ani (2022 – 2027) în ceea ce privește proiectele Erasmus + în domeniul formării VET, finanțate de Uniunea Europeană prin intermediul Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale.

În anul școlar 2022-2023, în urma unei selecții riguroase, 35 de elevi din clasele a XI-a, specializările *învățător-educatoare* și *matematică-informatică, informatică intensiv* au avut parte de o experiență concretă de muncă și formare în spațiul european, în scopul dezvoltării competențelor profesionale și personale. Aceștia au vizitat școli, grădinițe și firme de informatică din Italia și Cipru.

În luna octombrie 2022, 18 elevi din clasele a XI-a, doi profesori însoțitori și un profesor de practică pedagogică și-au desfășurat stagiul de practică în Italia, în primul flux planificat în cadrul proiectului. Cel de-al doilea flux la care au participat 17 elevi a avut loc în primăvara anului 2023, în Cipru. În desfășurarea mobilității, elevii au alături doi profesori însoțitori și un profesor de practică participant la activități de tip job-shadowing.

În anul școlar 2023-2024, au fost tot două fluxuri care au plecat în schimb de experiență. Primul flux a fost în Turcia, grupul fiind format din 14 elevi participanți de la clasele de pedagogie, învățător - educator și puericultor precum și de la profilul matematica- informatică, un profesor job shadow, doi profesori însoțitori, și un profesor monitor.

Cel de-al doilea flux, format tot din 14 elevi, de la profilul vocațional și matematică-informatică, un profesor job shadow, un profesor însoțitor și un profesor monitor, a fost în Grecia. Aceste stagii oferă ocazia unei formări profesionale inițiale de calitate și facilitează inserția pe piața muncii. Elevii beneficiază atât de stagii de formare în străinătate, cât și de un program cultural pentru o mai bună înțelegere a specificului zonei pe care o vor vizita. De altfel, nu doar elevii au această oportunitate, ci și profesorii care îndrumă practica participă la activități de tip job-shadowing în instituții educaționale din străinătate.

Finanțarea alocată pentru primul an de proiect este în valoare de 84.850 euro, iar pentru cel de al doilea an a fost de 65.098.00 euro.

Selecția participanților se realizează pe baza analizei dosarului de candidatură și a

rezultatelor obținute la interviul de specialitate, proba practică de utilizare a calculatorului, verificarea cunoștințelor de limbă engleză, conform unui calendar stabilit și comunicat elevilor interesați. Premergător mobilității, elevii parcurg un program de pregătire pedagogică, lingvistică și culturală. Pe durata mobilității, aceștia întocmesc proiecte de activitate și identifică exemple de bună practică pe care le vor integra cu succes în activitățile educaționale din școală și din țară.

Elevii de la profilul *pedagogic* care pleacă în stagiul vor parcurge 60 ore din curriculum de specialitate, programa școlară de clasa a XI-a pentru disciplina „Pregătire practică de specialitate”, cuprinsă în curriculum diferențiat pentru licee pedagogice, aprobat prin OM 5347/2011 și 4927/2013, disciplină care se studiază ca și practică curentă 4 ore/săptămână, ca și practică individuală 4 ore/lună (30 pe an) și ca și practică comasată 1 săptămână/an școlar. Sunt abordate următoarele conținuturi: activități de cunoaștere a unității de învățământ în general; alte tipuri de activități educaționale; observare și implicare în realizarea unor activități școlare și/sau extrașcolare.

Pentru calificarea *matematică informatică, intensiv informatică*, conținuturile sunt specifice programei de informatică pentru clasa a XI-a, cf. OM 5099/2009, alegând 60 de ore de instruire practică rezervate unității de conținut-*Elemente de programare*.

Urmărim dezvoltarea unor competențe ca: identificarea datelor care intervin într-o problemă și aplicarea algoritmilor fundamentali de prelucrare a acestora și implementarea algoritmilor într-un limbaj de programare.

În încheiere nu pot decât să subliniez faptul că toți participanții, fie că vorbim de elevi sau cadre didactice, beneficiază de o oportunitate unică de a acumula noi experiențe de formare pentru cariera didactică într-un context educațional european și de viață am putea spune.

Profesor Ștefana Șerban,
Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad

"Să știi mai multe, să ai un viitor mai bun"

ROSE – Colegiul Economic Arad

În perioada 01.10.2018 – 30.09.2023, în cadrul Colegiului Economic Arad s-a desfășurat proiectul ROSE *"Să știi mai multe, să ai un viitor mai bun"*, subproiect finanțat prin schema de granturi pentru licee din proiectul privind învățământul secundar – ROSE. Valoarea grantului acordată pentru acest proiect a fost de 450560 lei, iar valoarea totală a cheltuielilor a fost de 329117,89 lei. În decursul celor 5 ani de proiect au fost implicați un număr de 1181 elevi și 18 cadre didactice (profesori de limba română, matematică, geografie, limba engleză, informatică, firmă de exercițiu, consilier școlar). Echipa de management a fost formată din: doamna director Băltărețu Monica (coordonator de grant), Stoiadin Gabriela (responsabil achiziții), Vădăsan Adriana (responsabil activități), Butaru Ioan (responsabil financiar).

Obiectivul general al proiectului a fost îmbunătățirea ofertei de activități și programe educaționale adecvate nevoilor de educație și formare a elevilor din ciclul liceal în vederea creșterii promovabilității anuale și la examenul de bacalaureat de către elevii Colegiului Economic Arad, prin participarea elevilor la activități de învățare diverse care să îi ajute să își consolideze cunoștințele la materiile de examen de bacalaureat în mod special. Astfel s-au desfășurat următoarele activități:

- ✓ Program de educație remedială care a cuprins:
 - **Activități pedagogice și de sprijin** – activități de tip remedial la disciplinele limba și literatura română, matematică, geografie, limba engleză, TIC;
 - **Planul meu de carieră și Autocunoștere și dezvoltare personală** - s-a urmărit identificarea caracteristicilor personale ale beneficiarilor în vederea utilizării resurselor personale pentru integrarea și adaptarea la școală și în viață;
 - **Primii pași în carieră prin firma de exercițiu** – având ca scop obținerea de competențe antreprenoriale, în domeniul comerțului, serviciilor sau turismului, care îi vor ajuta pe elevi să ia decizii privind viitoarea carieră, le va mări încrederea în capacitățile lor și posibilitatea obținerii unui post pe măsura pregătirii lor;

- **Teatru în limba engleză și limba română** - și-a propus creșterea promovabilității la examenul de bacalaureat, îmbogățirea limbajului, vocabularului, capacitatea de exprimare orală, competențe necesare obținerii unor calificative bune la examenul de competențe lingvistice la limba engleză și limba română;
- **Site competențe digitale** - și-a propus realizarea unui site care să cuprindă câte o pagină pentru fiecare dintre capitolele din programa probei de evaluarea a competențelor digitale.
- ✓ Activități extracurriculare:
 - *România - cadrul natural – relieful carstic și vulcanic din Munții Apuseni* - excursie urmată de o expoziție foto realizată de elevii participanți dar și de cadrele didactice participante.
- ✓ Activități de renovare și dotare:
 - Amenajare săli de clasă, întreținere și igienizare;
 - Achiziționare: 4 laptop-uri, 1 imprimantă color, 1 imprimantă alb-negru, 2 CD player, 4 calculatoare, 30 masuțe laptop, 30 scaune, 1 catedră, 1 scaun catedră, dulapuri pt bibliorafturi, materiale consumabile.

În urma derulării acestui proiect și conform situației statistice la nivel de liceu, în cei 5 ani de proiect, competențele generale ale elevilor din grupul țintă participanți la examenul de bacalaureat au fost îmbunătățite- drept dovadă stă procentajul crescut de promovabilitate la materiile din cadrul examenul de bacalaureat.

**Profesor Monica Băltărețu,
Profesor Adriana Vădăsan,
Colegiul Economic Arad**

Stagiu de practică în Granada pentru elevii Liceului Tehnologic „Francisc Neuman” Arad

În perioada 15-26 aprilie 2024, un grup de 22 elevi din clasele a X-a A, B și C, de la Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad, respectiv a X-a A, de la structura Liceul Tehnologic „Iuliu Moldovan” Arad au participat la un stagiu de practică în Granada - Spania.

Acest stagiu de practică a fost organizat în cadrul proiectului Erasmus+ Acțiunea Cheie 1 - Formare profesională VET 2023-1-RO01-KA121-VET-000118124, proiect derulat în cadrul Acreditării Erasmus+ deținută de Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad. Cei 22 elevi urmează cursurile liceale în cadrul specializărilor: tehnician în achiziții și contractări, coafor stilist, tehnician în silvicultură și exploatare forestiere și tehnician designer vestimentar.

Pe parcursul celor două săptămâni petrecute în Granada, elevii au efectuat șase ore de practică, în zilele lucrătoare ale săptămânii, la agenți economici și saloane de înfrumusețare sub îndrumarea tutorilor desemnați. Astfel ei au fost pregătiți pentru: integrarea la locul de muncă, lucrul în echipă, tranziția de la școală la muncă, comunicarea eficientă, utilizarea mijloacelor și instrumentelor digitale, satisfacerea cerințelor clienților și dezvoltarea personală, în scopul obținerii performanței.

În funcție de specializare, elevii au dobândit competențe și abilități despre: diagnosticarea și determinarea tipului de păr, alegerea instrumentelor și echipamentelor necesare pentru uscarea părului, etica profesională, comunicarea eficientă, procedeele specifice contabilității, prețurile mărfurilor, etichetarea și ambalarea ecologică, tranziția de la școală la viața activă, cultura calității, utilizarea limbajului de specialitate și asumarea rolurilor în echipă, cerințele locului de muncă, crearea unei coafuri simple bazate pe împletituri cu diferite volume, realizarea de sarcini de lucru corect și cu încadrare în timp, antreprenariat, autoevaluare, adaptarea la schimbare și controlul calității, determinarea indicelui de pierdere a materialelor textile, urmarea pașilor dintr-un proces complet de producție, pregătirea pieselor pentru a face produse vestimentare, alimentarea mașinilor de cusut simple și mașinile de cusut elastice: Triplock, Uberdeck, respectarea metodelor de bază folosite pentru tăierea țesăturilor, determinarea stadiului de poluare a solului în funcție de pesticidele utilizate, analizarea condițiilor climatice specifice zonei și influența acestora asupra productivității solului, realizarea compostului, analizarea solului adecvat pentru agricultură și exploatarea forestieră, determinarea pH-ului solului și caracteristicilor N, P, K.

Pentru dezvoltarea competențelor de comunicare într-o limbă străină, elevii au beneficiat de un minicurs de limba spaniolă cu durata de 10 ore, în prima săptămână a stagiului de practică. La finalul primei săptămâni de practică, elevii au susținut o evaluare intermediară, iar evaluarea finală a avut loc în ultima zi de mobilitate. Validarea stagiului s-a făcut prin Certificate de participare și documente de mobilitate Europass. De organizarea mobilității s-a ocupat M.E.P. Europrojects Granada, organizație intermediară reprezentată de Mari Carmen Espartero - director și Jesus Delgado - director.

Elevii au fost însoțiți de prof. Palcu Lorena Laura și prof. Julan Cosmin Mircea. Activitățile din cadrul proiectului au fost monitorizate de prof. ing. Lupei Anca Marilena – coordonator proiect Erasmus+ Acțiunea Cheie 1 - Formare profesională VET 2023-1-RO01-KA121-VET-000118124 și director adjunct al Liceului Tehnologic „Francisc Neuman” Arad.

În weekenduri am putut descoperi Andaluzia, cea mai exotică și senzuală regiune a Spaniei. Andaluzia înseamnă îmbinare de culturi, soare, poftă de viață, flamenco, istorie, tradiții, palate maure cu fântâni și grădini interioare, corida și tapas. Au fost vizitate următoarele orașe: Sevilia și Malaga, dar și obiective turistice din Granada precum Parcul de Științe, BioDomo, Catedrala și Mirador de San Nicolas.

Considerăm că stagiile de practică în alte țări îmbunătățesc cultura generală și cea de specialitate, procesul de tranziție de la educație și formare către piața muncii, consolidând în același timp cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale VET.

**Profesor inginer Anca-Marilena Lupei,
Profesor Cosmin-Mircea Julan,
Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad**

Arta teatrală ca mijloc de educație și incluziune

În perioada 15 - 25 aprilie 2024, Liceul Tehnologic „Stefan Hell” în parteneriat cu Primăria Orașului Sântana a organizat la Casa de Cultură a orașului Sântana un eveniment cultural deosebit, *Festivalul European de Teatru „În lumea micilor actori”*, în cadrul proiectului Erasmus+ 2023-1-RO01-KA121-SCH-000118903. Această inițiativă a reprezentat un moment important în calendarul cultural local și european, oferind participanților oportunitatea de a experimenta diversitatea culturală și artistică.

Festivalul a coincis cu mobilitatea de grup a elevilor din Italia, Istituto Comprensivo “Don Milani” Lanciano, desfășurată în perioada 12 - 19 aprilie 2024. Această mobilitate a inclus un program amplu de învățare pe teme variate, precum antreprenoriatul, teatrul, tehnologia informației, incluziunea socială, protecția naturii și promovarea valorilor europene. Împreună cu elevii școlii gazdă din nivelul gimnazial, elevii italieni au participat la deschiderea Festivalului European de Teatru, prezentând piesa „Pinocchio”.

Trupele participante la festival au fost diversificate, aducând împreună talente și pasiuni din mai multe instituții educaționale și culturale. Printre acestea s-au numărat Clubul elevilor din Sântana, Liceul de Arte “Sabin Dragoi” Arad, precum și trei trupe ale Liceului Tehnologic “Stefan Hell” Sântana. Piesa „Pinocchio” a fost prezentată în limba română, germană și engleză, demonstrând astfel nu doar abilitățile actoricești ale participanților, ci și diversitatea lingvistică și culturală.

Momentul culminant al festivalului a fost reprezentat de interpretarea piesei „Pinocchio” într-un mod inovator, însoțită de cântecul „Pinocchio” în limba italiană, interpretat de elevi români și italieni. Acest moment artistic a fost accentuat de gesturile specifice limbajului mimico-gestual. Exercițiul de percuție corporală pe muzica "Bella Ciao", au adus o notă de inovație și interacțiune culturală la festival, care au încântat și mobilizat publicul prezent în sală, aducând o atmosferă de bucurie și entuziasm.

Organizarea unui festival de teatru la nivel european nu este doar o întreprindere culturală, ci și logistică și managerială. În acest sens, Liceul Tehnologic „Stefan Hell” și Primăria Orașului Sântana au lucrat în strânsă colaborare încă de la faza de planificare a evenimentului. Au fost stabilite echipe de lucru pentru diverse aspecte ale festivalului, cum ar fi gestionarea logistică, promovarea și comunicarea, selecția trupelor participante și asigurarea unui mediu sigur și confortabil pentru spectatori.

Un element crucial pentru succesul unui eveniment cultural este promovarea adecvată. În acest scop, s-au folosit diverse canale de comunicare, cum ar fi rețelele sociale, afișele la primăria orașului și la școală, comunicatele de presă și colaborarea cu instituțiile de învățământ și culturale din zonă. Mesajul transmis a subliniat importanța diversității culturale și a colaborării europene în educație și artă.

Coordonarea aspectelor practice ale festivalului a necesitat o planificare riguroasă și o colaborare eficientă între diferitele echipe implicate. De la gestionarea spațiului de desfășurare a spectacolelor la asigurarea tehnică și logistică pentru trupele participante, toate detaliile au fost luate în considerare pentru a asigura o experiență plăcută atât pentru artiști, cât și pentru public.

Festivalul European de Teatru „În lumea micilor actori”, sub umbrela proiectului Erasmus+, nu a fost doar un eveniment de divertisment, ci și o oportunitate de învățare și schimb cultural. A reprezentat un exemplu remarcabil de colaborare între instituții educaționale, administrație locală și comunitatea culturală. Participarea elevilor italieni în cadrul proiectului Erasmus+ a adus un plus de valoare, oferindu-le acestora și elevilor școlii noastre posibilitatea de a interacționa și a învăța unii de la alții.

Prin intermediul artei teatrale, s-au explorat teme precum identitatea, incluziunea și valorile europene, contribuind astfel la formarea unei conștiințe culturale și sociale mai profunde în rândul participanților, s-au creat punți între culturi și s-au promovat valorile europene de diversitate, dialog și înțelegere reciprocă. Această experiență nu doar a adus bucurie și inspirație participanților, ci a și consolidat legăturile între comunități și a stimulat dezvoltarea personală și culturală a tinerilor actori și a publicului lor.

Profesor învățământ primar Daniela Chandler,
Profesor dr. Ana Honiges,
Liceul Tehnologic “Stefan Hell” - Sântana

"De la joc ...la educație financiară!"

(activitate de antreprenoriat)

ARGUMENT:

MOTTO: "Banii nu răsar din pământ și nici nu cresc în copaci. Banii se câștigă prin muncă!"

Educația financiară poate să înceapă la vârstele timpurii și se realizează pe tot parcursul vieții, motiv pentru care proiectul educațional "De la joc ...la educație financiară!", inițiat de Școala Gimnazială "Andrei Șaguna", jud. ARAD / Grădinița P.P. "Andrei Șaguna" com. Zimandu Nou, jud. Arad, își propune să promoveze conceptul de educație financiară pentru copiii preșcolari cu activități interdisciplinare și să imprime respectul copiilor față de muncă și față de bani, astfel încât ei să învețe de mici cum să gestioneze banii.

Prin activitățile care se vor desfășura cu preșcolarii se va urmări formarea unor deprinderi și abilități de utilizare a mijloacelor și tehnicilor bancare (bani, carduri, bancomat) precum și conturarea unei imagini a modului în care banii sunt percepuți, cheltuiți și economisiți.

Educația financiară, în grădiniță, reprezintă o formă de activitate educațională al cărui scop este de a ajuta preșcolarii să-și formeze o imagine completă a modului în care banii sunt câștigați prin muncă, economisiți, investiți, donați în scop caritabil și împrumutați. Prin activități atractive precum: ateliere de creație, concursuri, jocuri, folosind softuri educaționale, vizite, discuții libere, se urmărește dezvoltarea capacităților cognitive, afective și volative ale copiilor preșcolari precum și formarea unui comportament responsabil față de bani.

SCOPUL:

- asigurarea alfabetizării preșcolarilor și elevilor în domeniul financiar, prin introducerea unor noțiuni de bază legate de bani;

- dezvoltarea unor aptitudini și abilități în ceea ce privește gestionarea banilor noștri, utilizând diverse forme și activități de învățare;
- bune deprinderi legate de utilizarea banilor, precum și prin cunoașterea practicilor legate de acest domeniu, începând cu deprinderea de a economisi.

COMPETENȚE GENERALE:

- Dezvoltarea capacității de a utiliza un limbaj adecvat domeniului financiar- bancar;
- Formarea și consolidarea deprinderilor de a utiliza mijloace și tehnici financiar-bancare;
- Manifestarea interesului pentru obținerea, economisirea și gestionarea banilor.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- Să identifice modalitățile prin care se economisesc banii;
- Să identifice termeni specifici domeniului financiar-bancar, în contexte practice, accesibile preșcolarilor/elevilor;
- Să identifice/să sorteze monede și bancnote;
- Să exemplifice situații și locuri în care se fac plăți;
- Să identifice rolul deținut într-un schimb: vânzător/cumpărător;
- Să folosească specimene de bancnote în jocurile didactice;

GRUP ȚINTĂ (BENEFICIARIII PARTENERIATULUI):

- Preșcolarii grupei Mare și Mijlocie din cadrul Grădiniței cu Program Prolungit "Andrei Șaguna"
- Elevii Școlii Gimnaziale "Andrei Șaguna"
- Cadrele didactice (stabilesc relații de colaborare cu diverse instituții, își face cunoscută munca, aplică metode noi, lărgeste sfera preocupărilor);
- părinții și membrii comunității locale.

ECHIPA DE PROIECT:

- Cadre didactice din Grădinița cu program prelungit "Andrei Șaguna", com. Zimandu Nou, jud. Arad
- Reprezentanți ai BCR Sucursala Arad

RESURSE:

- **UMANE:** preșcolari și elevi, cadre didactice, funcționari ai BCR Arad;
- **MATERIALE:** auxiliarul didactic "De la joc ... la educația financiară", jetoane reprezentând bani; softuri educaționale, cărți cu povești, jucării, carioci, creioane, lipici, foarfeci, fișe de lucru individual, carton colorat, cărți, reviste ilustrate pentru copii, imagini, portofolii, aparate audio-vizuale, site-uri virtuale, flipchart, markere, laptop, imprimantă, retroproiector, prezentări powerpoint /soft educațional.
- **FINANCIARE:** Sponsorizări din partea comunității locale, donații din partea părinților, autofinanțare, expoziții cu vânzare;
- **TEMPORALE:** anul școlar 2023-2024
- **SPAȚIALE :** Grădinița de copii cu program prelungit "Andrei Șaguna" jud. Arad
BCR Arad

METODE/TEHNICI DE LUCRU:

- Întâlniri, dialog, dezbateri, expuneri / curs de educație financiară.
- Expoziții, vizionări diapozitive;
- Conversația, explicația, povestirea, expunerea;
- Exercițiul.

FINALITĂȚI:

- Târg de Crăciun în scop caritabil "Câștig bani și donez" - Confectionare ornamente de crăciun din materiale reciclabile
- Târg de măștișoare "Micii antreprenori"
- Expoziție cu lucrări și fotografii din timpul proiectului;
- Realizarea unui PPT cu activitățile desfășurate în cadrul proiectului;
- Realizarea de broșuri și pliante informative despre proiectul educațional „De la joc ... la educație financiară!”

DISEMINARE:

Rezultatele proiectului și experiența pozitivă vor fi popularizate la nivelul instituțiilor participante, în mass-media locală și în rândul părinților copiilor, prin discuții, fotografii, împărțirea de broșuri și pliante. Se va realiza o evaluare intermediară a participanților despre perioada de stagiul și produsele realizate pe parcursul derulării proiectului.

CONCLUZII:

Prin derularea proiectului de educație financiară vom crește nivelul de alfabetizare al copiilor de vârstă preșcolară, în domeniul financiar, prin introducerea unor noțiuni de bază legate de bani, copiii vor avea bune deprinderi legate de utilizarea banilor precum și bune practici în acest domeniu, începând chiar cu deprinderea de a economisi.

Profesor Laura Muntean,
Grădinița P.P. Andrei Șaguna, com. Zimandu Nou, jud. Arad

Bibliografie:

1. *Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar*, Editura Credis, București, 2006;
2. _Georgescu-Goloșoiu, L., *De la joc la educație financiară: auxiliare curriculare*, vol.1 și 2, Editura Explorator, Ploiești, 2015;
3. Soft educațional PitiClic, „*De la joc...la educația financiară*”.

Să cunoaștem activitățile economice din orizontul local

Argument

Proiectul „*Să cunoaștem activitățile economice din orizontul local*” implică desfășurarea unor activități de tip *job shadow*, prin care elevii au oportunitatea de a observa: anumite profesii „stând în umbra angajaților”, responsabilități și sarcini concrete, precum și elemente de cultură organizațională specifice unei companii. Prin vizitele desfășurate la partenerii implicați, elevii fac cunoștință cu domeniul economic, cu ramurile industriei din orizontul local.

Activitățile proiectului, de tip *job shadow*, facilitează și încurajează implicarea comunității de afaceri în procesul educațional. Elevii au posibilitatea să afle mai multe despre competențele și responsabilitățile necesare unui anumit loc de muncă. Acest proiect le oferă totodată, o experiență

practică care îi ajută să înțeleagă diverse opțiuni de carieră. Vizitarea afacerilor locale și a întreprinderilor poate stimula interesul și entuziasmul elevilor pentru lumea afacerilor. Prin expunerea la modele de succes și provocările întâlnite în antreprenoriat, participanții pot fi motivați să exploreze și să dezvolte idei noi și inovatoare pentru comunitatea lor.

Grupul țintă:

Elevii claselor primare, cadre didactice, părinți, agenții economici implicați în proiect

Perioada de desfășurare:

Săptămâna „Școala Altfel”

Obiectivul principal:

Familiarizarea elevilor cu domeniile economice din orizontul local prin implicarea directă (*activități de tip job shadow*) în realitatea de zi cu zi în mediul muncii și identificarea responsabilităților ce implică o meserie.

Obiective specifice:

- Identificarea abilităților necesare practicării unei anumite meserii;
- Înțelegerea importanței și avantajelor lucrului în echipă, a modului în care fiecare membru al echipei contribuie la îndeplinirea cu succes a atribuțiilor de serviciu;
- Formarea unei imagini reale a comunității economice și a locurilor de muncă;
- Analizarea relației dintre procesul de învățare și succesul la locul de muncă.

Rezultate așteptate:

- Elevii vor fi capabili să facă conexiuni între cunoștințele teoretice și cele practice;
- Elevii vor înțelege mai bine domeniile economice existente din orizontul local;
- Elevii vor fi capabili să identifice responsabilitățile și sarcinile concrete necesare unui loc de muncă, precum și elemente de cultură organizațională specifice unei companii.

Activități:

1., „Tură interactivă: De la lapte la cașcaval”

- Prezentare teoretică: Elevii vor învăța despre istoria și tradițiile fabricării cașcavalului, precum și despre importanța materiilor prime și a tehnicilor utilizate în procesul de producție.

- Demonstrație practică: Elevii participă la o sesiune practică în cadrul căreia vor putea observa și chiar participa la diferite etape ale procesului de fabricare a untului, cașcavalului, inclusiv coagularea laptelui, tăierea cașului și maturarea.
- Degustare comparativă: Elevii vor degusta diferite tipuri de cașcaval și vor compara gustul, textura și aroma acestora, discutând despre diferențele între diversele metode de producție.
- Atelier de realizare a cașcavalului: În cadrul acestui atelier, elevii vor fi ghidați în fabricarea propriului cașcaval, sub supravegherea experților în domeniu.

2. „Descoperă tainele VIEI: o zi în podgorie”

- Tur ghidat al podgoriei: Elevii fac un tur ghidat al podgoriei pentru a li se prezenta terenurile și viile. Ghidul oferă informații despre tipurile de struguri cultivați, practicile agricole utilizate și importanța condițiilor climatice și geografice pentru producția de vin de calitate.
- Vizită la pivniță: Elevii vor vedea unde are loc fermentarea și maturarea vinului, după ce sucul de struguri a fost extras. Ghidul oferă explicații detaliate despre procesele implicate în transformarea sucului de struguri în vin.
- Activități practice de îmbuteliere: Elevii sunt implicați în procesul de îmbuteliere a vinului, inclusiv etichetarea și sigilarea sticlelor. Aceasta oferă elevilor o perspectivă asupra procesului de ambalare și pregătire a vinului pentru comercializare.

3. "În Culisele transportului feroviar: Tur ghidat al fabricii de vagoane"

- Tur ghidat al fabricii: Elevii participă la un tur ghidat al fabricii pentru a le oferi oportunitatea de a vedea procesul de fabricație în acțiune. Ghidul oferă explicații detaliate despre fiecare etapă a procesului și despre tehnologiile utilizate.
- Demonstrație practică: Elevii asistă la o demonstrație practică pentru a vedea cum sunt fabricate diferitele componente ale vagoanelor de călători, cum ar fi caroseriile, boghiurile sau sistemul de frânare.
- Prezentări tehnice: Elevilor li se prezintă diferite tipuri de vagoane de călători, tehnologiile utilizate în fabricație, standardele de siguranță impuse în industrie, provocările actuale cu care se confruntă industria fabricării vagoanelor de călători și inovațiile care au loc în domeniu.
- Vizită la linia de asamblare: La linia de asamblare a fabricii elevii au ocazia de a vedea în detaliu procesul de asamblare a vagoanelor de călători.

4. "Descoperă lumea transportului: O zi în spatele ușilor deschise ale firmei de transport"

- Tur ghidat al facilităților: Elevii participă la un tur ghidat al sediului firmei de transport, precum și al depozitelor și garajelor unde sunt păstrate și întreținute camioanele. Un ghid oferă informații detaliate despre diferitele aspecte ale operațiunilor firmei și serviciile oferite de firmă, inclusiv informații despre gestionarea flotei, rutele de transport, serviciile de logistică și alte aspecte relevante ale industriei transporturilor.
- Demonstrație practică: Elevii participă la demonstrație privind încărcarea și descărcarea mărfurilor, verificarea vehiculelor și echipamentelor de siguranță, planificarea rutelor, calculul costurilor de transport sau soluții de optimizare a logisticii.
- Discuții despre aspectele practice: Elevii participă la discuții despre aspectele practice ale industriei transporturilor, cum ar fi siguranța rutieră, impactul asupra mediului și reglementările legale.

5. "De la concept la creativitate: Turul fabricii de păpuși"

- Tur ghidat al fabricii: Elevii participă la un tur ghidat pentru a vedea în direct procesele de producție a păpușilor din mase plastice. Ghidul oferă explicații detaliate despre fiecare etapă a procesului, de la design și fabricație până la ambalare și distribuție.
- Demonstrație practică: Elevii participă la o demonstrație practică pentru vedea diferitele mașini și tehnologii folosite în procesul de producție a păpușilor. Aceste demonstrații includ injectarea masei plastice în matrițe, asamblarea părților componente și pictarea detaliilor.
- Atelier de creație: Elevii își creează propriile păpuși din mase plastice, fiind ghidați în procesul de design și asamblare a păpușilor.
- Prezentare tematică: Un designer de păpuși prezintă istoria, evoluția și tehnologiile din spatele producției de păpuși din mase plastice pentru a oferi elevilor o înțelegere mai profundă a domeniului.
- Discuții despre siguranța jucăriilor: Elevii participă la discuții despre siguranța jucăriilor și reglementările privind materialele utilizate în producția de păpuși din mase plastice, impactul acestora asupra societății și mediului înconjurător. Vor afla aspecte despre materialele non-toxice, mărimea potrivită a pieselor și riscurile de înecare.

Evaluare:

Echipa de lucru va realiza fotografii și un jurnal cu descrierea activităților desfășurate. La finalul activităților, se organizează un focus-grup cu scopul de a împărtăși impresii și de a oferi

feedback-ul activităților. Se propune spre dezbatere tema: *Explică ce ai descoperit astăzi despre meseria părintelui/persoanei la care ai fost în Job Shadow.*

Promovare:

Cercuri pedagogice, articole publicate în presă, reviste școlare; publicarea activităților pe site-ul școlii, pe Facebook, pe eTwinning, pe site-urile instituțiilor partenere.

**Profesor învățământ primar Adela Roxana Chirteș,
Școala Gimnazială „Caius Iacob” Arad**

Pedagogie interactivă, practici pedagogice

Învățarea prin cooperare – formă a gândirii critice

„Dascălii cu adevărat înzestrați sunt cei care își aduc clasa la stadiul în care să poată spune <<Fie că sunt de față ori nu, clasa își continuă activitatea. Grupul și-a câștigat independența >>”

Maria Montessori

REZUMAT:

Trăind într-o societate aflată într-o continuă schimbare în care explozia informațională se desfășoară în paralel cu explozia tehnologică în domeniul transmiterii informației, **este mult mai important să-i învățăm pe elevi cum să învețe eficient, să gândească critic, constructiv și să găsească acele probleme care sunt importante și utile pentru ei.**

Școala trebuie să ofere elevilor posibilitatea dobândirii unei experiențe sociale, constructive, bazată pe cooperare și colaborare în rezolvarea problemelor vieții și care asigură conviețuirea într-o lume pașnică.

Elevii trebuie să-și dezvolte abilitatea de a soluționa eventualele conflicte în mod constructiv. Acest obiectiv se poate realiza prin promovarea în școli a învățării bazate pe cooperare.

Învățarea prin cooperare este un principiu, o strategie educațională a cărei eficiență este tot mai mult apreciată.

CUVINTE CHEIE: învățarea prin cooperare; gândirea critică; tehnologia informațională.

1. CONDIȚII ȘI CARACTERISTICI ALE REALIZĂRII ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE

Eficiența activității de învățare este dată de raportul dintre efortul depus și performanța înregistrată în soluționarea unei probleme; capacitatea individului de a rezolva relativ ușor, cu promptitudine și rapiditate situații problemă, diverse și cu grad de dificultate din ce în ce mai mare, de a face față cu succes oricăror situații și provocări.

În condițiile în care cunoștințele și capacitățile cuiva se dovedesc a fi utile în realizarea adaptării lui optime la solicitările realității este un indiciu că cel în cauză a parcurs un proces de învățare eficient.

”Condiții care favorizează realizarea învățării eficiente și durabile:

- *ocasionarea învățării – se oferă oportunități și prilejuri corespunzătoare;*
- *provocarea învățării – există anumite motive (interese, aspirații, nevoi) pentru a învăța;*
- *direcționarea învățăturii – se stabilesc scopuri și obiective;*
- *sprijinirea învățării – există resursele necesare;*
- *valorificarea învățăturii – conduce la achiziții valoroase și utile.*

Caracteristici ale învățării eficiente:

- *este întotdeauna secvențială și contextuală;*
- *nu este niciodată completă, deplină, pe o secvență dată;*
- *este un proces individual chiar dacă se realizează prin cooperare în cazul unui grup;*
- *presupune depășirea unor dificultăți;*
- *dificultățile sunt benefice pentru că prin depășirea lor se ameliorează învățarea ulterioară;*
- *produce satisfacții când rezultatele ei conduc la obținerea unor succese;*
- *conduce la autorealizarea individului.”¹*

2. CLASA DE ELEVI CA GRUP

„Clasa de elevi este un grup de muncă specific, compus dintr-un număr de membrii egali între ei – elevii – și dintr-un animator – profesorul – ale căror raporturi sunt reglementate oficial, de tipuri de sarcină și de norme de funcționare”

(Adrian Neculau 1983)

Studiile de psihologie socială, centrate asupra dinamicii grupurilor, au pus în evidență faptul că interacțiunea institutor – elev nu este singura care influențează procesul cognitiv al copiilor deoarece:

- *climatul afectiv din grupul informal are o importanță uriașă asupra participării elevilor la activitățile școlare;*
- *interacțiunile dintre elevi se reflectă în procesul de învățare.*

Dacă școala tradițională a avut o atitudine reticentă și chiar a descurajat cooperarea dintre elevi, pedagogii contemporani o favorizează, deoarece grupul mediază relația dintre institutor și elev.

¹ D. Ungureanu, *Fundamentele educației*, note de curs, 1999, Timișoara, Editura Mirton, p. 18

Relațiile elevului cu grupul – clasă influențează atât dezvoltarea personalității cât și randamentul activității de învățare.

Neculau și Zlate (1983) menționează ” *procesele specifice clasei de elevi ca grup*:

- *procesul de realizare a sarcinii-dacă îndeplinirea sarcinii apropie grupul de scopul său, membrii vor fi motivați să depună eforturi pentru realizarea ei;*
- *procesele afective – atracția dintre membrii grupului constituie o condiție fundamentală a performanțelor școlare, înalte, reprezintă o sursă de satisfacție personală și un factor a coeziunii grupului;*
- *procesul de influență –care asigură uniformitatea comportamentelor. ”²*

La nivelul clasei, climatul este perceptibil, fiind în mod empiric definit ca stare afectivă, atmosferă, moralul clasei.

Elementele ce caracterizează climatul educațional sunt.:

- caracteristicile relațiilor sociale din clasă;
- comportamentele elevilor în situații școlare și extrașcolare;
- tipul de autoritate exercitat;
- gradul de ne/înțelegere între cadrul didactic și elevi .

Climatul clasei influențează percepțiile elevilor și ale institutorului și reflectă motivele pentru care elevii colaborează sau nu colaborează.

Împreună cu elevii pot fi definite cele mai prețuite caracteristici ale clasei. Respectul, responsabilitatea, grija față de ceilalți, cinstea, sunt câteva dintre valorile culturale la nivelul clasei. Fiind puși în situația de a urmări scopuri comune, de a lucra împreună, comunicând verbal sau prin alte mijloace membrii clasei devin conștienți că sunt o parte a ei. Fiecare are nevoie să aparțină unui grup și să se simtă folositor altora, respectat ca individualitate și valorizat.

Într-un asemenea mediu, elevii au un rol major în luarea unor decizii legate de procesul instructiv-educativ și în construirea unor grupuri educaționale.

2.1.ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

Relația dintre cooperare, dezvoltare cognitivă, comportament și interdependența socială se fundamentează din punct de vedere teoretic pe:

- teoriile dezvoltării cognitive – cunoașterea are un caracter social, se construiește prin efort colectiv, de a ști, de a înțelege și de a rezolva o problemă

² A. Neculau, M. Zlate, *Clasa de elevi ca formațiune profesională*, 1983 în I. Radu, *Psihologia educației și dezvoltării*, București, Editura Academiei, p.89

- teoriile behavioriste – se concentrează pe impactul recompenselor și sancțiunilor grupului asupra celui ce învață
- teoria interdependenței școlare – grupurile sunt entități în cadrul cărora independența dintre membrii variază, esența unui grup ține de interdependența dintre membrii, iar modificările la nivel individual sau de subgrup produc modificări la nivelul altui membru al grupului sau al altui subgrup; o anumită stare de tensiune intrinsecă în cadrul grupului motivează dinamica spre realizarea scopurilor comune urmărite.

Aceste teorii evidențiază atât modul de învățare a comportamentelor sociale cât și aspecte concrete legate de procesul de socializare, de formare și schimbare a atitudinilor, de influență și control social, comunicare, aspecte care se regăsesc în viața cotidiană în clasele de elevi.

Procesualitatea și dinamica relațiilor dintre elevi și institutori în clasă este puternic influențată de tipurile de relații ce se cultivă; competiție, cooperare sau conflict. În ultimele decenii cercetătorii s-au ocupat de amenajarea grupului ca mediu de învățare evidențiind eficiența ridicată a grupului de elevi ce îndeplinesc o sarcină de învățare comună. Dacă elevii sunt implicați în activități ce presupun cooperarea, atmosfera în clasă este mai bună.

2.2 CONDIȚII PENTRU CA ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE SĂ FIE EFICIENTĂ

Învățarea prin colaborare are loc atunci când elevii lucrează împreună, în perechi, în grupuri mici pentru realizarea unui obiectiv comun; rezolvarea unei probleme, explorarea unei teme, producerea – crearea unor idei și soluții noi într-o situație dată.

Condiții ce definesc specificul învățării prin cooperare:

1. Interdependența pozitivă cu rol constructiv se poate realiza:

- prin fixarea în comun a obiectivelor învățării – interdependența obiectivelor;
- prin divizarea muncii în cadrul grupului – interdependența sarcinilor;
- prin împărțirea surselor în cadrul grupului – interdependența resurselor;
- acordarea de recompense comune – interdependența recompenselor.

2. Interacțiunea directă “față în față” între elevi:

- prin comportamentul manifestat în rezolvarea sarcinilor de învățare elevii pot să-și exprime interdependența pozitivă.

3. Răspunderea individuală a fiecărui membru al grupului:

- elevii cooperează acordându-și ajutor și sprijin și asumându-și răspunderea pentru ceea ce fac.

4. Abilitatea elevilor pentru lucru eficient în grup și relaționarea interpersonală:

- conducerea activității;
- luarea deciziilor;
- încrederea reciprocă;
- comunicarea deschisă și cinstită;
- soluționarea conflictelor.

5. Analiza și evaluarea eficienței activității în grup și stabilirea de măsuri pentru îmbunătățirea muncii în grup:

- se dezvoltă atașamentul față de grup, grija față de celălalt indiferent de nivelul intelectual, clasă socială, apartenență etnică sau religioasă;
- elevii trebuie ajutați să conștientizeze faptul că este în avantajul fiecăruia dintre ei dacă ceilalți colegi învață bine și constituie un dezavantaj dacă ceilalți nu învață suficient;
- învățarea prin cooperare contribuie la dezvoltarea abilității elevilor de a înțelege perspectiva celuilalt din punct de vedere cognitiv și pe plan emoțional de a-și manifesta atașamentul, grija față de semenii, comportamentul de ajutorare al celorlalți; formarea de atitudini pozitive față de învățare, față de obiectele de învățământ și față de școală; relații constructive orientate spre rezolvarea sarcinilor.

2.3 CARACTERISTICI ALE ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE

Un proces de cooperare conduce la atitudini de încredere de prietenie și întraajutorare, la dorința de a răspunde la solicitările și nevoile celorlalți în vederea rezolvării prin eforturi comune a unor sarcini.

Cooperarea determină creșterea sensibilității față de asemănările între membrii grupului și diminuarea până la anulare a diferențelor.

M. Deutsch (1990) arată că *”orice proces de cooperare se caracterizează prin:*

- *comunicarea deschisă și sinceră a unor informații relevante între participanți;*
- *accent pe evidențierea asemănărilor și minimalizarea diferențelor dintre membrii grupului;*
- *atitudinea pozitivă a fiecărui membru al grupului, unul față de celălalt, focalizarea pe sarcină.”*³

³ M. Deutsch *Șaizeci de ani de studiu sociopsihologic al conflictului* în Stoica Constantin A, Necolau A; *Psihologia rezolvării conflictului*, Iași, p.123

Cooperarea conduce la considerarea intereselor aflate în eventual conflict, drept o problemă comună ce trebuie să fie rezolvată prin eforturi comune, prin colaborare și cooperare.

Învățarea prin cooperare presupune schimbări esențiale în modul de concepere și realizare a învățării:

- transformarea claselor de elevi într-o comunitate de învățare în care competiția individualizată este înlocuită cu cooperarea bazată pe folosirea controversei constructive;
- dobândirea de către institutori a unor abilități și competențe specifice.

2.4 ÎNVĂȚAREA ÎN GRUPURI MICI

Munca în grup presupune cooperare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de instruire.

Cercetările de psihopedagogie și sociologia educației au evidențiat productivitatea mai mare a elevilor ce lucrează în grup și în același timp au contribuit la constituirea unei metodologii de muncă în echipă. Fără a desconsidera individualitatea elevului, metoda valorifică avantajele muncii școlare și extrașcolare în grup, asigurând condiții ca efortul comun să fie bine organizat și susținut.

Munca în grup vizează cu deosebire aspectul social al învățării, dezvoltarea comportamentului social al elevului; o modalitate de îmbinare a învățării individuale cu cea de grup și în același timp, o măsură de atenuare a unei individualizări exagerate.

Utilizarea metodei impune cunoașterea modului în care pot fi alcătuite grupele, a mărimii și stabilității acestora a conducerii evaluării și aprecierii lor.

Mărimea grupului este importantă în realizarea învățării. Aceasta depinde de natura și complexitatea sarcinii. Cu cât sarcina poate genera un flux de idei, cu atât grupul poate fi mai mare. Cu cât crește mărimea grupului cu atât descrește numărul celor care participă. Dacă grupul este mai mic atunci diversitatea de idei și opinii este limitată. De aceea, mărimea grupului să fie adecvată în funcție de sarcina propusă, favorizând astfel învățarea eficientă. Pentru început este recomandabil să se lucreze în perechi, treptat să se treacă la structuri mai complexe. Practica instruirii relevă că eficiență mai mare au grupurile de lucru constituite din 4-6 membrii în funcție de vârsta și nivelul elevilor, de specialitate.

Grupurile eterogene sunt de preferat celor omogene.

Elevii mai slabi sau cu anumite dificultăți de învățare, au de câștigat dintr-o activitate la care

participă alături de elevi buni; pe de altă parte elevii buni învață și ei atunci când sunt puși în situația de a-I ajuta pe colegii lor mai slabi, de a-I antrena în rezolvarea unor sarcini.

Într-un grup copiii au posibilitatea să învețe unii de la alții și este mai ușor pentru cei cu abilități de nivel scăzut, să progreseze, deoarece **responsabilitatea** fiecărui elev, față de propria învățare și față de grup crește foarte mult pentru că:

- elevul reprezintă un sfert dintr-un grup de patru;
- elevul nu trebuie să aștepte ca alți 25 posibili participanți să-și spună părerea înainte ca el să poată fi implicat în activitate;
- grupurile oferă o șansă mult mai mică elevilor să stea pasivi și să privească ceea ce se întâmplă în clasă.

Este important să conștientizăm, că a angaja în activitatea de învățare bazată pe cooperare, presupune ca elevii să aibă anumite **abilități** sociale:

- de a lucra împreună;
- de a-și împărtăși opiniile;
- de a accepta ideile celorlalți;
- de a influența, prin convingere adoptarea unor decizii.

Activitatea în grup se desfășoară după un **plan**:

- analiza temei și a sarcinilor de lucru;
- împărțirea sarcinilor pe membrii grupului,
- documentarea asupra temei prin cercetarea resurselor;
- emiterea unor teze asupra rezultatelor probabile;
- efectuarea investigației propriu-zise;
- notarea rezultatelor obținute și interpretarea lor;
- întocmirea referatului final;
- judecata, evaluarea și aprecierea rezultatelor.

Sarcinile de învățare trebuie să fie astfel formulate încât să angajeze gândirea de nivel conceptual în opoziție cu memorizarea unor fapte sau învățarea unei proceduri, să permită mai mult decât un singur răspuns, sau mai multe căi de a găsi soluția, încurajând elevii să aibă contribuții diferite. Natura și diversitatea sarcinilor de învățare mențin interesul și motivează elevii pentru a participa activ la soluționarea lor. Elevii trebuie să înțeleagă valoarea și semnificația cunoștințelor propuse spre învățare, să se angajeze în însușirea lor, să participe activ la rezolvarea lor. Învățarea prin cooperare este eficientă atunci când obiectivele ei sunt discutate și “negociate” în cadrul grupului, modalitățile de lucru sunt acceptate și puse în practică iar produsele activității grupului sunt

apreciate.

Institutorul are numeroase responsabilități atunci când se desfășoară activitățile pe grupe. El devine coparticipant la activitățile de organizare și realizare a învățării păstrându-și rolul de conducător al acestora. Uneori el adoptă o poziție neutră determinându-i pe copii să-și asume întreaga responsabilitate pentru ceea ce fac și spun, dar numai după ce aceștia s-au deprins să lucreze în grup. O problemă reprezintă ritmul diferit de lucru al grupelor. Chiar dacă elevilor li se acordă anumite limite de timp, inevitabil anumite grupuri vor termina mai repede. Se verifică dacă grupul și-a îndeplinit sarcina atribuită și dacă este pregătit pentru secvența următoare din lecție, după ce a raportat clasei ce s-a lucrat. Pot primi materiale noi pe care să le consulte; pot observa un alt grup, fără a deranja.

Munca în grup este cel mai bun mod de a utiliza eficient timpul alocat instruirii, de a stimula participarea și implicarea în activitate a fiecărui elev, de a valorifica talentul și capacitățile fiecăruia.

Câștigul elevului este dublu, el rezolvă mai ușor anumite sarcini și dobândește anumite abilități sociale care-i vor fi utile în activitatea profesională și socială ulterioară. Ei învață mai mult și mai bine când constată că cunoștințele asimilate au o utilitate. Învățarea pornește de la experiența de viață a elevului și presupune construirea și atribuirea unor sensuri și semnificații personale cunoștințelor însușite. Acest fapt determină restructurări ale schemelor mintale, dezvoltarea și progresul individual.

Evaluarea cu ajutorul unor tehnici și instrumente - dosare ce conțin produsele activității elevului, portofolii – dobândește un caracter formativ evidențiind progresul în plan cognitiv, personal și social al elevilor.

Dobândirea de către elevi a unor abilități de a muncii în grup, prin colaborare, este esențială pentru viața lor de adulți.

Competiția este considerată ca fiind cheia succesului în muncă, totuși realitatea este că succesul individual precum și cel colectiv depinde de cooperarea eficientă și de munca în echipă.

Este important ca forma competitivă să fie alternată cu cea cooperativă, de ajutor, care să exerseze la elevi simțul de răspundere nu numai pentru munca proprie ci și pentru cea a colegilor din grupul de muncă.

Avantajele fac din munca în grup o modalitate de instruire cu rezultate foarte bune când este folosită – îmbinată – cu celelalte metode de care institutorul și elevii dispun.

Pentru a promova și practica învățarea prin cooperare, institutorii trebuie să dobândească noi

abilități referitoare la:

- metodele de predare a deprinderilor de cooperare la elevi;
- modul cum să monitorizeze și să intervină în activitatea elevilor în grup, pentru a îmbunătăți abilitățile de cooperare;
- modul de alcătuire a grupurilor de elevi și de stabilire a obiectivelor învățării, astfel încât grupurile să poată lucra bine împreună;
- promovarea interdependenței pozitive;
- crearea unor controverse constructive care presupun cooperarea elevilor în cadrul grupului;
- modalități de integrare a învățării prin cooperare cu activitățile de învățare bazate pe competiție interindividuală.

Din punct de vedere pedagogic este important să echilibrăm instruirea frontală, individuală și în grupuri mici deoarece fiecare dintre acestea prezintă atât avantaje cât și limite.

2.5 STADII ALE ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE

Orientarea – constă în ceea ce face institutorul pentru ca elevii să se cunoască, să se familiarizeze unii cu alții, să aibă încredere unii în alții, să discute principalele așteptări pe care le au.

Stabilirea normelor – reprezintă o problemă a responsabilității de grup, a capacității de reacție la ceilalți, a cooperării, a luării unor decizii prin consens, a rezolvării de probleme.

Rezolvarea conflictelor – care apar și fac parte din viața noastră. Elevii petrec mult timp urmărind modul în care ceilalți își exercită puterea asupra lor. Ei testează limitele.

Productivitatea – apare identitatea grupului. Coeziunea grupului este puternică. Apar și conflicte dar elevii sunt conștienți de proces și pot depăși situațiile conflictuale.

Destrămarea – elevii se mută de la o grupă la alta, ceea ce duce la disconfort pentru unii, pentru că trebuie să se reacomodeze cu coechipierii lor. Parteneriatul cu alți colegi poate însă oferi șanse noi de împărtășire a unor experiențe eficiente de învățare.

3. METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE PRIN COOPERARE

Învățarea nu se produce niciodată ca un act izolat. Ea se fundamentează întotdeauna pe experiența de viață și pe cunoștințele anterioare ale celui ce învață. Învățarea presupune realizarea unor conexiuni între ceea ce știu, înțeleg, cred și simt elevii pe de o parte și conținutul ce trebuie asimilat pe de altă parte.

Metodele adecvate care să potențeze funcționalitatea minții să stimuleze capacitatea ei de explorare și descoperire, analiză și sinteză, raționare și evaluare sunt moduri acționale și procedurale eficiente în raport cu unele obiective precise; stimularea și dezvoltarea gândirii critice constructive și eficiente a elevilor.

Etapele considerate condiții specifice necesare stimulării procesului gândirii:

1. Evocarea – elevii sunt îndrumați să-și amintească ceea ce știau dinainte despre un obiect sau o temă, să anticipeze și să stabilească scopuri pentru investigația lor.

Scopuri – consecințe :

- implicarea efectivă activă a elevilor în procesul de învățare;
- elevii devin conștienți de propria lor gândire și-și folosesc limbajul propriu;
- stimularea interesului și a dorinței de participare.

2. Realizarea sensului – elevii vin în contact cu noile conținuturi de idei prin intermediul textului citit, audierea unei prelegeri și încearcă să integreze aceste idei în propriile scheme de gândire pentru a le conferi un sens și o semnificație, pentru a le înțelege.

Scopuri – consecințe :

- menține implicarea și interesul stabilite în faza de evocare;
- susține efortul elevilor în monitorizarea propriei gândiri (înțelegeri);
- permite raportarea informațiilor noi la scheme mintale preexistente care, astfel se restructurează.

3. Reflecția – elevii gândesc la ceea ce au învățat raportând noile conținuturi la cunoștințele anterioare și prin aceasta reconstituindu-și scheme cognitive pentru a integra noile achiziții. În acest mod elevii progresează în cunoaștere și se dezvoltă personal.

Scopuri – consecințe :

- asimilarea cu adevărat a unor cunoștințe noi și restructurarea activă a schemelor mentale; (învățarea autentică și durabilă);
- reformulare, cu propriile cuvinte, a celor învățate; (indiciu al înțelegerii acestora);
- schimburi de idei între elevi, dezvoltarea vocabularului și a capacității de exprimare; (clasa devine o comunitate de învățare).

BRAINSTORMING

Brainstormingul - ”*Furtună în creier*” – ”*asaltul de idei*”

Este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup.

Principii ”*Cantitatea determină calitatea*” – asociația liberă, spontană de idei, cât mai multe, conduce la apariția unor idei viabile și inedite.

”*Amânarea evaluării judecării ideilor celorlalți*” metoda care nu tolerează nici un fel de critică.

Brainstormingul se poate realiza în perechi sau în grupe.

Etape:

1. Se alege tema și se anunță sarcina de lucru.
2. Toate ideile propuse se notează. În fața emiterii – producerii de idei trebuie încurajată participarea tuturor membrilor grupului. Se solicită exprimarea în fraze scurte, concrete. Se pot face asociații în legătură cu afirmațiile celorlalți. Se suspendă orice gen de criticism.
3. Se reiau pe rând ideile emise iar grupul găsește criterii de grupare a lor categorii-simboluri, cuvinte cheie, imagini care reprezintă posibile criterii.
4. Se analizează și se selectează ideile originale sau cele mai aproape de soluții posibile pentru problema pusă în discuție. Se discută liber, spontan.
5. Se afișează ideile rezultate în forme cât mai variate și originale: cuvinte, propoziții, colaje, imagini, desene, cântece, joc de rol, pentru a fi cunoscute de ceilalți.

Mânuită cu profesionalism, flexibilitate și inspirație este o metodă care stimulează creativitatea și dezvoltarea gândirii critice.

MOZAIC

Este o metodă de învățare prin cooperare între elevi. Această tehnică presupune următorii pași:

1. Construirea grupurilor de lucru inițiale. Clasa de elevi se împarte în grupuri de 4-5 elevi. Fiecare elev din grup are un număr cuprins între 1 și 4/5.
2. Institutatorul împarte textul ce urmează a fi studiat în 4-5 părți.
3. Constituirea grupului de experți și rezolvarea sarcinii de lucru. Elevii cu numărul 1 vor forma un grup, cei cu numărul 2 alt grup, ș.a.m.d.

Fiecare grup de ”experți” are sarcina de a studia o anumită parte din text repartizată de institutor. Elevii din grup o discută, încearcă să o înțeleagă pentru a fi capabili să o predea celorlalți colegi. Hotărăsc prin discuții, ideile principale și cum vor proceda pentru a le preda colegilor, astfel încât aceștia să înțeleagă cât mai bine.

4. Revenirea elevilor în grupurile inițiale și predarea conținutului pregătit celorlalți colegi.

Când se realizează predarea reciprocă, elevii pot cere ”expertului” lămuriri suplimentare în legătură cu fragmentul pus în discuție. Dacă mai există nelămuriri și neclarități cei în cauză pot adresa întrebări și altor ”experți” din același grup.

5. Tema se va trece în unitatea ei logică.

Prin predarea reciprocă se realizează cea mai bună învățare a unui conținut informațional. La sfârșitul lecției fiecare elev trebuie să stăpânească conținutul întregului text și nu doar a părții de învățare căreia a participat ca ”expert”.

Este important ca institutorul să urmărească îndeaproape desfășurarea activității în cadrul grupurilor. Trebuie ca toți membrii grupului să participe la discuții, iar deciziile să fie rodul colaborării tuturor membrilor.

ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT

Este o metodă de realizare a sensului (de înțelegere, de comprehensiune) care ghidează lectura sau ascultarea unei prelegeri .

Este precedată de regulă de alte metode care urmăresc reactualizarea tuturor cunoștințelor și experiențelor anterioare necesare înțelegerii temei respective (brainstorming) .

După obținerea listei neorganizate de informații desenăm pe tablă un tabel cu trei rubrici :

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

- Se negociază ideile din lista de cunoștințe:
 - cele ce în urma discuției cu clasa au temeuri pentru a fi considerate sigure vor fi trecute în rubrica "știu";
 - cele controversate sau alte întrebări care apar în timpul discuției se trec în rubrica "vreau să știu".
- Urmează lectura textului (sau ascultarea prelegerii), timp în care elevii au anumite sarcini de lucru : completarea rubricii "am învățat".
- Pentru a crea o interdependență pozitivă a elevilor , după lectura individuală a textului se impune compararea în grup a însemnărilor. După aceea rezultatele grupurilor (sau ale elevilor) vor fi comunicate rând pe rând și trecute în rubrica ”am învățat”.

CIORCHINELE

Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. Poate fi utilizată în inventarierea cunoștințelor și în reflexie.

ETAPE:

1. Se scrie un cuvânt / o temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a foii de hârtie.
2. Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial.
3. Pe măsură ce scrieți cuvinte, idei noi, trageți linii între toate ideile care par a fi conectate.
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a stins limita de timp acordată.
 - etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi; Astfel se îmbogățesc și se sintetizează cunoștințele;
 - rezultatele grupurilor se comunică instructorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca ;
 - în etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevii sau de instructor .

GRUPAREA ELEVILOR ÎN FUNCȚIE DE ATITUDINEA / POZIȚIA FAȚĂ DE O PROBLEMĂ

Este o tehnică de învățare prin colaborare bazată pe discuții / dezbateri referitoare la un subiect controversat

Are ca scop :

- generarea unei dezbateri și folosirea proceselor de grup pentru a produce idei în urma unor discuții contradictorii
- încurajarea elevilor de a adopta poziții personale, bazate pe argumente satisfăcătoare, față de anumite teme / probleme a căror soluționare presupune exprimarea unor opțiuni, efectuarea unor alegeri bazate pe evaluări proprii.

Tehnica presupune parcurgerea următoarelor etape:

1. Prezentarea unei teme / probleme care suscită discuții, controverse și exprimarea unor opțiuni privind soluția acesteia. Rezolvarea acestei teme nu presupune

avansarea unei singure soluții, ci a mai multora (cel puțin două), alegerea uneia sau a alteia dintre acestea fiind o problemă de opțiune personală (sau de grup).

2. Elevilor li se cere să scrie / să producă, într-un timp determinat (3-4 minute) cât mai multe și mai convingătoare argumente în favoarea opțiunii realizate și argumentate împotriva alternativelor respinse. În astfel de situații elevul poate fi pro, contra sau indiferent / indecis.
3. Gruparea elevilor în funcție de poziția adoptată:
cei care sunt pro se grupează într-un colț al sălii de clasă, cei care sunt contra (unei poziții) se grupează în alt colț al sălii de clasă. Astfel se poate vedea prin gruparea spațială distribuția părerilor / opiniilor elevilor referitoare la o problemă controversată, care suscită mai multe soluții. Aceasta reprezintă o exprimare publică a gândirii fiecărui elev care obligă la formularea unui punct de vedere cât mai clar și mai bine fundamentat.
4. Prezentarea, de către grup (cei care sunt pro sau cei care sunt împotriva) a argumentelor proprii care susțin poziția / atitudinea adoptată. Acest lucru se realizează de către un purtător de cuvânt, desemnat de membrii fiecărui grup
 - este posibil ca unii elevi, mai ales din categoria indecișilor, să adere la o poziție sau alta în funcție de natura argumentelor și de forța de convingere a reprezentanților acestor grupuri.
 - purtătorii de cuvânt trebuie să fie cât mai convingători în pledoariile lor pentru a nu-și pierde aderenții și pentru ai face pe alții să se alăture grupului în cauză.
5. Fiecare grup trebuie să-si prezinte cât mai complet și sistematic argumentele care le susțin poziția adoptată-după ce s-a ajuns la stabilirea unei poziții-atitudini.
6. Exprimarea în scris a propriilor poziții și a argumentelor ce o susțin(eventual demonstrarea contraargumentelor)
 - este o activitate de reflecție și exprimare responsabilă a unor idei, credințe, convingeri.

A-i învăța pe elevi să gândească critic, constructiv și deschis, înseamnă a-i determina să-și schimbe poziția / atitudinea atunci când sunt nevoiți să o facă.

Gândirea critică autentică nu presupune dogmatism, conservatorism și inflexibilitate ci, dimpotrivă, spirit deschis, novator, flexibilitate în schimbarea poziției dacă este susținută de argumente convingătoare.

Învățarea prin cooperare conduce la obținerea unor rezultate mai bune și de durată, având și alte consecințe asupra formării personalității elevilor. Dintre acestea esențiale sunt:

- a. dezvoltarea gândirii critice, constructive, creative și a metacognițiilor elevilor;
- b. facilitatea transferului (de la grup la individ); ceea ce elevii învață, astăzi, în grup, mâine vor putea să facă singuri;
- c. atitudini pozitive față de subiectul / tema studiat(ă); elevii se simt mai atașați față de problema la a cărei soluționare au contribuit efectiv, împreună cu ceilalți;
- d. alocarea unui timp mai mare învățării efective; învățarea este "adusă în clasă" și realizată în grup, în echipă;
- e. superioritatea rezultatelor obținute; cooperând și colaborând, în cadrul grupului de învățare, elevii generează mai multe idei și soluții decât ar face-o lucrând individual; beneficiul fiecăruia este mult mai mare.

**Profesor învățământ primar Valeria Roman,
Liceul Tehnologic de Construcții și Protecția Mediului Arad**

Bibliografie:

1. Cosmovici, Andrei; Iacob, Luminița, *Psihologie școlară*, 1999, Iași, Editura Polirom.
2. Deutch, M, *Șaizeci de ani de studiu sociopsihologic al conflictului* în Soica, C, A; Necolau, A., *Psihologia rezolvării conflictului*, Iași
3. Dumitru, Ion, Al, *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, 2000, Timișoara, Editura de vest.
4. Dumitru, Ion, Al, *Educație și învățare*, 2001, Timișoara, Editura de vest.
5. Neculau, A; Zlate, M, *Clasa de elevi ca formațiune profesională*, 1983 în I. Radu, *Psihologia educației și dezvoltării*, București, Editura Academiei.
6. Șeicaru, Mioara, *Învățarea în echipă – premisă a educării elevilor prin cooperare, colaborare, comunicare*, revista *Învățământul primar nr. 3- 4*, 1999, București, Editura Discipol.
7. Ungureanu, D, *Fundamentele educației, note de curs*, 1999, Timișoara, Editura Mirton
8. Ulrich, Cătălina, *Managementul clasei – învățare prin cooperare – ghid*, 2000, București, Editura Corint.
9. C.N.C. – M.E.C., Curriculum național, *Plan cadru de învățământ pentru învățământul primar și gimnazial*, 1998, București.

Ora de matematică: atractivă

„Nu abandona ceea ce nu știi să faci, ci combină cu ceea ce știi să faci.” (John Wooden)

În fiecare clasă de matematică, profesorii se confruntă cu provocarea de a face ora lor captivantă și interesantă pentru elevi. Matematica, deseori percepută ca o materie rigidă și abstractă, poate fi transformată într-o experiență educațională plină de entuziasm și relevanță pentru viața de zi cu zi a elevilor. Este esențial să ne amintim că matematica nu este doar despre formule și teoreme, ci despre rezolvarea problemelor și aplicarea conceptelor în situații reale. Prin urmare, acest eseu se concentrează pe strategii și metode care pot fi implementate pentru a face ora de matematică mai distractivă și mai atractivă pentru elevi.

Personal, am utilizat următoarele 9 direcții pentru a face ora de matematică mai atrăgătoare pentru elevi:

1. Comunicare profesor-elev și încredere reciprocă:

Acordarea de încredere în elevi. Elevii au nevoie de atenție, trebuie să fie ascultați, să nu fie considerați proști.

Profesorul trebuie să creeze un mediu deschis, unde elevii se simt confortabil să își exprime ideile și întrebările fără teama de a fi judecați. Acest lucru ajută la construirea unei relații de încredere și respect reciproc, ceea ce încurajează participarea activă și interesul pentru materie.

2. Relevanța matematicii în viața de zi cu zi:

Profesorul să precizeze la finalul fiecărei ore de matematică care este aplicabilitatea în viața de zi cu zi a celor prezentate.

La finalul fiecărei lecții, profesorul poate ilustra cum conceptele matematice se aplică în situații reale. Acest lucru ajută elevii să înțeleagă utilitatea matematicii și să le găsească aplicabilitatea în viața cotidiană.

3. Digitalizarea în învățarea matematicii:

Rolul digitalizării în învățarea matematicii (realizare de filmulețe pe youtube).

Utilizarea tehnologiei, cum ar fi crearea de tutoriale video pe YouTube, poate face învățarea mai interactivă și accesibilă. Elevii pot revizui concepte dificile în propriul ritm, vizualizând

exemple concrete.

4. *Învățare diferențiată (lucrul pe grupe) :*

Lucrul în grupuri permite abordarea individualizată a fiecărui elev, adaptând metodele de învățare la nevoile și nivelurile diferite ale elevilor. Acesta poate include jocuri, puzzle-uri sau activități practice care să stimuleze gândirea critică.

5. *Proiecte atractive:*

Realizarea de proiecte atractive de unde să reiasă rolul matematicii.

Realizarea de proiecte care evidențiază importanța matematicii în diverse domenii poate crește interesul elevilor. Aceste proiecte pot fi legate de artă, știință, inginerie sau chiar finanțe, arătând versatilitatea matematicii.

6. *Feedback-ul elevilor:*

Ce spun elevii ? Cum își doresc să fie ora de matematică?

Este important ca elevii să își exprime opiniile despre modul în care doresc să învețe matematica. Acest feedback poate ajuta la adaptarea metodelor de predare pentru a face lecțiile mai interesante și eficiente.

7. *Învățarea prin descoperire:*

Învățarea prin descoperire - nu memorarea unor formule, ci deducerea formulei.

Încurajarea elevilor să descopere și să deducă formulele și conceptele matematice, în loc să le memoreze, îmbunătățește înțelegerea profundă și abilitățile de rezolvare a problemelor.

8. *Participarea la proiecte și concursuri:*

Implicarea elevilor în participarea în proiecte, la concursuri, evenimente matematice.

Implicarea elevilor în competiții matematice sau proiecte de grup poate crește entuziasmul și competitivitatea sănătoasă, încurajându-i să exploreze mai multe aspecte ale matematicii.

9. *Încurajarea încercării și acceptarea greșelii:*

Încurajarea încercării rezolvării problemelor (cu cât se poticnesc mai mult, cu atât progresează mai mult). Greșeala este o sursă de învățare. Trebuie să descopere singuri rezolvarea unei probleme.

Profesorul ar trebui să încurajeze elevii să încerce să rezolve problemele și să înțeleagă că greșelile sunt parte din procesul de învățare. Acest lucru îi ajută să dezvolte reziliența și să avanseze în abilitățile lor matematice.

**Profesor Mirela Liliana Aldescu,
Colegiul Național “Vasile Goldiș” Arad**

Exemple de bune practici în predarea holocaustului

Începând cu anul școlar 2023-2024 a fost introdusă ca materie în trunchiul comun disciplina de studiu *Istoria evreilor. Holocaustul*. Acest lucru este deosebit de util în condițiile în care numărul mic de ore pe care Istoria îl are alocat în planul cadru face dificilă cunoașterea de către elevi a acestei mari tragedii a secolului trecut, crescând astfel posibilitățile de a obține vizibilitate de către cei care minimizează sau neagă total această tragedie. Însă, problema de fond rămâne: din cauza numărului mic de ore alocate Istoriei este îngreunată predarea multor subiecte sensibile, lăsând loc multor interpretări extremiste, sau cel puțin părtinitoare. A introduce discipline noi, punctuale pe anumite subiecte, este doar o parte a soluției și poate insuficientă.

Însă Holocaustul se pretează a fi învățat de către elevi, mai ales cu ajutorul proiectelor extracurriculare. Ele determină elevii să conștientizeze mai bine dimensiunea tragediei și implicațiile sale. Mai mult decât atât, interesul elevilor pentru a participa la acest tip de activități este fără îndoială mult mai ridicat decât acela de a participa la o oră de curs clasică.

Un astfel de proiect a fost implementat la nivelul Colegiului Național „Moise Nicoară” în anul școlar trecut. Intitulat „*Holocaustul între memorie și literatură*”, el s-a desfășurat ca o continuare firească a educației tinerilor în spiritul valorilor democrației și ca o continuare a altor proiecte desfășurate în ani școlari precedenți. S-au desfășurat activități interdisciplinare realizate de către elevi, sub îndrumarea unor cadre didactice, în format fizic, de tip față în față, dar și activități online, valorificând oportunitățile acestui tip de mediu educațional. Acestea au fost diverse, fiind propuse activități de autocunoaștere, de căutare și interpretare a unor informații referitoare la problematica Holocaustului, consecințele sale și reflectarea acestei perioade tragice în operele literare.

Astfel printre activitățile propuse s-au desfășurat:

- **Cartea mea de vizită**
- **Pentru mine Holocaustul reprezintă**
- **Vreau să știu mai multe despre Holocaust**
- **Pagina mea despre Holocaust**
- **Diseminarea proiectului**

Prima dintre activități, *Cartea mea de vizită*, s-a dorit a fi una de tip introductiv și una de familiarizare a elevilor cu problematica Holocaustului. S-au realizat cu ajutorul unor aplicații online

scurte cărți de vizită ale elevilor implicați în proiect. Au fost utilizate aplicații online (spre exemplu: <https://addtext.com/>, sau <https://datagifmaker.withgoogle.com/>). Mai apoi materialele realizate au fost postate într-o aplicație de tip padlet. S-a urmărit o mai bună cunoaștere a elevilor între ei și formarea unor legături, chiar și prin intermediul tehnologiei, înaintea începerii proiectului.

În ceea ce privește următoarele două activități, *Pentru mine Holocaustul reprezintă* și *Vreau să știu mai multe despre Holocaust*, ele s-au desfășurat în paralel. În cadrul primeia dintre ele, elevii au putut menționa două aspecte pe care sperau să le poată descoperi în urma participării la acest proiect. Aceste gânduri au fost trecute în aceeași aplicație de tip padlet. În același timp, sub îndrumarea cadrelor didactice coordonatoare au fost căutate diferite lucrări, istorice sau literare, care au drept subiect Holocaustul. Au fost selectate în principal surse care au legătură directă cu supraviețuitorii Holocaustului, atât din România, cât și din Europa în general. Aceste lucrări au fost achiziționate din bugetul proiectului și după finalizarea lui au rămas în posesia copiilor, ca și o recompensă pentru activitatea din cadrul proiectului.

Activitatea principală a proiectului s-a desfășurat pe durata mai multor luni și a folosit ca și bază lucrările achiziționate în etapa anterioară. Astfel, după ce fiecare elev din grupul țintă a citit un anumit material despre Holocaust, a primit diverse sarcini de lucru (spre exemplu: selectarea unor fragmente de impact, rescrierea unui final, identificarea unor drepturi încălcate în fragmentul respectiv, etc.). S-a realizat astfel un material colaborativ prin utilizarea aplicației Google Slides. Fiecare elev a avut o pagină dedicată unde a postat rezultatul activității sale.

În ceea ce privește feedback-ul elevilor privind acest proiect, el a fost unul pozitiv, remarcându-se faptul că au învățat lucruri pe care nu le știau înainte, au înțeles mai bine acest eveniment istoric. Au descoperit și au înțeles mult mai bine răutatea pe care o pot avea oamenii, cât de mult se poate degrada societatea umană, dar în același timp cât de mult bine sunt capabili alți oameni să facă, cât de mult sunt dispuși să riște pentru a ajuta niște necunoscuți, sau cât de tare sunt pregătiți să lupte pentru ceea ce cred. A ajutat foarte mult și faptul că au putut lua contact într-o formă aproape directă cu supraviețuitorii ai Holocaustului. Nu în ultimul rând, a fost apreciată forma interactivă a proiectului, dar și faptul că au învățat să folosească aplicații noi din mediul online.

**Profesor Sergiu Duma,
Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad**

Dezvoltarea competențelor personale, sociale și de a învăța să înveți

Competențele reprezintă cheia pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Ele sunt definite ca o combinație între *cunoștințe, aptitudini și atitudini*.

Cunoștințele sunt formate din fapte și cifre, concepte, idei și teorii deja stabilite.

Aptitudinile sunt definite ca abilitatea și capacitatea de a desfășura procese și de a utiliza cunoștințele existente pentru obținerea de rezultate.

Atitudinile descriu dispoziția și mentalitatea de a acționa sau de a reacționa la idei, persoane sau situații.

Cele opt competențe-cheie sunt:

1. Competențe de alfabetizare
2. Competențe multilingvistice
3. Competențe în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii
4. Competențele digitale
5. Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți
6. Competențele cetățenești
7. Competențe antreprenoriale
8. Competențe de sensibilizare și expresie culturală

Competențele personale, sociale și de a învăța să înveți reprezintă a cincea competență - cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții cuprinsă în Cadrul european de referință. Această competență înseamnă capacitatea de a reflecta asupra propriei persoane, gestionarea eficientă a timpului și a informației, munca în echipă în mod constructiv, păstrarea rezilienței și gestionarea propriului proces de învățare și a carierei.

Aceste competențe includ:

- capacitatea de a face față incertitudinii și situațiilor complexe;
- capacitatea de a învăța să înveți;
- capacitatea de a susține bunăstarea fizică și emoțională, de a menține o bună stare de sănătate fizică și mintală;
- capacitatea de a duce o viață care ține seama de aspecte legate de sănătate și orientată spre viitor;

-capacitatea de a empatiza și a gestiona conflicte într-un context favorabil incluziunii și sprijinirii.

Cunoștințe:

Pentru a avea relații interpersonale și o participare socială de succes este esențială înțelegerea codurilor de conduită și a normelor de comunicare, cunoștințe privind elementele constitutive ale unui corp sănătos, ale unei minți sănătoase și ale unui stil de viață sănătos. Aceasta implică o cunoaștere a strategiilor de învățare preferate, cunoașterea nevoilor de dezvoltare a competențelor și a diferitelor modalități de a-și dezvolta competențele, precum și căutarea oportunităților și orientărilor privind educația, formarea și cariera sau a măsurilor de sprijin disponibile.

Aptitudini:

Reprezintă capacitatea de a identifica propriile capacități și interese; capacitatea de abordare a situațiilor complexe, de a gândi în mod critic și de a lua decizii; capacitatea de a învăța și de a lucra atât în colaborare, cât și în mod individual, precum și de a-și organiza procesul de învățare și de a persevera, de a evalua și de a face schimb de cunoștințe, reziliența și capacitatea de a face față nesiguranței și stresului; capacitatea de a comunica în mod constructiv în medii diferite.

Atitudini:

Această competență se bazează pe o atitudine pozitivă față de propria bunăstare personală, socială și fizică și pe învățarea pe tot parcursul vieții. Ea se bazează pe o atitudine de colaborare, asertivitate și integritate. Cetățenii ar trebui să aibă capacitatea de a identifica și stabili obiective, de a se motiva, precum și de a dezvolta reziliența și încrederea pentru a desfășura și a reuși în procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

O atitudine de soluționare a problemelor sprijină atât procesul de învățare, cât și capacitatea individuală de a aborda obstacolele și schimbările.

Workshop:

Literea C, la clasa pregătitoare, activitate integrată:

1. Jocul de cunoaștere: Prezintă-te în două cuvinte
2. Trenulețul literei C
- 3 Povestea literei C:

<https://www.youtube.com/watch?v=U5Mm4TQ-ER4>

4. Cântețul „Culorile”

https://www.youtube.com/watch?v=jERZKz_OZow

5. Colorează figurine din ipsos.

6. Scrie/desenează un text care să cuprindă cuvintele reprezentate de figurinele pictate.

7. Jocuri cu litera C:

a. www.wordwall.net

<https://wordwall.net/ro/resource/38782552/litera-c>

<https://wordwall.net/ro/resource/7332707/litera-c>

<https://wordwall.net/ro-ro/community/jocuri-litera-c>

b. www.learningapp.org

<https://learningapps.org/16594816>

<https://learningapps.org/13551034>

<https://learningapps.org/15407421>

**Profesor învățământ primar, Simona-Florina Bonca,
Liceul cu Program Sportiv Arad**

Bibliografie:

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiiu, G, *Metode interactive de grup. Ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2002;
2. *Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*, aprobată prin OM Nr. 3418/19.03.2013;
3. <https://learningapps.org>
4. <https://wordwall.net/ro>

Cărțile de joc „Zestrea” - romanul „Ion”

Activitatea interactivă care se poate utiliza este jocul „Zestrea” pentru o oră de literatură cu tema romanului „Ion” de Liviu Rebreanu.

Scopul activității:

Stimularea interesului și înțelegerii profunde a romanului „Ion” de Liviu Rebreanu prin intermediul jocului și discuțiilor interactive.

Materiale necesare:

Cartonasele jocului „Zestrea”, fragmentele relevante din romanul „Ion” de Liviu Rebreanu.

Desfășurarea activității:

Introducere (10 minute): prezentarea romanului „Ion” de Liviu Rebreanu și a temelor principale abordate în romanul obiectiv.

Personajele operei „Ion” de Liviu Rebreanu

Ion - personajul principal- nu știe ce să aleagă, între Ana și Florica, mama la copii și pofta inimii

Ana - fata lui Vasile Baci, cea mai urâtă fată din sat, dar cea mai bogată

Florica - cea mai frumoasă fată din sat, dar cea mai săracă

George Bulbuc - pretendentul la mâna Anei, ajunge să fie împreună cu Florica

Vasile Baciuc - tatăl Anei, nu-l suportă pe Ion

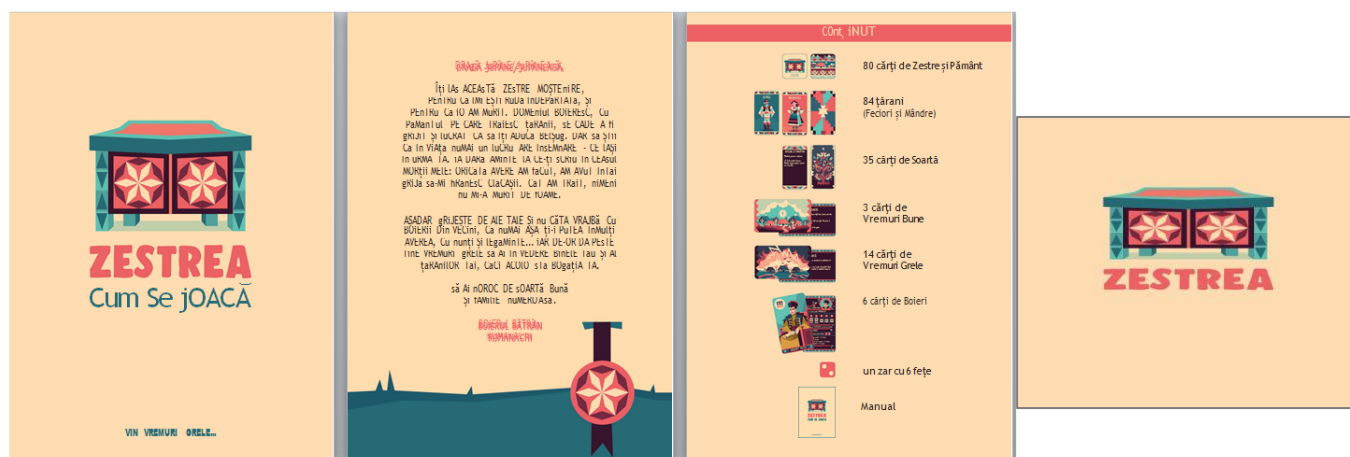
Ion Belciug - preotul satului

Zaharia Herdelea - învățătorul lui Ion

Titu Herdelea - fiul învățătorului, cel cu care se sfătuiește Ion

Explicarea regulilor jocului „Zestrea” și împărțirea în echipe.

ETAPA I: ÎNCEPUT

I. VREMURI GRELE (pag. 8)
În fiecare tură, Bolenii întorc o carte de Vremuri, o citeșc cu glas tare și urmează instrucțiunile de pe ea.

II. PĂMÂNT, ÎE (pag. 8)
Bolenii pot opta să dea cu zănel pentru fiecare Cuplu care are Pământ. Cuplurile produc Zestre și copii.

III. LICITAȚIE (pag. 9)
Bolenii deslășuie o carte de Soartă din teancul de la Stat, o citeșc și îlotează perțueș, pe Zestre. Primul/primă care dă mai mult o primește.

IV. NUNȚII ȘI NEGOCIERI (pag. 10)
Această etapă principala din Zestrea. Aici, Bolenii pot negocia, juca cărți de Soartă și încerca nuniți. În orice ordine doresc. Când toți Bolenii sunt gata, trec la etapa de Hrană.

V. HRANĂ (pag. 13)
Bolenii plătesc hrana țăranilor.

I. VREMURI GRELE

Primele 3 ture sunt întotdeauna Vremuri Bune. În ordinea marcată pe spatele cărților, urmate de 5 Vremuri Grele extrase la întâmplare. **Cartea de Vremuri este dezvăluită la începutul fiecărei ture, iar Bolenii trebuie să urmeze instrucțiunile de pe ea.**

II. PĂMÂNT, ÎE

Bolenii pot fi **să dea cu zănel o dată pentru fiecare Cuplu cu Pământ**, fie să sașă peste unele dintre Cupluri. Acestea produc Zestre și nou născuți, după tabelul de Producție (pe care-l găsești și pe cărțile de Boleni). În cazul puțin probabil în care se epuizează teancul de Zestre de la Stat, poți întoarce cărțile de Zestre cu Pământul în sus și număra o carte de Pământ dinmăna ca 4 Zestre.

Tabel pentru Producție

III. PRODUCȚIE

Pune nou născuți cu lăți la 99 de grade, deoarece nu trebuie hrăniți în prima lor tură și nici nu se pot căsători. Crescă la finalul turei, după etapa de Hrană. Dacă ai 7 țărani singuri (nou născuți sau adulți), atunci Cuplurile tale numai fac copii la Producție.

Două Cupluri cu Pământ, un Cuplu fără Pământ, un Fedor și doi nou născuți (Fedor și Mândră).

III. LICITAȚIE

deslășuie o carte de Soartă, citește-o cu glas tare și începe Licitația. Orice Boler poate dori Zestre, iar alt Boler poate da mai mult. Urta cea mai mare se plătește la Stat. Bolenii pot să joace imediat cartea sau să o păstreze pentru mai târziu. Dacă nu o dorește nimeni, cartea se aruncă. **Cărțile de Soartă se pot cumpăra, pe 2 Zestre, la etapa de Nuniți și Negocieri.** Mai multe despre cărțile de Soartă la pagina 12.

Introducere

Zestrea este un joc amuzant pentru 3-6 jucători despre ritul Mândre și înșurat Fedori. Toți jucătorii sunt Boleni, fiecare are un domeniu. Aici îlotează țărani care lucrează Pământul. **Jocul este să ai cea mai multă Zestre după trecerea uror Vremurilor Grele.**

Țăranii muncesc Pământul, produc Zestre și pot să facă și copii (Fedor și Mândră).

În mod tradițional, Zestrea este danul de nunță al Mândreilor. În joc, ea funcționează ca monedă de schimb.

Satul va fi lovit de Vremuri Grele, iar Soarta țăranilor e în mâna Bolenilor.

Introducere

Țăranii consumă mâncare în fiecare tură, însă doar Cuplurile produc Zestre. De aceea poți încerca să aranjezi nuniți cu țărani alții Boleni, ca să participe la mai multe Cupluri la producție.

Un Domeniu cu două Cupluri, doi Fedori și o Mândră.

Jocul se întinde pe mai multe ture, împărțite în 5 etape fiecare. Etapele se pot găsi la pagina 7 și pe cărțile de Boleni.

ARANJARE

În fiecare jucător are o carte de boier care să-i reprezinte și începe jocul cu un Cuplu (un Fedor și o Mândră suprapuși) și 3 Pământuri.

Apoi se extrag 5 Vremuri Grele la nimerul din pachet și se pun într-un teanc cu lăți în jos. **Se adaugă cele 3 Vremuri Bune deasupra și se joacă primele.** În ordinea indicată pe cărți. **Pentru jocul mai lung, se pot adăuga una sau două Vremuri Grele.** Celelalte cărți punte cărțile de Soartă, țărani și Zestre în teancuri lângă Vremurile Grele. Aceste teancuri reprezintă Statul.

Aranjare Stat

Vremuri Grele, Soartă, Țărani, Zestre

Cuplu

Aranjare Boier

Carte de Boier, Pământ

Jocul „Zestrea” (30 de minute): fiecare echipă primește un set de cartonașe din jocul „Zestrea”. În timpul jocului, elevii trebuie să identifice conexiunile dintre evenimentele din romanul „Ion” și temele sau personajele prezentate pe cartonașe. Elevii pot forma propoziții sau scurte povești care să lege evenimentele din roman cu informațiile de pe cartonașe.

Discuție și analiză (10 de minute): discuție despre conexiunile identificate între evenimentele din roman și informațiile de pe cartonașe. Analizarea modului în care aceste conexiuni contribuie la înțelegerea temelor, a personajelor și a intrigii romanului „Ion”.

Concluzii și încheiere (10 minute): recapitularea ideilor principale discutate în timpul activității; sublinierea importanței înțelegerii contextului și a relațiilor dintre personaje în studiul unui roman.

MOȘA MARIE
Organiza o hăd mare în satul Boleni.
Într-o zi vine o...

LA CASA PĂRĂȘURĂ
Un Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler. Bolenii se amestecă și plătesc muncă, altă dată o dăruie.

BATAIE LA BIRT
Bolenii fac vâlele.
Etenic - 3 Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler.

URĂTUL SATULUI (1-2)
Bolenii fac vâlele.
Etenic - 3 Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler.

LAUTAR
Bolenii fac vâlele.
Etenic - 3 Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler.

SĂ PĂRĂȘURĂ CAPRA VECINILOR
Bolenii fac vâlele.
Etenic - 3 Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler.

MANINCA BATAIE
Bolenii fac vâlele.
Etenic - 3 Fedor/Bolot încearcă să facă un planșet de la al Boler.

Avantajele activității:

- -stimulează gândirea critică și creativă a elevilor;
- -promovează colaborarea și lucrul în echipă;
- -facilitează înțelegerea și analiza textului literar prin intermediul unei abordări interactive și distractive.

**Profesor Ionela Cristina Mateș,
Liceul Tehnologic „Moga Voievod” Hălmagiu, Arad**

Bibliografie virtuală:

<https://wordwall.net/ro/resource/7825605/romanul-ion>
https://padlet.com/melisa_ioana31/ion-de-liviu-rebreanu-5vsz633czv6xpgxk
https://padlet.com/elena_manea13/romanul-ion-liviu-rebreanu-uv1s1fals46qf3s8
<https://timponline.ro/cum-arata-opera-lui-liviu-rebreanu-in-benzi-desenate-concurs-organizat-la-cnlr/>
<https://youtu.be/wupOntHPWuQ?si=w4vmjSzn07ZFSyLh>
<https://drive.google.com/file/d/1fKt2ItYtPfuZNNq0jcebjpgdcAmBIRTH7/view?usp=sharing>
<https://youtu.be/qjebMBoeVMg?si=OBFtVhuNHZPGjt07>
<https://youtu.be/RC-a3Q2CLe4?si=XO7qlxJ3cF0X80IC>
<https://youtu.be/d5JkzC-osDc?si=M5aCvPC5xCKkQqtS>
https://docs.google.com/document/d/1fgbFn_vMyyGwiAlBCrZpQGzGV1KJ78NxwhgMI1nySfs/edit?usp=sharing
https://docs.google.com/document/d/1GjssKudPPG_cHHj2qdwacagk9uIdihffaypK9PTXtmxI/edit?usp=sharing
https://docs.google.com/document/d/1QHdJyqTjiWPXr_d5mxecaj9jTFQ8C4z7DPufpVUP5U4/edit?usp=sharing
<https://docs.google.com/presentation/d/1yccamDb9p340uWd2Awf6fEJlW9Oei2utUuInBE0Hdgg/edit?usp=sharing>

Scoală, cultură, tradiție

Rolul educației interculturale

Interculturalitatea este termenul ce denumește contactul dintre culturi, existența unui dialog între acestea și nu în ultimul rând interacțiunea și influența pe care o primesc reciproc. Se vorbește din ce în ce mai des despre interculturalitate ca despre o stare de fapt într-un nou mileniu al politicii globale și al comunicării inter-etnice. Interculturalitatea prezintă, interpretează și reevaluează experiență socială a diversității și a diferențelor. Interculturalitatea pretinde respect și apreciere din partea grupurilor pentru alte culturi din societate, pretinde toleranță unei comunități față de cealaltă comunitate și, în același timp, pretinde dreptul individului de a părăsi propriul grup cultural.

În Uniunea Europeană există un ansamblu de țări care încearcă să conviețuiască împreună și să se ajute reciproc pe toate planurile (social, economic, cultural etc.). Interculturalitatea este indispensabilă pentru că aceasta decurge de la sine. Aceste țări, pentru a putea colabora, trebuie să interacționeze, să comunice, să intre în contact unele cu celalalte.

De-a lungul evoluției istorice, orice cultură pierde unele trăsături și câștigă altele. Un astfel de proces trebuie acceptat și nu are nimic negativ în sine. Aceasta deoarece în procesul comunicării, oamenii folosesc variate mijloace de comunicare: nonverbale (acțiuni concrete cu obiectele, gesturile și mimica), iar altele verbale (sonore, grafice). Mijloacele verbale - în primul rând cele sonore - au dobândit un rol fundamental în comunicarea interumană. Comunicarea este o formă de comportament interuman care izvorește din nevoia de a relaționa și a interacționa cu ceilalți. Comunicarea poate duce la relații de armonie, colaborare sau în mod contrar, la dispute sau conflicte atunci când actul comunicării este denaturat.

Școala, valorificând principii ca toleranța, respectul reciproc, egalitatea, va putea pune în relief diferențele culturale și valorile spirituale ale elevilor, raportându-le la valorile generale ale comunității. Astfel, obiectivul unei educații interculturale ar putea constitui o tentativă de ieșire din culturo-centrism prin crearea unui spațiu intermediar între două coduri culturale.

Intercultural înseamnă:

- recunoașterea diversității de reprezentări, a referințelor și valorilor multiple;
- dialogul, schimbul și interacțiunile dintre diferitele reprezentări și referințe;
- relația dinamică dintre elementele culturale sau culturi, privite în ansamblu.

Raportările interculturale antrenează noi poziționări față de realitățile culturale, determină extragerea de noi semnificații sau înzestrarea cu noi sensuri a acelorași simboluri culturale din perspectiva unor referințe modificate.

Educația interculturală, promovarea acesteia, ar presupune astfel patru dimensiuni fundamentale:

- dimensiunea personală, cu privire la propriul profil psihocomportamental, prin depășirea prejudecăților și stereotipurilor personale;
- dimensiunea cognitivă, de cunoaștere a premiselor istorice, geografice, antropologice, sociologice privind generarea și consecințele fenomenelor interculturale;
- dimensiunea metodologică, de acumulare a metodelor și procedeele de păstrare și cultivare a diferențelor, de aplicare a metodelor de diferențiere și particularizare a valorilor;
- dimensiunea relațională, de cunoaștere a datelor reale despre elevii cu care se lucrează.

Educația interculturală este una dintre „noile educații” definite drept o formulă ce corespunde unei schimbări paradigmatică a actului educativ în favoarea unei învățări inovatoare. Valorile avansate de noile educații sunt specifice societății contemporane: pacea și cooperarea, toleranța, democrația, comunicarea și mass-media, schimbarea și dezvoltarea etc.

Aceste valori îmbogățesc conținutul axiologic al educației făcându-l mult mai dinamic și orientează sensul educației de la modelul pluridisciplinar clasic la modelul interdisciplinar. Noile educații obligă școala să cultive valori universale autentice prin realizarea a patru obiective: luarea în considerație a dimensiunii culturale a dezvoltării, afirmarea și îmbogățirea identităților culturale, largirea participării elevilor la viața culturală și promovarea cooperării culturale internaționale. În consecință, programele de învățământ au fost racordate la diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale promovând astfel o nouă mentalitate care ilustrează faptul că dezvoltarea societății cuprinde două dimensiuni: cultură și educație.

Educația interculturală este un răspuns la pluralismul cultural care constituie o sinteză de elemente definitorii ale unui anumit spațiu pentru a constitui un mediu moderator în vederea construirii unei civilizații noi. Această dimensiune este cultivată de școală, care percepe cel mai bine faptul că toate culturile sunt egale prin demersul lor umanist, deci nu sunt diferite, ci

complementare, de aceea școala va realiza un consens între valorile naționale și diferențele culturale ale umanității, formându-i astfel elevului un orizont cultural național-universal.

Scopul educației interculturale constă în cultivarea receptivității față de diferență, mărirea permisivității față de alteritate, formarea unei competențe interculturale. Părăsirea valorilor culturii de origine, a instrumentelor proprii de cunoaștere în explorarea culturii din alteritate nu este nici posibilă, nici recomandabilă deoarece individul nu va putea renunța niciodată la schemele culturale achiziționate pe parcursul vieții.

În studiile de specialitate s-au sintetizat următoarele etape de formare a atitudinilor interculturale:

I. Cunoașterea: informarea asupra culturii din alteritate, apropierea valorilor acesteia, cunoașterea empatică a celuilalt.

II. Acceptarea: efortul pentru apropiere prin ascultarea celuilalt, în special pentru cunoașterea și înțelegerea codurilor lingvistice sau simbolice care nu coincid cu ale tale.

III. Comunicarea nonverbală: detaliile contextului comunicativ (vestimentație, organizarea spațiului, poziția locutorilor, mișcări, mimică) sunt relevante pentru comprehensiunea interculturală.

IV. Contactul cu mediul: deplasările în contextul fizic, socio-cultural străin sunt importante în relația dintre culturi, deoarece fac din alteritate o parte a experienței personale.

V. Raportarea la timpul celuilalt: descoperirea universului celuilalt este un demers temporal ce imprimă o altă dimensiune evenimentelor percepute.

În mare măsură, școala reprezintă spațiul universalizării ființei umane în care elevul vine să facă cunoștință cu valorile generale. Pentru a realiza perspectiva interculturală în cadrul instituțional este necesară aplicarea mai multor formule: propagarea unei pedagogii active, învățarea cooperativă ce antrenează toți copiii în scopul egalării șanselor educaționale.

**Profesor Crina Valentina Dima,
Colegiul „Csiky Gergely” Arad**

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin (coordonator), Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași, 1998
2. Monteil, Jean-Marc, Educație și formare. Perspective psihosociale, Editura Polirom, Iași, 1997
3. <https://gradinita17tulcea.ro/wp-content/uploads/2019/11/revista-11-ZAMBET-DE-COPIL.pdf>

Neumanii și activitățile caritabile

Contextul istorico-geografic a făcut ca Aradul să aibă o populație multiethnică, fiecare etnie aducându-și contribuția la dezvoltarea orașului astfel încât la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, acesta era un centru economic și comercial redutabil. La acest fapt au contribuit numeroase personalități, printre care și membri familiei baron Neuman de Végvári. Familie de evrei — originară din Buzinca, județul Abauj, Ungaria de azi — a pus bazele unor afaceri care i-a propulsat în fruntea economiei și comerțului arădean, a Imperiului austro-ungar și ulterior a României: Frații Neuman Moară cu aburi Fabrică de spirt și drojdie (fondată în 1851) și Industria Textilă Arădană —UTA— (fondată în 1909 și pusă în funcție în 1911).

În cele ce urmează mă voi referi însă la rolul social important pe care l-au jucat, prin activitățile lor caritabile. Aceștia au susținut, prin donații, diferite cauze sau persoane. Remarcabil este că Neumanii nu țineau cont de apartenența etnică sau religioasă a beneficiarilor. Pentru a ilustra această caracteristică notabilă a activităților lor caritabile, am ales doar două exemple din vasta și variata activitate a acestora.

Primul exemplu îl reprezintă înființarea de către Daniel și Maria Neuman a unei cantine populare. Cantina urma să fie rezultatul activității societății de caritate cunoscută sub numele de Asociația de binefacere a femeilor israelite din Arad³⁸ — la conducerea căreia se afla Maria Neuman³⁹ — și să asigure pe timp de iarnă o masă de prânz la un preț foarte mic și chiar gratuit celor nevoiași. Remarcabil e toleranța religioasă de care s-a dat dovadă, într-o lume în care aceasta lipsea de cele mai multe ori, creștinii fiind și ei acceptați să servească prânzul la această cantină.

Pentru a asigura succesul societății și funcționării cantinei populare, Maria Neuman a pus societatea sub patronajul arhiducelui Iosif și a publicat un album intitulat „Szellemlé népkonzha emlék albuma”⁴⁰. Lansat în cadru festiv la Arad, în anul 1900, albumul a asigurat venituri substanțiale Cantinei populare. El a stârnit interesul prin publicarea în paginile sale a unor autografe ca cele ale lui Emil Zola, Mark Twain, precum și a două poezii, redactate în limba germană, semnate de către regina Elisabeta a României⁴¹. Cantina a rămas în funcțiune ca parte

³⁸ Asociația a luat naștere în 1841 la inițiativa rabinului comunității evreiești arădene Aaron Chorin. Cf. ***, *Istoria evreimii arădene*, Editura Minimum, Tel Aviv, 1996, p. 46.

³⁹ Vezi ***, *Aradi Izraelita Jótékony Nőegylet*, 1898, évi Zárszámadásai, Arad. Din comitetul de conducere al cantinei mai făcea parte și un alt membru al familiei Neuman, și anume Stefania Neuman. Cf. ***, *Az Arad és Vidéke képes Naptára*, 1911-re, Arad, p. 215.

⁴⁰ În traducere „Bucătăria spirituală a poporului. Album de amintiri”.

⁴¹ Cf. Gheorghe Lanevschi, *Aradul vremurilor de mult apuse. 1834-1914*, Editura Polis, Cluj, 2005, pp. 103-106.

a Căminului de bătrâni a comunității evreiești din Arad, fiind a închisă în deceniul al doilea al secolului al XXI-lea.

Al doilea exemplu are în vedere contribuția generoasă a lui Adolf Neuman senior și a lui Adolf Neuman junior, de care a beneficiat întreaga populație a Aradului și încă mai beneficiază și în prezent. Aceștia au donat în anul 1912 suma de 250.000 de coroane maghiare pentru construirea a două pavilioane special destinate izolării și tratării copiilor bolnavi contagioși. Cei doi au nu s-au mulțumit cu simpla donație a banilor ci, au vizitat cele mai moderne unități spitalicești de copii din acea vreme, atât din țară cât și din străinătate. Printre acestea se număra și clinica de copii din Viena. Sistemul de boxe din acea clinică permitea o bună izolare a pacienților bolnavi contagioși motiv pentru care a fost luat drept model. Odată construite, numărul de paturi ale spitalului s-a ridicat de la 60 la 120, număr care a rămas același până la data de 1 ianuarie 1924⁴².

În loc de concluzie: printre actele de caritate cele mai remarcabile care întruchipează spiritul și valorile susținute și practicate de familia baron Neuman, se numără și testamentul lui Adolf Neuman jr. care și-a lăsat moștenire o parte din avere „săracilor orașului Arad fără deosebire confesională”⁴³.

**Profesor Mihaela Veronica Vizental,
Școala Gimnazială „Sabin Manuila”, Sâmbăteni**

Bibliografie:

1. ANDJA, *Fond Primăria municipiului Arad*. Inventar 1292. Dosar 61/1926
2. ***, *Aradi Izraelita Jótékony Nőegylet*, 1898, évi Zárszámadásai, Arad
3. ***, *Az Arad és Vidéke képes Naptára*, 1911-re, Arad
4. ***, *Istoria evreimii arădene*, Editura Minimum, Tel Aviv, 1996
5. Lanevschi, Gheorghe, *Aradul vremurilor de mult apuse. 1834-1914*, Editura Polis, Cluj, 2005
6. Lanevschi, Gheorghe, *Rolul familiei baron Neuman în viața Aradului, în Interetnicitate în Europa centrală și de est*, vol. IV, Arad, 2002
7. *Program A IX-a Adunare Generală a Uniunii Orașelor din România*, Arad, 26- 28 oct. 1934, Arad, 1934

⁴² Cf. Gheorghe Lanevschi, *Rolul familiei baron Neuman în viața Aradului, în Interetnicitate în Europa centrală și de est*, vol. IV, Arad, 2002, p. 21; ***, *Program A IX-a Adunare Generală a Uniunii Orașelor din România*, Arad, 26- 28 oct. 1934, Arad, 1934, p. 47.

⁴³ Printre beneficiari se numără și Comunitatea Confesională izraelită din Arad. Cf. ANDJA, *Fond Primăria municipiului Arad*. Inventar 1292. Dosar 61/1926, Fila 179.

Sărbătorile creștine – manifest pentru pace

Sărbătorile creștine sunt momente de adorare și celebrare pentru creștinii din întreaga lume. Ele sunt încărcate de semnificație religioasă și culturală și au capacitatea de a uni oamenii din diferite țări, culturi și etnii într-un spirit de comuniune și pace. Aceste sărbători reprezintă un element central al identității creștine și servesc ca punți de legătură între națiuni, promovând înțelegerea și respectul reciproc.

Trebuie, însă, amintit faptul că toate aceste valori își au rădăcinile în sânul familiei. De aici pornesc, aici sunt hrănite și formate, am putea spune, pentru întreaga viață.

Familia reprezintă un pilon fundamental în viața fiecărui individ, iar sărbătorile constituie momente esențiale în întărirea legăturilor și perpetuarea tradițiilor. Respectarea sărbătorilor în cadrul familiei nu este doar un act de rutină sau formalitate, ci are o semnificație profundă și multiple beneficii atât pentru fiecare membru în parte, cât și pentru întregul grup familial.

În primul rând, sărbătorile oferă oportunitatea de a crea și de a întări legăturile emoționale dintre membrii familiei. În societatea modernă, în care ritmul alert al vieții adesea distanțează membrii unei familii, sărbătorile reprezintă momente sacre în care aceștia se reconectează și își redescoperă afecțiunea reciprocă. Fie că este vorba despre Crăciun, Paște sau alte sărbători specifice unei culturi sau religii, aceste momente aduc în prim plan sentimente de bucurie și generozitate, creând astfel legături familiale de netăgăduit.

În al doilea rând, respectarea sărbătorilor în cadrul familiei contribuie la transmiterea și perpetuarea tradițiilor și valorilor de la o generație la alta. Prin participarea activă la pregătirea și desfășurarea sărbătorilor, copiii învață nu doar obiceiuri și ritualuri specifice, ci și importanța respectului față de tradițiile și valorile familiale. Astfel, sărbătorile devin prilejuri de educație informală, în cadrul cărora trecutul și prezentul se întâlnesc pentru a crea o punte solidă între generații.

Una dintre cele mai importante sărbători creștine este Crăciunul, care marchează nașterea lui Iisus Cristos. La o scară mai largă, Pământul este „casa” unde trăim cu toții, ca o familie extinsă. În ciuda diferențelor culturale și tradițiilor locale, Crăciunul este sărbătorit în întreaga lume cu același spirit de bucurie și generozitate. În această perioadă, oamenii se reunesc în familii și comunități, împărtășesc tradiții, obiceiuri și mâncăruri specifice acestei sărbători. În plus, Crăciunul este

adeseori asociat cu gesturi de caritate și ajutor pentru cei în nevoie, promovând astfel solidaritatea și compasiunea între semenii.

În același mod, Paștele este o altă sărbătoare creștină importantă, care comemorează învierea lui Iisus Cristos. Indiferent de diversitatea culturală și lingvistică, Paștele este sărbătorit în toate colțurile lumii ca un simbol al speranței și reînnoirii. Ritualuri precum slujbele religioase, vopsitul ouălor și organizarea de mese festive aduc oamenii împreună într-o atmosferă de bucurie și altruism.

Sărbătorile creștine reprezintă nu doar momente de adorare și celebrare pentru creștini, ci și un element unificator și de pace între popoare. Ele aduc oamenii împreună într-un spirit de comuniune și solidaritate, promovând înțelegerea, respectul și armonia într-o lume marcată de diversitate culturală și religioasă. Prin sărbătorile creștine, popoarele din întreaga lume găsesc o modalitate de a construi legături durabile și de a aspira la o lume mai pașnică și mai unită.

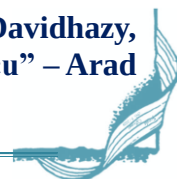
Sărbătorile creștine precum Crăciunul și Paștele facilitează dialogul intercultural și inter-religios. În multe țări și comunități diverse, oamenii de diferite credințe și tradiții se unesc pentru a celebra aceste sărbători comune. Aceste momente de interacțiune și schimb cultural promovează înțelegerea și respectul reciproc între diferitele grupuri religioase și etnice, contribuind astfel la construirea unei societăți mai armonioase și mai unite.

Sărbătorile creștine au o istorie îndelungată și profundă, marcând evenimente cruciale din viața lui Iisus Cristos și oferind oportunitatea de a celebra credința și spiritualitatea creștină.

Sărbătorile creștine, prin natura lor universală, servesc ca un teren comun de dialog și interacțiune între oameni de culturi și religii diverse. Într-o lume marcată de diversitate și pluralism, Crăciunul și Paștele oferă oportunitatea de a depăși barierele lingvistice, etnice și religioase și de a celebra valorile comune ale umanității. Aceste sărbători promovează înțelegerea interculturală și inter-religioasă și contribuie la construirea unui climat de toleranță și respect reciproc.

În concluzie, sărbătorile creștine reprezintă un element unificator și de pace între popoare, aducând oamenii împreună într-un spirit de comuniune, toleranță, altruism și înțelegere reciprocă. Crăciunul și Paștele nu doar sărbătoresc evenimente esențiale din credința creștină, ci promovează valori universale ale umanității și aspiră la construirea unei lumi mai pașnice și mai unite.

Profesor Alina Davidhazy,
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” – Arad

Troița de la Iosășel

După aproximativ 80 de ani de la desfășurarea revoluției de autoapărare a românilor din Transilvania conduși de Avram Iancu, *Despărțământul Astrei* din Brad a hotărât să se ridice troițe în toate locurile unde s-au petrecut fapte istorice „demne de a fi eternizate”, stabilindu-se zece locuri pentru cele zece troițe comandate la Școala de Arte și Meserii din Zlatna.

Una dintre aceste troițe a fost desemnată să fie așezată aproape de locul unde a fost spânzurat Ioan Buteanu, împreună cu mai mulți preoți, primari și fruntași români din satele învecinate, precum și trei țărani cu ținere negre din jurul Hălmagiului.

Cheltuielile bănești au fost acoperite din colecta făcută în rândul intelectualilor și țăranilor din Gurahonț, de unde s-au adunat 670 lei, iar colecta învățătorului director Petre Ugliș a însumat 10.300 lei (5.000 lei fiind donație personală).

Lucrările de construire a amplasamentului pe care s-a ridicat troița au fost realizate de maestrul zidar, țăran din Bonțești, Virgil Frențiu. Împrejurul troiței a fixat opt stâlpi de beton, legați între ei printr-un lanț gros care cântărea 300 kg, cumpărat de învățătorul Petre Ugliș.

Dezvelirea troiței s-a făcut în duminica din 25 noiembrie 1934, într-o înflăcărată și

înălțătoare manifestare națională, demnă de jertfele marilor eroi ai neamului, când trenuri încărcate cu oaspeți distinși soseau din toată țara, purtând steaguri tricolore, sub razele pline de lumină și căldură ale soarelui de toamnă. Din București a participat Gheorghe Lungulescu, secretar general al *Ligii Revizioniste*, unul dintre cei mai elocvenți oratori ai țării, de la Cluj a sosit cu automobilul prof. univ. dr. Silviu Dragomir, unul din cei mai buni cunoscători ai trecutului istoric al Zarandului nostru. Din Arad a sosit un grup de intelectuali și țărani frunțași, din Brad au venit elevii și profesorii Liceului „Avram Iancu”, directorul Societății Aurifere Mica, preoții și învățătorii din cele peste treizeci de sate din jurul Gurahonțului, cu elevii și cu mulțimea celor peste zece mii de țărani în haine de sărbătoare.

Preotul din Gurahonț, Virgil Bulz, a ținut o scurtă slujbă în biserică, după care mulțimea adunată s-a îndreptat spre troiță pe „Marșul lui Iancu”, interpretat de Fanfara țărănească din comuna Almaș. Douăzeci de preoți în frunte cu episcopul Aradului săvârșesc slujba de sfințire a troiței, în timp ce de pe dealul Cremănoasei, din inițiativa pietrarului artificier Nicolae Crainic, izbucnesc puternice detunături la momente potrivite, ca pe timpul legendarelor tunuri ale lui Avram Iancu. În momentul dezvelirii crucii un formidabil tunet a răscolit văzduhul din tăcerea lui, urmat de detunături ritmice.

Festivitatea s-a încheiat cu o serie de cuvântări din partea autorităților, în care oratorii slăvesc eroismul înaintașilor, eroi fără număr ai unui neam mare și viteaz, neamul nostru românesc, din țara lui Avram Iancu și nu numai. Aceste fapte evocate în acest loc trebuie dezvăluite fiecărei generații de elevi, adunându-ne împreună cu ei lângă Troița lui Buteanu, unde să le dezvăluim neîntrecutele fapte de vitejie dovedite de fiii Zarandului în luptele lor pentru libertate națională.

În încheiere doresc să menționez că desfășor activități instructiv-educative și cultural-patriotice cu elevii în acest loc încărcat de istorie, aflat pe malul Crișului Alb, la intrarea în Gurahonț, dinspre Vârfurile.

**Profesor Corina Tulea,
Liceul „Ioan Buteanu” Gurahonț**

Bibliografie:

1. Mager, T., *Ținutul Hălmagiului*, (4 volume), 1937
2. Moț, D., *Gurahonț - gură de rai*, Editura Universității, Ploiești, 2009

Sprijin, suport, asistentă educatională și psihologică

Specificul predării și învățării în educația integrată și incluzivă.

Bariere în educația copiilor cu CES

Învățarea reprezintă facilitarea dezvoltării armonioase a personalității individului, în strânsă corelație cu potențialul și aptitudinile acestuia. Variabilele sunt numeroase și sunt legate de cultura de proveniență, de mediul din care provine individul, de situația economică a momentului, alți numeroși factori. Învățarea sistematică este specifică organizării activităților școlare și reprezintă forma superioară a actului educativ exercitat asupra individului, de la vârste timpurii, până la maturitate.

Modul în care individul prelucrează informațiile generează și tipurile specifice de învățare: asociativă sau prin repetiție. După criteriul implicării proceselor psihice, diferențiem învățarea senzorială, cognitivă, învățarea prin acțiuni intelectuale (Piaget) și cea bazată pe impuls emoțional (Spence). Actul predării se poate desfășura în numeroase variante, dintre care, cele mai răspândite sunt cea frontală și cea colectivă. Predarea frontală se adresează întregii clase; activitatea profesorului este predominantă, iar cunoștințele sunt livrate nediferențiat. Acest tip de predare este util atunci când clasa este omogenă sau când se predau noțiuni fundamentale, se efectuează experimente, se încearcă formarea unor atașamente afective față de o idee. În cazul acestui tip de predare, însă, elevii lucrează individual, fără a exista posibilitatea de a învăța prin cooperare, iar între ei nu se stabilesc legături de interdependență.

Predarea colectivă este tot o formă clasică de predare, ce presupune tratarea clasei de elevi ca pe un grup cu aceleași obiective, iar atingerea lor generează „legături de interdependență între membrii clasei respective”. Predarea colectivă este generatoare de efecte de coeziune a grupului, iar elevii trebuie să progreseze pentru a atinge obiectivele propuse. Limitele acestui tip de predare se referă la uniformizarea elevilor. Predarea în grupuri mici sau microgrupuri este o activitate de predare ce prezintă numeroase avantaje de ordin practic și pedagogic. Avantajele de ordin practic se traduc prin aceea că, la maturitate, în decursul carierei profesionale, individul va face parte și va lucra în echipă, iar acest tip de predare îi antrenează abilitățile necesare. Cele de natură pedagogică se referă la învățarea prin cooperare, care contribuie la îmbunătățirea eficienței și a rezultatelor învățării.

Experimentele au demonstrat că rezultatele grupului sunt mai bune decât cele individuale,

sunt stimulate creativitatea și imaginația. Grupurile pot fi organizate în funcție de sarcini, care pot fi de grade de dificultate diferite, în funcție de performanțele individuale la disciplina respectivă; pot fi organizate grupuri de dezbateri, de cercetare, de activități creatoare, etc. Profesorul poate să lucreze pe rând cu fiecare dintre grupuri, sau poate solicita prezentarea rezultatelor la sfârșit, în vederea evaluării. Predarea în perechi este o formă de predare în parteneriat: elevii cu performanțe mai ridicate devin mentorii elevilor cu performanțe mai scăzute, sau elevi de aceeași valoare lucrează împreună, corectându-se și stimulându-se reciproc. Este o formă de voluntariat din partea elevilor mai buni care lucrează cu cei cu performanțe mai scăzute.

Combinarea acestor forme de predare se dovedește a fi foarte eficientă, deoarece efortul individual se combină cu cel de echipă, elevii au sentimentul apartenenței la un colectiv care împărtășește aceleași țeluri, devin mai responsabili pentru propria activitate, dar și pentru cea a grupului. Atât predarea în grupuri mici, cât și cea în perechi sunt forme de predare recomandate în colectivele incluzive, permițând profesorului să acorde timp elevilor cu CES fără a acționa în detrimentul celorlalți elevi. Copiii cu cerințe educative speciale beneficiază de explicații dedicate, ritmul de lucru este adaptat la nevoile lor, iar lucrând în perechi cu alți elevi, se vor simți acceptați.

O formă de învățare asupra căreia ne vom opri mai detaliat este învățarea prin cooperare, deoarece aceasta este o formă superioară de interacțiune în contextul învățării, ce aduce beneficii pentru toți elevii colectivului. În clasele incluzive, acest model de învățare facilitează atitudinile de toleranță și acceptare a copiilor cu dizabilități, complementarizează modurile și treptele diferite de gândire, într-un climat afectiv plăcut și securizant. Învățarea prin cooperare se organizează pe baza unor principii. Elevii vor fi solicitați să lucreze pentru a atinge un obiectiv definit cu claritate. Prin urmare, rezultatele muncii lor reprezintă un succes colectiv, de echipă. Responsabilitatea pentru rezolvarea sarcinilor este resimțită de către toți elevii. Învățarea prin cooperare solicită formarea și dezvoltarea unor abilități de comunicare și relaționare socială.

Pentru formarea grupurilor de lucru, mobilierul clasei se rearanjează, creându-se spații de lucru potrivite fiecărei echipe. Distribuirea sarcinilor în cadrul grupului se poate face cu diferențierea în funcție de nivelul de cunoștințe și potențial individual. În modelul actual de educație există, însă, numeroase bariere, mai ales atunci când în discuție se află pregătirea copiilor cu CES.

Barierile în participare presupun accesul limitat al elevilor la educație din diferite motive:

- elevii trebuie să renunțe la educație, pentru a-și sprijini familiile, prestând diferite munci;
- în zonele de proveniență nu există școli incluzive;
- în școlile din zonă, chiar dacă sunt acceptați, nu există personal calificat (profesori de sprijin, psiholog, logoped, asistent social, kinetoterapeut);
- ethos-ul școlii nu este deschis spre înțelegerea culturii de proveniență a elevilor.

Barierile de curriculum sunt cele mai frecvente și depind aproape în exclusivitate de disponibilitatea cadrului didactic de a adapta sau nu predarea.

Printre barierele generate de curriculum se numără:

- menținerea curriculum-ului de bază, nediferențiat, indiferent de stilul de învățare al elevilor;
- limbajul prea specializat, pe care elevul nu îl poate urmări;
- metode, mijloace și procedee necorespunzătoare;
- evaluarea nu se face în concordanță cu capacitatea de învățare a elevului, ci la nivelul întregii clase, iar metodele de evaluare folosite nu sunt adecvate.

În ceea ce privește adaptările curriculare, există mai multe opțiuni. Profesorul poate să opteze pentru un curriculum obișnuit, atunci când copilul cu dizabilități reușește să îl achiziționeze cu ajutor specializat. O altă opțiune este aceea a curriculum-ului parțial adaptat, acesta presupunând necesitatea adaptării doar la unele discipline, la care copilul este ajutat de profesorul de sprijin. Curriculum-ul obișnuit total adaptat presupune că elevul cu CES necesită suport la toate disciplinele de studiu. În acest caz, metodologia trebuie și ea ajustată în funcție de particularitățile elevului. Curriculum-ul special este derivat din curriculum-ul obișnuit și este conceput pentru copii cu dizabilități severe și profunde, ori asociate.

Teoreticienii integrării și incluziunii au elaborat diverse modele de organizare a procesului de educație. Dintre acestea, unele și-au probat eficiența în practică, altele au fost considerate fie ineficiente, fie prea complicate, ori dificil de implementat

**Profesor Cosmin-Mircea Julian,
Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad**

Bibliografie:

1. Cozma, T., Gherguț, A., *Introducere în problematica educației integrate*, Editura Spiru Haret, Iași, 2000.
2. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*. Editura Polirom, Iași, 2001.
3. Gherguț, A., Neamțu, C., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2000.
4. Ungureanu, D., *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
5. Vrasmas, T., *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001.

Rolul Profesorului Diriginte în relația cu părinții:

O legătură esențială pentru succesul elevilor

În fiecare an școlar, profesorul diriginte devine un pilon central în sprijinirea dezvoltării elevilor și în facilitarea unei colaborări eficiente între școală și familie. Rolul său nu se limitează doar la aspectele academice, ci se extinde și către aspectele socio-emoționale și de orientare a elevilor. Însă, în această ecuație, relația cu părinții joacă un rol crucial în asigurarea unei educații de succes.

Unul dintre aspectele esențiale ale rolului profesorului diriginte este acela de a fi un intermediar între școală și familie. Comunicarea constantă și deschisă cu părinții permite identificarea nevoilor elevilor și adaptarea strategiilor educaționale în consecință. De asemenea, această relație facilitează transmiterea informațiilor despre progresul elevilor, atât în ceea ce privește aspectele academice, cât și comportamentale. Este esențial ca profesorul diriginte să fie bine informat cu privire la politicile școlii și la procedurile stabilite pentru gestionarea situațiilor în care elevii încalcă regulile. Prin aplicarea acestor regulamente în mod echitabil și corect, profesorul diriginte contribuie la promovarea respectului și responsabilității în rândul elevilor și la prevenirea recidivei în comportamentele nedorite.

Un profesor diriginte eficient cultivă un climat de încredere și colaborare cu părinții. Aceasta înseamnă ascultarea atentă a preocupărilor și sugestiilor părinților și oferirea unui feedback constructiv și clar. Prin crearea acestui parteneriat, părinții se simt implicați în procesul educațional al copiilor lor și devin mai receptivi la sugestiile și recomandările profesorului diriginte.

De asemenea, profesorul diriginte are un rol important în sprijinirea părinților în gestionarea dificultăților sau a provocărilor legate de educația copiilor lor. Acesta poate oferi resurse și sfaturi utile și mai mult decât atât, prin organizarea întâlnirilor individuale sau a sesiunilor de consiliere, profesorul diriginte poate oferi un cadru în care părinții să își exprime îngrijorările și să primească sprijin în rezolvarea acestora.

Un alt aspect important al relației profesor-părinte este implicarea acestora în educația și activitățile școlare ale copiilor. Profesorul diriginte poate încuraja participarea părinților la evenimente școlare, precum conferințe, activități extracurriculare sau proiecte comunitare. Această

implicare nu numai că sprijină dezvoltarea socială a elevilor, dar consolidează și legătura dintre școală și familie, creând un mediu de învățare integrat și colectiv.

Profesorul diriginte are responsabilitatea de a asigura respectarea tuturor regulamentelor în vigoare în ceea ce privește comportamentul elevilor în școală. Prin monitorizarea atentă a comportamentului elevilor și aplicarea consecventă a regulilor, profesorul diriginte contribuie la menținerea unui mediu sigur și propice în instituția de învățământ.

Așadar, rolul profesorului diriginte în relația cu părinții este unul fundamental pentru succesul educațional al elevilor. Prin intermediul unei comunicări eficiente, sprijinirea reciprocă și implicarea activă, profesorii diriginte pot contribui semnificativ la creșterea performanțelor academice și a dezvoltării personale a elevilor, consolidând astfel parteneriatul dintre școală și familie în beneficiul tuturor celor implicați.

Este adevărat că imaginea unui profesor diriginte și a unui părinte ideal poate părea idealizată și poate fi dificil să găsim în practică persoane care să corespundă perfect acestor standarde. Cu toate acestea, este important să ne amintim că aceste roluri sunt mai mult aspirații spre care ne îndreptăm, decât standarde imposibil de atins.

Atât profesorii diriginti, cât și părinții sunt oameni și pot avea limitele și imperfecțiunile lor. Cu toate acestea, esențial este să încerce să se apropie cât mai mult posibil de modelul ideal, să își dedice timp și energie pentru a sprijini dezvoltarea și succesul elevilor lor. Pentru profesorii diriginti, acest lucru ar putea însemna să își reflecte constant practicile și să caute modalități de îmbunătățire a comunicării cu părinții și implicarea în problemele elevilor. Pentru părinți, ar putea însemna să își găsească echilibrul între a fi sprijinitori și a fi implicați excesiv, să fie deschiși la colaborare cu profesorii și să încurajeze, să susțină eforturile școlii în educația copiilor lor.

Nu există nicio modalitate perfectă de a fi un profesor diriginte sau un părinte, dar ceea ce contează cel mai mult este angajamentul de a continua să înveți și să crești în aceste roluri, și să faci tot ce este posibil pentru binele elevilor.

**Profesor Diana Cornelia Tira,
Colegiul Național „Elena Ghiba Birta” Arad**

Tehnici de dezvoltare a motivației la elevi

Motivația este procesul psihologic care determină direcția, intensitatea și persistența comportamentului unei persoane în direcția îndeplinirii unui obiectiv sau satisfacerea unei nevoi. Este forța internă sau externă care împinge sau atrage o persoană să acționeze într-un anumit mod pentru a-și atinge scopurile sau pentru a satisface anumite nevoi.

Motivația poate fi influențată de o varietate de factori, cum ar fi: nevoile fiziologice, dorințele personale, obiectivele individuale, recompensele, normele sociale, așteptările și experiențele anterioare. De asemenea, poate varia în funcție de contextul și situația în care se află o persoană.

Există diferite teorii și perspective asupra motivației, care încearcă să explice natura și determinanții acesteia. Aceste teorii includ teoria nevoilor de bază (de exemplu, teoria lui Maslow), teoria autodeterminării, teoria așteptărilor, teoria obiectivelor și altele.

În esență, motivația reprezintă forța interioară sau exterioară care alimentează și direcționează comportamentul uman către atingerea unui scop sau satisfacerea unei nevoi. Este un aspect fundamental al psihologiei și influențează în mod semnificativ modul în care oamenii acționează, învață și interacționează în lumea lor.

Motivația cognitivă se referă la motivația care este legată de dorința de a învăța, de a explora și de a-și dezvolta cunoștințele și abilitățile. Este asociată cu nevoia și plăcerea de a rezolva probleme, de a descoperi noi informații și de a obține înțelegerea asupra lumii înconjurătoare. Iată câteva aspecte cheie ale motivației cognitive:

Dorința de cunoaștere: Motivația cognitivă este alimentată de dorința de a cunoaște și înțelege mai multe despre diferite subiecte, concepte și fenomene.

Curiozitatea: Curiozitatea este un factor important în motivația cognitivă. Persoanele motivate cognitiv sunt deseori curioase și își doresc să descopere noi informații și să exploreze domenii noi.

Auto-îmbunătățirea: Motivația cognitivă implică dorința de auto-îmbunătățire și dezvoltare personală. Persoanele motivate cognitiv sunt deseori orientate spre perfecționare și își doresc să își dezvolte abilitățile și cunoștințele.

Rezolvarea problemelor: Motivația cognitivă este adesea legată de plăcerea de a rezolva probleme și de a depăși obstacolele intelectuale. Persoanele motivate cognitiv sunt deseori interesate de provocările intelectuale și își doresc să găsească soluții creative și eficiente.

Sete de înțelegere: Motivația cognitivă implică dorința de a înțelege lumea înconjurătoare într-un mod mai profund și mai complex. Persoanele motivate cognitiv sunt deseori în căutare de înțelegere și clarificare a conceptelor și relațiilor între acestea.

Autonomia: Motivația cognitivă poate fi stimulată de oferirea autonomiei în procesul de învățare. Persoanele motivate cognitiv tind să fie mai angajate atunci când au control asupra propriului proces de învățare și pot alege activitățile și strategiile care li se potrivesc cel mai bine.

Feedbackul pozitiv: Oferirea feedbackului pozitiv și încurajarea progresului pot consolida motivația cognitivă. Persoanele motivate cognitiv sunt motivate să continue să învețe și să exploreze atunci când primesc recunoaștere pentru eforturile și progresele lor.

Motivația cognitivă joacă un rol crucial în procesul de învățare și dezvoltare personală, contribuind la angajamentul și performanța în diferite domenii ale vieții.

Stimularea motivației la elevi este esențială pentru a-i ajuta să își atingă potențialul maxim în învățare și dezvoltare. Iată câteva tehnici specifice pe care le poți folosi pentru a stimula motivația la elevi:

- Stabilește obiective clare și relevante: Ajută-i pe elevi să își stabilească obiective specifice și realiste în ceea ce privește învățarea și performanța lor școlară. Asigură-te că aceste obiective sunt relevante pentru interesele și aspirațiile lor personale.
- Creează un mediu de învățare pozitiv: Asigură-te că sala de clasă este un mediu pozitiv și sigur, în care elevii se simt acceptați, susținuți și încurajați să își exprime ideile și să își asume riscuri în învățare.
- Folosește metode interactive și variate de predare: Implică elevii în procesul de învățare prin utilizarea unor metode și tehnici de predare interactive și variate, cum ar fi discuțiile în grup, activitățile practice, proiectele de cercetare și jocurile educaționale.
- Oferă feedback constructiv și încurajator: Oferă feedback specific, constructiv și încurajator pentru a-i ajuta pe elevi să își înțeleagă progresele și să identifice zonele în care se pot îmbunătăți.
- Folosește recompense și recunoaștere: Recompensează progresele și realizările elevilor prin intermediul sistemelor de recompense și recunoaștere, cum ar fi felicitările, premiile sau alte forme de recunoaștere publică.

- Facilitează implicarea și autonomia: Oferă elevilor oportunități de a-și alege activitățile de învățare și de a-și gestiona propriul progres într-un mod autonom, în funcție de interesele și stilurile lor individuale de învățare.
- Conectează învățarea cu experiențele lor personale: Ajută-i pe elevi să își facă legături între conținutul învățat în școală și experiențele lor personale, interesele și aspirațiile lor, pentru a le oferi un sens mai profund și mai personal învățării.
- Promovează colaborarea și suportul între colegi: Încurajează colaborarea și suportul între elevi prin intermediul activităților de lucru în echipă, discuțiilor și proiectelor comune, pentru a le oferi oportunități de învățare socială și de dezvoltare a abilităților de colaborare.
- Stimulează curiozitatea și explorarea: Încurajează elevii să își pună întrebări, să exploreze subiectele în profunzime și să își dezvolte curiozitatea și dorința de a învăța, oferindu-le acces la resurse variate și provocatoare.
- Implică părinții și comunitatea: Implică părinții și comunitatea în sprijinirea și încurajarea progresului școlar al elevilor, prin intermediul comunicării regulate, colaborării la proiecte sau evenimente școlare și oferirii de resurse și suport suplimentar.

Prin urmare, aceste tehnici pot fi adaptate și personalizate în funcție de nevoile, interesele și caracteristicile individuale ale elevilor pentru a le maximiza motivația și angajamentul în procesul de învățare.

**Profesor Aura Comorașu,
Școala Gimnazială „Explorator Teodor Gheorghe Negoitza”
Săscut, Bacău**

Bibliografie:

- Popenici, Șt., Fartușnic, C., *Motivația pentru învățare: De ce ar trebui să le pese copiilor de ea și ce putem face pentru asta*, Didactica Publishing House, București, 2009.

Animalele – ajutore ale oamenilor

Natura este străbătută de inteligență creatoare, viespea a „inventat” hârtia mult înainte ca omul să gândească la a produce această substanță care astăzi este indispensabilă. Basmul care ne povestește despre trei frați, care au plecat în lume în căutare de aventuri. Cei doi frați mai mari sunt deștepți, sau se consideră ca atare, ei se pierd într-o viață pustie, desfrânați. Cel mai mic, numit „Prostănacul”, pleacă după un timp în căutarea fraților. Când îi găsește, ei își bat joc de naivitatea lui, dar până la urmă îi permit să meargă cu ei. Ajunși la un mușuroi de furnici, frații cei mari îl răscolesc și se înveselesc de spaima micuțelor animale.

Prostănacul intervine, spunându-le: „lăsați animalele în pace, eu nu suport să le tulburați”. Ajung la un lac unde vor să prindă câteva rațe pentru a le frige. Prostănacul îi împiedică iar. Găsesc un cuib de albine într-un copac și vor să facă un foc dedesubt, pentru a sufoca albinele și a le lua mierea. Prostănacul însă nu suportă acest lucru. Astfel, ei au umblat prin trei regnuri: pământ, apă și aer, dar din păcate nici unul, în afară de Prostănac, nu a înțeles să adopte față de aceste trei lumi o atitudine morală, Prostănacul fiind singurul care revelează în comportarea sa înțelepciunea corectă a inimii. La puritatea nătrăului trebuie să se asocieze compasiunea, care îl face pe om un „clarvăzător” cosmic. În această dispoziție sufletească, cei trei frați ajung la un castel fermecat, ei găsesc totul pietrificat. La chemarea lor de trei ori, un omuleț deschide poarta de trei ori ferecată, îi lasă să mănânce la o masă bogată și îi conduce în dormitoarelor lor - toate acestea fără să se scoată niciun cuvânt.

În dimineața următoare au loc probele. Pe o masă de piatră se pot citi trei teme prin care castelul poate fi eliberat, dar cine nu trece proba, va fi pietrificat. Din contemplarea corectă a fenomenelor lumii crește în spiritul omenesc și înțelegerea propriei sale ființe. Prin pătrunderea în lume, el își va da seama și de sine însuși.

Trei probe, spune basmul, li se dau fiilor de rege.

Prima constă în aceea că trebuie să caute sub mușchiul din pădure mărgăritarele fiicei regelui, o mie la număr. Acest lucru trebuie să aibă loc până la apusul soarelui, deci în conștiința trează de zi. Celor doi frați mai mari, deja prima probă nu le reușește, seara ei se pietrifică. Prostănacul însă, în timp ce ședea dezorientat pe o piatră și plângea, primește ajutorul regelui furnicilor, care apare împreună cu cinci sute de furnici, și găsește mărgăritarele.

A doua probă constă în aducerea cheii de la dormitorul fiicei regelui de pe fundul lacului. Acesta reușește numai cu ajutorul rațelor, care vin înotând și i-o aduc din adânc.

A treia, și cea mai grea, este următoarea: a găsi între cele trei fiice de rege care dorm, pe cea mai tânără și mai drăguță. Fetele seamănă perfect una cu alta, dar se deosebesc doar prin aceea că una înainte de a adormi a mâncat o bucățică de zahăr, alta puțin sirop, iar a treia o linguriță de miere; a alege pe cea adevărată este o problemă de „gust”. Acest lucru nu-l poate face însă nici un om, pentru aceasta ar trebui să fii o albină! Și într-adevăr, regina albinelor, al cărei stup a fost salvat de către Prostănac, vine zburând și se așază pe buzele aceleia care a mâncat miere. În acest fel fiul de împărat o recunoaște pe cea mai tânără prințesă. Vraja este spartă. Totul este eliberat de împietrire; la fel și cei doi frați. Prostănacului îi este îngăduit să o pețască pe surioara cea mai mică, frații trebuie să se mulțumească cu surioarele mai mari. Doar el, Prostănacul, moștenește o împărăție.

Novalis spune în *Fragmentele sale*: „Natura este un oraș vrăjit, împietrit”, pretutindeni în formele și procesele naturii, spiritul creator este prizonier. El a adus lumea până la un anumit punct; dar procesul de creație pare să fi ajuns la repaus. Numai în interiorul omului mai există evoluție.

Sufletele-grup din regnul animal mai conțin în sine capacități mari instinctive, pe care spiritul omenesc trebuie mai întâi să le regăsească, dacă vrea să se dezvolte ca forțe sufletești superioare. Rața – pe uscat reprezintă o figură grotescă, îndată însă ce a alunecat într-o apă curgătoare, știe să se miște cu o ușoară drăgălășenie la suprafața valurilor. Pe uscat ea pare neajutorată; în elementul apei ne arată însă agilitatea ei de scufundător. Adeseori animalele ne arată în forma lor terestră ceea ce ar trebui să realizăm într-un mod spiritual.

Basmul despre *Pasărea de aur* aduce în prim plan vulpea drept sfetnic iscusit. Deși ea nu este prezentată ca o forță deosebit de nobilă, cel ce caută spiritul se poate greu descurca fără ea. Ea îi mijlocește conștiința situației. Acela care are de a face cu pasărea de aur, cu calul de aur și cu fiica de rege din castelul de aur, poate foarte ușor să piardă terenul sigur al realității și, prin aceasta, să lase să i se fure roadele strădaniei sale. El are nevoie de forța sănătoasă de judecată pe care trebuie să o aducă cu sine de pe Pământ pentru a nu pluti fără direcție în spirit. Dacă și-a atins țelul, el poate să învețe să învingă această forță, care mai întâi l-a călăuzit într-un mod instinctiv. De aceea, la sfârșit, vulpea îi cere fiului de rege ca acum să-i taie capul și labele. Vulpea decapitată, ni se dezvăluie drept frate al frumoasei fiice de rege. Ea însăși devine o forță împărătească ce stă de aici încolo la dispoziția omului spiritual.

Profesor Andreea Ioana Colțiș,
Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” - Șofronea

Bibliografie:

1. Meyer, Rudolf, *Înțelepciunea basmelor populare*, Ed. Univers Enciclopedic, Ed. Triade, București, 2008.

Revista Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Editura „Școala Vremii” -
Casa Corpului Didactic
„Alexandru Gavra” Arad
Arad, Str. Mucius Scaevola,
Nr. 9 Tel. 0257 / 281077
Fax 0257 / 282441

Colectivul de redacție:

Coordonator:

Marcela Minodora Marinescu, director

Compartiment programe:

Adela Redeș, profesor metodist

Alina Șugar, profesor metodist

Emanuela Moșescu, profesor metodist

Emilia Dăncilă, profesor metodist

Simona Sfășie, profesor metodist

Titiana Vulpeș, profesor metodist

Compartiment informatizare:

Victor Vogel, informatician

Compartiment bibliotecă:

Andrea Pintye, bibliotecar

Compartiment financiar-administrativ:

Mihaela Neghina, administrator financiar

Cornelia Terme, secretar

Redactor: Andrea Pintye, bibliotecar

Coperta: Andrea Pintye, bibliotecar

**Responsabilitatea asupra materialului publicat revine exclusiv autorilor.
Materialele nepublicate nu se restituie.**

ISSN: 2068-6099